

БОРИС ВИАН ПЯНАТА НА ДНИТЕ

Превод от френски: Симеон Лекарски, —

chitanka.info

На моята Биби

ПРЕДИСЛОВИЕ

В живота най-важното е да се правят априори преценки за всичко. Фактите сочат, че масите грешат, а индивидите са винаги прави. Не бива да извличаме от казаното дотук правила за поведение: няма нужда те да бъдат формулирани, за да ги следваме. Има само две неща: разновидната любов с красиви момичета и музиката на Ню Орлиънс или на Дюк Елингтън. Останалото би трябвало да изчезне, тъй като е грозно, и следващите страници го доказват, понеже черпят цялата си сила от факта, че описаните събития са напълно реални, защото съм ги измислил от край до край. Тяхното изграждане може да бъде определено като проекция на действителността, извършена в нажежена и пречупваща атмосфера и върху съотносителна плоскост, неравномерно нагъната и изкривена. Както се вижда, подходът е приемлив, ако такъв изобщо има.

Ню Орлиънс
10 март 1946

I

Колин привършваше с тоалета си. На излизане от ваната се бе увил с голяма хавлиена кърпа, от която се подаваха само краката и торсът му. Взе от стъклената полица пулверизатор и напръска с уханен брилянтин светлите си коси. Кехлибареният гребен раздели свилената им маса на дълги оранжеви ивици, подобни на онези, които весел орач би очертал с вилица в конфитюр от кайсии. Колин остави гребена и с ножичките за нокти подряза косо матовите си клепачи, за да придаде загадъчност на погледа си. Трябваше да го прави често, защото те растяха бързо. Запали лампичката над увеличителното огледало и се приближи, за да разгледа кожата си. Няколко комедона бяха набъбнали край ноздрите му. Когато се видяха в огледалото и разбраха колко са грозни, те сами потънаха в кожата и Колин със задоволство угаси лампата. Свали кърпата от кръста си и с едно от ъгълчетата попи последните капчици между пръстите на краката си. Огледалото свидетелстваше за приликата му с русия актьор, който играеше главната роля в един нашумял американски филм. Имаше кръгла глава, малки уши, прав нос и загоряла кожа. Усмиваше се често с невинна бебешка усмивка и от това на брадичката му се беше образувала трапчинка. Беше висок, слаб, с дълги крака и много мил. Името Колин горе-долу му отиваше, с девойките говореше нежно, а с младежите весело. Почти винаги бе в добро настроение, а през останалото време спеше.

Той изпразни ваната, като проби на дъното ѝ дупка. Подът на банята беше покрит със светложълти теракотени плочки и водата се изтичаше през отвор, доскоро разположен точно над бюрото на наемателя от долния етаж. Без да предупреди Колин, той неотдавна беше преместил бюрото си. Сега водата се изливаше върху бюфета. Колин обу сандали от рипсено кадифе с цвят на много дълбока зелена вода и вълнено сако с лешников оттенък. Закачи кърпата на сушилката, взе килимчето пред ваната и след като го поръси с морска сол, която да

попие влагата, го метна на ръба на ваната. По килимчето изби влага и се образуваха гроздове от сапунени мехурчета.

Колин излезе от банята и тръгна към кухнята, за да провери как приключва приготвянето на храната. Всеки понеделник Шик, който живееше съвсем наблизо, идваше на вечеря. Днес беше едва събота, но Колин копнееше да види Шик и да му предложи изисканите гозби, подбрани и сготвени с тиха радост от Никола, новия готвач. Колин и Шик бяха ергени, връстници, двацет и две годишни, с еднакви литературни интереси, но Шик имаше по-малко пари. Колин притежаваше солидно състояние, което му позволяваше да живее сносно и да не работи за чужда сметка. А Шик трябваше веднъж седмично да ходи в министерството да взема назаем пари от чичо си, защото като инженер бе платен по-ниско дори от работниците, които ръководеше, а е трудно да ръководиш хора, по-добре облечени и по-сити от теб самия. Колин се стараеше да го улеснява, като го канеше на вечеря при всяка възможност, но поради гордостта на Шик беше предпазлив, за да не заприлича щедростта му на подаяние.

Коридорът към кухнята беше светъл, остъклен от двете страни, и от всяка грееше по едно слънце, защото Колин обичаше светлината. Навред от стените стърчаха месингови кранчета. Отраженията на слънцата създаваха приказна атмосфера. От ударите на лъчите по кранчетата се получаваше музика, под чиито звуци кухненските мишки танцуваха и тичаха след топчетата кристализирана светлина, образувана от лъчите, които се разбиваха о пода като жълти живачни струи. Пътем Колин погали една от мишките, чиито мустачки бяха много дълги и черни, а самата тя беше сива, слаба и удивително лъскава. Готвачът ги хранеше много добре, но внимаваше да не затлъстяват. През деня мишките не вдигаха шум и си играеха само в коридора.

Колин отвори емайлираната врата на кухнята. Готвачът Никола наблюдаваше апаратурата. Седеше пред бледожълт, също емайлиран пулт с контролните табла на различните кухненски уреди, разположени покрай стените. Стрелката на електрическата фурна, регулирана за печена пуйка, трептеше между „почти“ и „готово“. Скоро пуйката трябваше да се извади. Никола натисна зелено копче, което задейства самонасочваща се антена с чувствително връхче. Тя проникна в пуйката, без да срещне ни най-малко съпротивление, и

тутакси стрелката отскочи до степента „готово“. Никола незабавно изключи фурната и пусна нагревателя за чинии.

— Ще бъде ли вкусно? — попита Колин.

— Господинът може да бъде сигурен! — увери го Никола. — Пуйката е идеално калибрована.

— Какво предястие сте направили?

— Боже мой — каза Никола, — този път нищо ново не измислих. Само изкопирах Гуфе.

— Добър специалист сте избрали! — отбеляза Колин. — И кой от трудовете му ще възпроизведете?

— Този от страница шестстотин трийсет и осма от неговата „Готварска книга“. Ще го прочета на господина.

Колин се настани на табуретката със седалка от порест каучук, тапицирана с маслинозелена коприна, която хармонираше с цвета на стените, а Никола зачете:

— Замесете тесто за подложка. Почистете една голяма змиорка, нарежете я на късове от по три сантиметра. Сложете парчетата змиорка в тенджерата и добавете бяло вино, сол, чер пипер, резенчета лук, китка магданоз, мащерка, дафинов лист и половин скилидка чесън за вкус. Не можах да я разполовя съвсем точно — добави Никола, — понеже сатърчето се е изтъпило.

— Ще купим ново — рече Колин.

Никола продължи:

— Сварете змиорката. Извадете я от тенджерата и я поставете в огнеупорен съд. Прецедете през марля, добавете концентриран бульон и задушете на бавен огън, докато водата изври и сосът се сгъсти. Прецедете отново, прибавете към змиорката соса и варете още две минути. Сложете змиорката върху тестената подложка. Направете венец от гъби, подредени с пънчетата нагоре, поръсете в средата хайвер от шаран и залейте с останалия сос.

— Отлично — одобри Колин. — Мисля, че на Шик ще му хареса.

— Нямам честта да познавам господин Шик — каза Никола, — но ако не му хареса, следващия път ще направя нещо друго и така ще мога да определя почти безпогрешно пространствения строеж на неговите вкусове и антивкусове.

— Мда!... — рече Колин. — Оставям ви, Никола. Ще се заема с подреждането на масата.

Той пое обратно по коридора, мина през сервизното помещение и влезе в трапезарията, чиито бледосин килим и бежоворозови стени отморяваха очите.

Стаята с размери приблизително четири на пет метра имаше два прозореца, които гледаха към авеню „Луис Армстронг“. Когато се отваряха, през тях проникваха пролетни аромати, ако навън имаше такива. В ъгъла насреща бе поставена дъбова маса. Две разположени под прав ъгъл пейки заемаха двете ѝ страни, а покрай другите две бяха наредени столове със сини кожени възглавници. Мебелировката на стаята включваше още дълъг и нисък шкаф, който съдържаше мощна уредба с магнетофон и грамофон. Във втори също такъв скрин бяха подредени прашки, чинии, чаши и всякакви други пособия, необходими на цивилизованите хора, за да се нахранят.

Колин избра светлосиня покривка, която хармонираше с килима. Сложи в средата на масата прозрачен съд, пълен с формалин, където два зародиша на пиле сякаш изпълняваха балета „Призракът на розата“ в постановка на Нижински. Наоколо нареди няколко стръка мимоза на ленти: един негов приятел, градинар, ги отглеждаше чрез кръстоска на обикновена топчеста мимоза и захарни пръчки, каквито се продаваха по всички бакалници в близост до училищата. После за всеки сътрапезник постави по две чинии от бял порцелан с инкрустации от прозрачно злато и прибори от алпака, на чиито ажурени дръжки между плексигласови пластинки имаше закрепена по една калинка за талисман. Добави кристални чаши и салфетки, сгънати във вид на свещенически шапки; това му отне доста време. Едва привърши приготовленията, и звънецът се откачи от стената, за да му извести, че Шик е пристигнал.

Колин приглади една несъществуваща гънка на покривката и отиде да отвори.

— Как си? — попита Шик.

— А ти? — откликна Колин. — Дай си шлифера и ела да видиш какво прави Никола.

— За новия готвач ли става дума?

— Да — каза Колин. — Получих го от леля си в замяна на предишния, плюс едно кило белгийско кафе.

— Бива ли го? — осведоми се Шик.

— Изглежда, че си разбира от работата. Ученик е на Гуфе.

— Човекът от сандъка? — промълви Шик ужасен и мустаците му увиснаха трагично.

— Не бе, глупчо, Жул Гуфе, знаменитият готвач!

— Е, нали ме знаеш! — каза Шик. — Освен Жан-Сол Партр аз почти нищо не чета.

Той последва Колин по коридора с плочките, погали мишките и пътем напълни запалката си с няколко капчици слънце.

— Никола — рече Колин от вратата, — представям ви приятеля си Шик.

— Добър ден, господине — поздрави Никола.

— Добър ден, Никола — каза Шик. — Нямате ли племенница на име Ализ?

— Имам, господине — отвърна Никола. — Хубава девойка впрочем, ако смея да добавя.

— Приличате си — заяви Шик. — Макар че в бюста имате известни различия.

— Аз съм развит в широчина — каза Никола, — а нейната снага е налята перпендикулярно, ако господинът ми позволи да поясня.

— Значи сме почти роднини — рече Колин. — Никога не сте ми казвали, че имате племенница, Никола.

— Сестра ми тръгна по лош път, господине — обясни Никола. — Завърши философия. Това не са неща, с които може да се гордее едно порядъчно семейство.

— Мда... — потвърди Колин. — Мисля, че имате право. Във всеки случай ви разбирам. Я ни покажете пастета със змиорка...

— Би било рисковано да се отхлупва преждевременно — предупреди Никола. — Може да се изсуши поради нахлуването на въздух, който в сравнение с намиращия се вътре е беден откъм водни пари.

— Предпочитам изненадата — каза Шик. — По-добре да го видя за първи път на масата.

— Мога само да се съглася с господина — отвърна Никола. — Господата биха ли ми разрешили да продължа работата си?

— Но моля ви, Никола, разбира се.

Никола отново се зае с делата си, които се състояха в отливане на желирани филета от калкан, примесени с резенчета от трюфели за гарнитура към рибното предястие. Колин и Шик излязоха от кухнята.

— Ще пийнеш ли един аперитив? — попита Колин. — Моят пианоктейл е готов, можеш да го пробваш.

— Действа ли? — попита Шик.

— Идеално. Направих го с много усилия, но резултатът надминава очакванията ми. Въз основа на композицията „Фантазия в черно и златисто“ постигнах една наистина невероятна смеска.

— Какъв е принципът? — осведоми се Шик.

— На всяка нота отговаря определена напитка, ликьор или есенция. На форте педала отговаря разбитият жълтък, а на тихия — ледът. За да се получи газирана вода, трябва пронизителна нота от горна октава. Количествата са в пряка зависимост от такта: на шейсет и четвъртина отговаря една шестнайсета доза, на четвъртината една доза, на цяла нота четворна доза. Когато се свири бавна мелодия, влиза в действие коригираща система, която контролира нарастването на дозата, за да не прелее коктейлът, чието алкохолно съдържание обаче се увеличава. Дозата може да се видоизменя в зависимост от продължителността на мелодията: например, ако тя бъде сбита стократно, ще се получи питие, което благодарение на допълнителната настройка ще е съчетало всички хармонии.

— Сложно е — каза Шик.

— Всичко се управлява с електрически контакти и релета. Не ти обяснявам с подробности, ти разбираш от техника. Впрочем при това пианото наистина свири.

— Прекрасно е! — възкликна Шик.

— Само едно нещо куца — оплака се Колин, — форте педалът за разбития жълтък. Би трябвало да сложа специална система за включване, защото ако се свири някое по-отривисто парче, в коктейла падат късове омлет и ти засядат в гърлото. Ще го оправя. Засега е достатъчно да се внимава. За сметаната натискаш клавиша сол в долна октава.

— Ще си приготвя един коктейл по темата на „Хладна любов“ — каза Шик. — Ще стане страхотен.

— Той е в килера, който превърнах в работилница — рече Колин, — понеже предпазните плоскости още не са завинтени. Ела да отидем

там. Като начало ще го наглася за два коктейла по двеста грама приблизително.

Шик седна на пианото. В края на мелодията предният капак рязко се отвори и се показа цяла редица чаши. Две от тях бяха пълни догоре с апетитна смес.

— Уплаших се — промълви Колин. — По едно време изсвири фалшива нота. Слава Богу, че имаше хармония.

— Хармонията от значение ли е? — попита Шик.

— Невинаги — отвърна Колин, — щеше да бъде прекалено сложно. Само някои допълнителни регулиращи връзки. Пий и заповядай на трапезата.

II

— Този пастет със змиорка е превъзходен — каза Шик. — Кой ти даде идеята да го включиш в менюто?

— Идеята е на Никола — отговори Колин. — Всеки ден една змиорка идва, по-точно идваше в умивалника през крана за студената вода.

— Странно — каза Шик, — а защо?

— Подаваше глава и изсмукваше зъбната паста, като стискаше тубата между зъбите си. Никола използва само американска паста с анасонова есенция и явно тя я е изкушавала.

— Как я е уловил? — осведоми се Шик.

— Сложи цял ананас на мястото на тубата. Когато ядъла пастата, тя успявала да я преглътне и да прибере главата си в чешмата, но с ананаса това не било възможно и колкото повече се дърпала назад, толкова повече зъбите ѝ се впивали в ананаса. Никола...

Колин прекъсна разказа си.

— Какво Никола? — попита Шик.

— Колебая се дали да ти кажа, може да ти развали апетита.

— Карай, щом си почнал — рече Шик, — почти съм се нахранил.

— В този момент Никола влязъл и отрязал главата ѝ с бръснач, а после пуснал да тече вода от крана и тялото паднало.

— Това ли е всичко? — попита Шик. — Дай ми още малко пастет. Надявам се, че тя има много роднини в тръбата.

— Никола е сложил паста за зъби с малинова есенция, за да провери... — заяви Колин. — Я ми кажи, тази Ализ, за която спомена...

— Смятам да се заема с нея — рече Шик. — Срецнахме се на една сказка на Жан-Сол. Двамата бяхме легнали по корем под подиума и така се запознахме.

— Как изглежда?

— Не ме бива в описанията — каза Шик. — Хубава е...

— Аха! — възкликна Колин. Никола се върна, като носеше пуйката.

— Седнете при нас, Никола — покани го Колин. — В края на краищата сме почти роднини, както каза Шик.

— Първо ще се погрижа за мишките, ако господата нямат нищо против. Няма да се бавя, пуйката е нарязана... ето и соса.

— Ще видиш — обърна се Колин към Шик. — Това е сос от разбито манго и хвойна, зашит в обвивка от преплетени телешки филета. Натискаш и той излиза на лентички.

— Страхотно! — възкликна Шик.

— Ще ми разправиш ли как се запозна с нея?... — продължи Колин.

— Ами... попитах я дали обича Жан-Сол Партр и тя ми отговори, че колекционира трудовете му... Тогава ѝ рекох: „Аз също...“ А после всеки път, когато ѝ кажех нещо, тя отговаряше: „Аз също...“ И обратното... Та накрая, за да направя екзистенциалистки опит, ѝ заявих: „Много ви обичам“, а тя отвърна: „О!“

— Значи опитът е бил неуспешен — отсече Колин.

— Да — каза Шик. — Но тя все пак не си тръгна. Тогава рекох: „Аз отивам натам“, а тя отговори: „Аз пък не“, и добави: „Отивам нататък.“

— Изключително — отсъди Колин.

— Тогава казах: „Аз също.“ И се озовавах навсякъде, където се озоваваше и тя...

— И как завърши това? — попита Колин.

— Хм... — отвърна Шик. — Става време за лягане.

Колин се задави и изпи половин литър бургундско вино, за да се оправя.

— Утре ще ходим с нея на пързалката — сподели Шик. — Неделя е. Ще дойдеш ли с нас? Решихме, че сутринта ще има по-малко хора. Доста се притеснявам, понеже лошо карам кънки, но ще можем да си говорим за Партр.

— Ще дойда... — обеща Колин. — Ще дойда с Никола, той може да има и други племеннички.

III

Колин слезе от метрото и се заизкачва по стълбите. Оказа се, че е сбъркал посоката, и се наложи да обиколи спирката, за да се ориентира. С жълта носна кърпичка провери откъде духа вятърът, който поде цвета на кърпичката и го наложи върху голяма сграда с неправилни форми: тя придоби облика на пързалката „Молитор“.

Пред него се намираше зимният басейн. Колин го загърби и през страничния вход влезе във вкаменения организъм, като премина през двукрила остъклена и летяща врата с медна решетка. Показа абонаментната си карта, която намигна на контрольора през двете си стари дупки. Контрольорът откликна със заговорническа усмивка, но не пропусна да направи трети отвор в оранжевото картонче и то ослепа. Колин невъзмутимо я мушна при банкожите в нотния си портфейл и пое вляво, по гумиподирания коридор, който водеше към кабинките. На партера нямаше свободни места. Тогава той тръгна нагоре по бетонната стълба, като се разминаваше със същества, чийто висок ръст се дължеше на вертикални плоски железа, прикрепени към нозете им, и които въпреки очевидните спънки се стараеха да придадат естественост на своите подскоци. Мъж в бял пуловер отвори на Колин една кабинка и прибра бакшиша, даден му за почерпка, но който той явно възнамеряваше да похарчи за храна, ако се съдеше по притворния му вид. Сетне го остави в подобното на килия помещение, като преди това нехайно надраска с тебешир инициалите на клиента върху четвъртита черна дъска, предназначена за целта. Колин забеляза, че човекът има глава не на човек, а на гълъб, и се зачуди защо са му възложили да обслужва пързалката, а не басейна.

От пързалката се носеше овална глъчка и музиката, която се разнасяше от проснатите навред околоръст високоговорители, я усложняваше. Шумът от краката на кълкьорите още не беше достигнал звуковото ниво, характерно за върховите часове, когато наподобява тропот на цял полк по оплискан с кал паваж. Колин се мъчеше да открие Ализ и Шик, но те явно не бяха на леда. Никола щеше да дойде

по-късно, понеже имаше работа в кухнята: трябваше да приготви обяда.

Колин развърза обувките си и забеляза, че са останали без подметки. Извади от джоба си ролка лейкопласт, но тя нямаше да стигне. Тогава постави обувките в една локвичка, която се бе образувала под циментовата скамейка, и ги поръси с концентриран тор, та кожата да може да зарасне. Нахлузи вълнени чорапи на жълти и виолетови райета и сложи кънкьорските си обувки. Кънките му бяха раздвоени отпред, за да му позволяват да завива по-лесно.

Колин слезе отново на долния етаж. Краката му леко се кълчеха по гумираната перфорирана настилка на бетонния коридор. В момента, когато се канеше да се плъзне по леда, му се наложи да отстъпи назад по двете дървени стъпала, за да избегне катастрофата: някаква кънкьорка току-що бе завършила великолепната фигура „голям орел“ и снесе огромно яйце, което се разби в краката на Колин.

Един метач взе да разчиства пръснатите парчета и в този миг Колин забеляза отсреща Шик и Ализ, които излизаха на пързалката. Той им направи знак, но те не го видяха, затова се устреми да ги посрещне, без да се съобразява с въртеливото движение на човешкия поток. В резултат скоро се образува гъмжило от протестиращи, към което с всяка изминала секунда се присъединяваха нови и нови човешки същества: те отчаяно пърхаха във въздуха с ръце, рамене, крака, с целите си тела, преди да се сгромолясат върху предшестващите ги жертви. Слънцето вече бе успяло леко да разтопи леда и изпод камарата хора се чуваше клокочене.

За кратко време девет десети от кънкьорите се озоваха там, така че Шик и Ализ имаха на разположение почти цялата пързалка. Те се приближиха към пъкащата маса и Шик, разпознавайки Колин по двувърхите му кънки, го измъкна от купчината, като го прихвана за глезените. Двамата си стиснаха ръцете. Шик представи Ализ на Колин, който застана от лявата ѝ страна; самият Шик вече бе заел положение отдясно.

Те се изтеглиха в крайния десен ъгъл на пързалката, за да направят място на чистачите, които бяха обезсърчени в неуспешните си опити да намерят в планината от жертви нещо друго освен безинтересни отломки от разединени индивидуалности, и с помощта на дървени лопати избутваха пръснатите тела към ямата за отпадъци,

пеейки химна на „Молитор“, композиран през 1709-а от Ваян-Кутюрие. Той започваше така:

*Господа и дами,
благоволете да напуснете пистата
(ако обичате),
за да ни позволите да
извършим прочистването...*

Текстът бе придружен от вой на клаксони, предназначени да поддържат непреодолим страх и в най-калените души.

Онези от кънкьорите, които все още се държаха на крака, заръкопляскаха и капакът на шахтата се спусна, похлупвайки множеството. Шик, Ализ и Колин прочетоха кратка молитва и продължиха да се пързаят.

Колин наблюдаваше Ализ. По силата на странна случайност тя носеше бяла фланела и жълта пола. На краката си имаше обувки в бяло и жълто и хокейни кънки. Чорапите ѝ бяха от тъмна коприна, а над не много високите ѝ обувки се подаваха навити бели чорапки. Бели връзки опасваха трикратно глезените ѝ. Освен това тя имаше шалче от зелена коприна и изключително гъсти, ситно къдрави руси коси, които обрамчваха лицето ѝ. Гледаше с помощта на сини, широко отворени очи и обемът ѝ беше ограничен от свежа и загоряла кожа. Ръцете и прасците ѝ бяха закръглени, кръстът — тънък, а бюстът — очертан така добре, както на снимка. Колин се загледа в противоположната посока, за да си възвърне душевното равновесие. Накрая успя и като заби поглед в земята, попита Шик дали добре му се е отразил пастетът със змиорка.

— Изобщо не ми споменавай — каза Шик. — Цяла нощ стоях до чешмата, за да издебна и уловя някоя, но при мен идват само пъстърви.

— Никола сигурно е способен да приготви нещо и от тях! — увери го Колин и като се обърна към Ализ, добави: — Вашият вуйчо е изключително даровит.

— Той е гордостта на семейството — отвърна Ализ. — Майка ми не може да си прости, че се е оженила за математик, докато брат ѝ така преуспява в живота.

— Баща ви е математик?

— Да, той е преподавател в Колеж дьо Франс и член на Академията или на нещо от тоя род — заяви Ализ. — Просто е за окайване... на трийсет и осем години. Трябвало е да положи повече старание. Добре, че е вуйчо Никола.

— Нали и той ще дойде днес? — попита Шик.

От светлите коси на Ализ лъхаше омаен парфюм. Колин леко се отдръпна встрани.

— Мисля, че ще закъснее. Сутринта нещо му беше хрумнало... Защо и двамата не дойдете у дома на обяд?... Тъкмо ще разберем какво е замислил.

— Добре — каза Шик. — Но ако смяташ, че ще приема подобно предложение, значи имаш погрешна представа за света. Трябва и ти да си намериш момиче, за да станем четирима. Няма да доведе Ализ у вас, ти ще я съблазниш с хармониите на пианоктейла, а не искам това да се случи.

— О!... — запротестира Колин. — Чуйте го само!...

Самият той обаче не успя да долови отговора, тъй като един извънмерно висок индивид, който вече от пет минути демонстрираше скоростно пързаяне, в този миг мина между краката му превит на две и предизвиканата от него вълна вдигна Колин на няколко метра над земята. Колин се вкопчи в перваза на първия етаж, залюля се като на лост и отново тупна до Шик и Ализ.

— Ще трябва да забранят такова бързо каране — каза Колин.

После се прекръсти, защото в този миг къкьорът връхлетя върху стената на ресторанта и остана размазан там, подобен на мукавена медуза, смачкана от жестоко дете.

Чистачите още веднъж изпълниха задължението си и един от тях заби кръст от лед на мястото на произшествието. Докато кръстът се топеше, дежурният пусна религиозна музика.

Сетне всичко си тръгна отново по реда. Шик, Ализ и Колин продължиха да се пързаят.

IV

— Ето го и Никола! — извика Ализ.

— А ето и Изис! — възкликна Шик.

Никола току-що се бе появил на контролния пункт, а Изис бе излязла на пързалката. Той пое към горните етажи, а тя — към Шик, Колин и Ализ.

— Добър ден, Изис — каза Колин. — Представям ви Ализ. Ализ, това е Изис. С Шик се познавате.

Последваха ръкостискания и Шик се възползва от положението, за да се устреми по леда заедно с Ализ. Изис хвана Колин под ръка и двамата тутакси се плъзнаха подир тях.

— Радвам се, че ви виждам — рече Изис.

Колин също се радваше, че я вижда. Изис бе едва на осемнайсет години, но за това време бе успяла да се сдобие с кестеняви коси, бяло яке и жълта пола, както и с яркозелено шалче, обувки в бяло и жълто и тъмни очила. Беше хубава. За жалост Колин много добре познаваше родителите ѝ.

— Следващата седмица правя събиране вкъщи — каза Изис. — Дюпон има рожден ден.

— Кой е Дюпон?

— Пуделът ми. Затова поканих всички приятели. Ще дойдете ли? В четири часа?...

— Да — каза Колин. — С голямо удоволствие.

— Поканете и приятелите си! — добави Изис.

— Шик и Ализ?

— Да, много са мили... Значи до скоро виждане в неделя!

— Тръгвате ли вече? — попита Колин.

— Да, никога не оставам дълго. Аз съм тук от десет часа...

— Та сега е едва единайсет! — възкликна Колин.

— Бях в бара!... Довиждане!...

V

Колин бързо крачеше по светлите улици. Духаше силен сух вятър и под краката му с хрущене се трошаха късчета попукан лед. Хората криеха брадичките си с каквото им попаднеше: якета, шалове, маншони; Колин видя дори един, който използваше за тази цел телена клетка за птици, чиято вратичка с пружина опираше о челото му.

„Утре отивам в Понтозанови“ — мислеше си Колин.

Това бяха родителите на Изис.

„Днес ще вечерям с Шик...“

„Ще се прибера вкъщи да се приготвя за утре...“

Направи голяма крачка, за да избегне една черта на бордюра, която му се стори опасна.

„Ако направя двайсет стъпки, без да докосна нито една черта — каза си Колин, — утре няма да ми излезе пъпка на носа...“

„Няма значение — отсече той, стъпквайки с цялата си тежест деветата черта, — това са глупости, въпреки всичко утре няма да ми излезе пъпка...“

Той се наведе, за да откъсне една синьо-розова орхидея, която бе поникнала вследствие на студа. Тя ухаеше също като косите на Ализ.

„Утре ще видя Ализ...“

Трябваше да избягва тази мисъл. Ализ по право принадлежеше на Шик.

„Утре положително ще си намеря момиче...“

Обаче съзнанието му не можеше да се откъсне от Ализ.

„Дали наистина си говорят за Жан-Сол Партр, когато са сами?“

Навярно беше по-добре да не се замисля какво правят, когато са сами.

„Колко ли статии е написал Жан-Сол Партр от една година насам?“

Във всеки случай нямаше да има време да ги изброи, докато си стигне до вкъщи.

„Какво ли ще сготви Никола за вечеря?...“

Всъщност никак не беше чудно, дето Никола и Ализ си приличаха, нали бяха роднини. Ала ето че неусетно бе засегнал отново парливия въпрос.

„Та значи какво ли ще сготви Никола за вечеря?“

„Не знам какво ще сготви за вечеря Никола, който прилича на Ализ...“

„Никола е с единайсет години по-възрастен от Ализ. Излиза, че е на двайсет и девет. Като готвач е много способен. Сигурно ще направи телешко фрикандо.“

Колин приближаваше дома си.

„Цветарниците никога нямат метални ролетки. Никой не краде цветя.“

Това беше донякъде обяснимо. Той откъсна една орхидея, оранжево-сива, с леко повехнали венчелистчета. Тя сияеше със своето пъстроцветие.

„Я виж ти, багрите ѝ са като на мишката с черните мустачки... Вече съм си вкъщи.“

Колин изкачи каменната стълба, застлана с вълнена тъкан. Неговата врата беше със сребристо стъкло и се отваряше със златно ключе.

— При мен, верни мои слуги!... Ето ме отново у дома!...

Той метна шлифера си на един стол и отиде при Никола.

VI

— Фрикандо ли готвите за вечеря, Никола? — попита Колин.

— Боже мой, не — заяви Никола. — Господинът не ме беше предупредил, така че имах други планове.

— Защо, по дяволите, непрекъснато ми говорите в трето лице? — рече Колин.

— Ако господинът разреши да му разкрия основанията си, бих казал, че според мен известна фамилиарност е допустима само тогава, когато хората са запазили еднакви задръжки, а в случая подобно нещо няма.

— Държете се надменно — заяви Колин.

— Самочувствието ми отговаря на моето положение, господине — отвърна Никола, — не би трябвало да ме упрекувате.

— Разбира се — рече Колин, — но бих искал да не се държите тъй сдържано.

— Храня към господина искрена, макар и прикрита симпатия — сподели Никола.

— Аз съм горд и щастлив, че е така, Никола, и ви отвръщам със същото. Е, какво ще направите за вечеря?

— Ще остана верен на традицията на Гуфе и ще стъкмя наденичка по островитянски с дъхаво порто.

— И как се приготвя това? — попита Колин.

— По следния начин: взимате една наденичка и я одирате въпреки писъците ѝ. Запазвате кожицата. Набождате наденичката с късчета месо от щипци на омар, запържени само за секунда във вряло масло. Слагате я в тънкостенна тенджерка под налягане, пълна с лед. Засилвате огъня и в свободното пространство подреждате с вкус кръгли питки от оризово тесто. Когато наденичката изпъшка дълбоко, дръпвате я от огъня и я заливате с висококачествено порто. Разбърквате гозбата с платинена шпатула. Намазвате с мазнина една тава, след което я прибирате, за да не ръждяса. Преди да поднесете

блюдото, пригответе глазура от четвърт литър мляко и пакетче литиев окис. Гарнирате с ориз, сервирайте и си отивайте.

— Нямам думи — заяви Колин. — Гуфе е бил забележителен човек. Кажете ми, Никола, ще ми излезе ли утре пъпка на носа?

Никола погледна цивката на Колин и отговори отрицателно.

— Докато сме си на думата, знаете ли как се танцува лудисон?

— Не съм напреднал повече от кълчикрак в стил „Боасие“ и от трамонтана, които излязоха на мода преди шест месеца в Ньойи — отвърна Никола, — и не владее добре лудисона, от който знам само някои елементарни стъпки.

— Мислите ли — попита Колин, — че с един урок човек може да добие необходимата техника?

— Сигурно — рече Никола. — В общи линии не е сложно. Трябва само да не правите груби грешки и да не проявявате лош вкус. Като например да танцувате лудисон в ритъма на буги-вуги.

— Това грешка ли ще е?

— По-скоро проява на лош вкус.

Никола остави на масата грейпфрута, който беше оскубал по време на разговора, и си изми ръцете със студена вода.

— Бързате ли? — осведоми се Колин.

— О, не, господине — отговори Никола, — кухненската апаратура е пусната в действие.

— В такъв случай ще ви бъда задължен, ако ми покажете основните стъпки на лудисона — каза Колин. — Елате в хола, ще пусна някоя плоча.

— Препоръчвам на господина някое парче от рода на „Клое“ в аранжмент на Дюк Елингтън или „Концерт за Джони Ходжис“... — заяви Никола. — В Америка такава музика бива *moody*^[1] или *sultry*^[2].

[1] Печален (англ.) — Б.пр. ↑

[2] Жарък (англ.) — Б.пр. ↑

VII

— Принципът на лудисона — заобяснява Никола — вероятно е ясен на господина: той почива върху поддържането на интерференция между два напълно синхронни източника на трептения.

— Нямах представа, че е нужно да се прибегва до тъй съвременни теории във физиката — учуди се Колин.

— В дадения случай е така — каза Никола. — Партньорите стоят на съвсем малко разстояние един от друг и придават на телата си вълнообразното движение на ритъма на музиката.

— Нима? — възкликна Колин, леко обезпокоен.

— По този начин се образува система от статични вълни, предполагащи, както в акустиката, възли и издутини, което в голяма степен допринася за изграждането на атмосфера в танцувалния салон.

— Сигурно... — промърмори Колин.

— Професионалистите в лудисона — продължи Никола — успяват понякога да създадат допълнителни източници на паразитни вълни, като поотделно и синхронно вибрират с някои от крайниците си. Няма да се задълбочавам и ще се опитам да покажа на господина как се танцува.

Както го беше посъветвал Никола, Колин избра „Клое“ и постави плочата на грамофона. Внимателно положи връхчето на иглата в първата бразда и се загледа в Никола, който започна да вибрира.

VIII

— Господинът почти успя! — каза Никола. — Още малко усилие...

— Но защо музиката трябва да е бавна? — попита Колин, плувнал в пот. — Така е по-трудно.

— Има си причина — заяви Никола. — По принцип партньорите поддържат средно разстояние помежду си. При бавна музика е възможно да се регулира извиването по такъв начин, че постоянният неподвижен източник да се намира по средата на телата им: тогава главата и ходилата са подвижни. Така е на теория. Ала за жалост има случаи, когато някои безсъвестни хора танцуват лудисона като негрите, със забързан ритъм.

— Тоест? — попита Колин.

— Тоест с един подвижен източник в краката, един в главата и за нещастие с допълнителен среден подвижен източник в областта на таза. Неподвижните точки, или псевдоставите, са гръдната кост и колената.

Колин се изчерви.

— Разбирам — промълви той.

— Право да си кажа, при буги-вуги колкото музиката става по-завладяваща, толкова танцът изглежда по-неприличен — заключи Никола.

Колин се умисли.

— Къде сте научили лудисона? — попита той Никола.

— Племенницата ми ме научи... — каза Никола. — Изградих цялата теория на лудисона в разговори със зет си. Както господинът навярно знае, той е член на Академията и лесно схвана метода. Дори сподели пред мен, че сам се е занимавал с това преди деветнайсет години...

— Племенницата ви на осемнайсет години ли е? — осведоми се Колин.

— И три месеца... — поясни Никола. — Ако господинът няма повече нужда от мен, ще се върна в кухнята да следя положението.

— Добре, Никола, благодаря ви — рече Колин, сваляйки плочата, която току-що беше свършила.

IX

Ще си сложа бежовия костюм, синята риза, вратовръзката в бежово и червено, велурените обувки с тегели и червенобежови чорапи.

Първо ще се измия, после ще се обръсна и ще направя оглед на вида си.

Ще отида в кухнята и ще попитам Никола:

„Никола, искате ли да дойдете с мен на танци?“

— О, Боже — каза Никола, — ако господинът настоява, ще дойда, но ако ли не, бих се радвал да отхвърля някои задачи, които са повече от спешни.

— Никола, ще бъде ли недискретно, ако ви помоля за по-обстойни обяснения?

— Аз съм председател на философския кръжец на прислугата в нашия жилищен район, вследствие на което съм задължен да спазвам известна дисциплина, що се отнася до присъствието ми на сбирките — заяви Никола.

— Не смея да ви попитам каква ще е темата на днешната ви сбирка...

— Ще обсъждаме въпроса за ангажираността. Правим съпоставка между ангажираността според теориите на Жан-Сол Партр, военната служба в колониалните войски и между ангажирането — или ангарията — на прислужници от частни лица.

— Това би било интересно за Шик! — каза Колин.

— За съжаление — рече Никола — клубът е труднодостъпен. Господин Шик няма да бъде приет за негов член. Само прислужници...

— Никола — попита Колин, — защо постоянно използвате множествено число?

— Господинът несъмнено ще забележи, че думата „прислужник“ е безобидна, докато „прислужница“ носи известно агресивно звучене.

— Имате право, Никола. Според вас ще срещна ли днес сродна душа? Трябва ми една сродна душа от типа на вашата племенница...

— Господинът греши, като мисли за племенницата ми — заяви Никола, — понеже от последните събития ясно пролича, че господин Шик пръв се е насочил към нея.

— Но, Никола — промълви Колин, — толкова ми се иска да се влюбя...

От чучурчето на чайника се издигна тънка струйка пара и Никола отиде да отвори входната врата. Портиерът предаде две писма.

— Пощата ли е? — попита Колин.

— Извинете, господине — каза Никола, — но и двете писма са за мен. Вести ли чака господинът?

— Копнея да ми пише някоя девойка — обясни Колин, — бих я обикнал силно.

— Часът е дванайсет — рече Никола. — Господинът желае ли да закуси? Има кълцана волска опашка, чаша пунш с подправки и пържени хапки с пастет от аншоа.

— Никола, защо Шик не иска да дойде на обяд с вашата племенница, ако не поканя и някое друго момиче?

— Господинът ще ме извини — заяви Никола, — но аз бих постъпил по същия начин. Господинът несъмнено е хубавец...

— Никола — каза Колин, — ако тази вечер не се влюбя, ама истински, аз... аз ще започна да колекционирам трудовете на херцогиня Дьо Бовоар, за да правя напук на моя приятел Шик.

Х

— Аз искам да съм влюбен — изрече Колин. — Ти искаш да си влюбен. Той иска същото (да е влюбен). Ние, вие, искаме, искате да бъдете. Те искат да са влюбени...

Той пристягаше вратовръзката си пред огледалото в банята.

— Остава да си сложа сакото, палтото, лявата ръкавица, дясната ръкавица. И в никакъв случай шапка, за да не се разроша. Какво правиш тук?

Говореше на сивата мишка с черните мустачки, която положително беше на мястото си, в чашата на лавицата, независимо че се бе облакътвила на ръба ѝ с разсеян вид.

— Представи си — каза той на мишката, като седна на ръба на ваната (четвъртита и емайлирана в жълто), — представи си, че за да се сближа с нея, открия у Понтозанови стария си приятел Еди-кой си...

Мишката кимна.

— Представи си, че той има братовчедка. С бяла фланела и жълта пола. На име Ал... Онезим.

Мишката скръсти лапички, изглеждаше изненадана.

— Не е кой знае колко хубаво име — продължи Колин. — Но ето, ти си мишка, а пък имаш мустачки. А сега де?

Той стана.

— Вече е три часът. Виждаш ли, губя си времето заради теб. Шик и... Шик сигурно ще бъде сред първите.

Той наплюнчи пръст и го вдигна над главата си. Смъкна го незабелязано. Беше жежко като в пещ.

— Има любов във въздуха — реши той. — Горещо е. Аз ставам, ти ставаш, той става, ние, вие, те, ставаме, ставате, стават. Би ли излязла от чашата?

Мишката доказа, че не се нуждае от помощ, като излезе сама и пътем придаде на калъп сапун формата на захарна пръчка.

— Стига си правила боклук — рече Колин, — ама че си лакома!...

Той излезе, отиде в стаята и облече самото си.

— Никола навярно вече е тръгнал... Сигурно познава страхотни момичета... Казват, че момичетата от Отьой се главяват на работа при философите и ги обслужват по разни начини.

Той затвори вратата на стаята.

— Подплатата на левия ми ръкав е малко разпрана... Нямам вече изолирбанд... Нищо, ще я закова с пирон.

Зад него вратата изплющя като гола ръка върху гол задник... От звука той подскочи...

— Ще ми се да мисля за друго... да предположим, че се пребия по стълбите...

Бледолилавата пътека, с която бе застлана стълбата, беше износена на всяко трето стъпало, понеже Колин винаги слизаше на подскоци. Той се спъна в една от никелираните пръчки и влезе в междуособици с перилото.

— Това ще ми е за поука да не говоря такива глупости. Така ми се пада. Аз съм, ти си: ама че глупак!...

Гърбът го заболя. Причината разбра, когато стигна долу и извади изпод яката на пардесюто си цяла-целеничка никелирана пръчка.

— Какво има за гледане на тази улица?

На преден план двама копачи играеха на дама. Коремът на подебелия се тресеше в контра такт спрямо притежателя си. За плочка им служеше боядисано в червено разпятие, на което липсваше кръстът.

Колин ги отмина.

Вдясно и вляво се издигаха хубави здания, измазани с кал и с вертикално спускащи се прозорци. От единия се бе надвесила някаква жена. Колин ѝ изпрати въздушна целувка и тя изгърси над главата му сребристочерна вълнена покривка за легло, омразна на мъжа ѝ.

Магазините разведряваха свирепия облик на сградите. Една сергия с принадлежности за факири привлече вниманието на Колин. Той забеляза, че в сравнение с предишната седмица салатата от натрошени стъкла и подплатата от гвоздеи бяха поскъпнали.

Срещна едно куче и други две личности. Студът приковаваше хората по домовете им. Онези, които успяваха да се откопчат от хватката му, оставяха след себе си късове от дрехи и умираха от ангина.

На кръстовището регулировчикът беше сгушил глава под пелерината си. Приличаше на голям черен чадър. Келнерите от кафенето кръжаха около него, за да се сгреят.

Двама влюбени се целуваха в един вход.

— Не искам да ги виждам... Не, не искам да ги виждам...
Дразнят ме...

Колин пресече улицата. Двама влюбени се целуваха в един вход.

Той затвори очи и побягна.

Отвори ги много бързо, тъй като зад клепачите му се беше настанила тълпа момичета и заради нея можеше да обърка пътя. Сега пред него вървеше някаква девойка. Виждаха се бели крака в ботушки от бяла овнешка кожа, палто от посърнал пандур и кръгла шапчица от същата материя. Палтото правеше раменете ѝ да изглеждат широки и танцуваше около нея.

— Искам да я задмина. Искам да видя лицето ѝ...

Задмина я и заплака. Тя беше на поне петдесет и девет години. Седна на бордюра и продължи да плаче. Това доста го облекчаваше. Сълзите му замръзваха с лек пукот и се разтрошаваха върху гладкия гранит на тротоара.

След пет минути забеляза, че се намира пред дома на Изис Понтозан. Две момичета минаха покрай него и влязоха в преддверието на сградата.

Сърцето му набъбна донемайкъде, олекна, повдигна го над земята и той влезе след девойките.

XI

Глъчката от приема у родителите на Изис се чуваше още от първия етаж. Стълбището трикратно се извиваше около оста си и усилваше шума в шахтата като преградки на цилиндричен резонатор на виброфон. Колин се качваше, забил нос в токетата на двете момичета. Хубави заздрави точета от светъл найлон, обувки от фина кожа и деликатни глезени. А по-нагоре се виждаха ръбовете на чорапите им, леко набърчени, подобни на гъсеници, и задните вдлъбнатинки при коленните стави. Колин се спря и изостана с две стъпала. Сега виждаше горната част на чорапите на момичето отляво, мрежестата материя на двойната плетка и матовата белота на бедрата. Другото момиче бе с пола на пригладени плисета, която не даваше възможност за такова развлечение, но под палтото от бобър ханшът беше по-кръшен, отколкото на нейната спътница, и се извиваше в поредица от чупки. От благоприличие Колин сведе поглед към краката ѝ: видя, че те спират на втория етаж.

Той последва двете момичета, на които отвори прислужница.

— Добър ден, Колин — каза Изис. — Как сте? — Той я прегърна и целуна близо до косите. Тя ухаеше приятно.

— Не аз имам рожден ден! — запротестира Изис. — Рожденикът е Дюпон!...

— Къде е Дюпон да му честитя?...

— Ужасна история — рече Изис. — Тази сутрин го заведохме да го подстрижат, за да е хубав. Изкъпахме го, нагласихме го за случая, а в два часа трима от неговите приятели довтасаха с някаква отвратителна торба кокали и го отведоха. Сигурно ще се върне в гнусен вид!...

— Все пак нали има рожден ден? — отбеляза Колин.

През процепа на двукрилата врата той виждаше момчета и момичета. Една дузина танцуваха. Повечето стояха прави едни до други, по двойки от еднакъв пол. Сключили ръце зад гърба, те с неубеден вид разменяха неубедителни впечатления.

— Свалете си палтото — каза Изис. — Елате, ще ви заведе в мъжката гардеробна.

Той я последва, разминавайки се с две други момичета, които се връщаха от стаята на Изис, превърната в женска гардеробна: оттам долитаха звуци на чанти и пудриери. От тавана висяха железни куки, взети назаем от месаря, а за да попълни украсата, Изис освен това бе поставила две добре одрани овчи глави, които се усмихваха в двата края.

Мъжката гардеробна беше в кабинета на Изисиния баща. За целта го бяха опразнили от мебелите. Човек хвърляше връхната си дреха направо на пода, и толкоз. Така стори и Колин, а след това се поспря пред едно огледало.

— Хайде, елате — каза нетърпеливо Изис. — Ще ви представя на очарователни момичета.

Той я хвана за китките и я привлече към себе си.

— Имате много хубава рокля — заяви.

Беше съвсем семпла рокля от светлозелен вълнен плат с големи керамични копчета, покрити с позлата, а на гърба — с решетка от ковано желязо вместо платка.

— Наистина ли ви харесва? — попита Изис.

— Много е хубава — отвърна Колин. — Може ли човек да провере ръка през решетката, без да го ухапе нещо?

— Не е сигурно — каза Изис.

Тя се отдръпна, хвана Колин за ръка и го поведе към средоточието на потилнята. Сблъскаха се с двама новодошли от острия пол, хлъзнаха се на завоя на коридора, минаха през вратата на трапезарията и се присъединиха към централното ядро.

— Виж ти! — възкликна Колин. — Ализ и Шик са вече тук?

— Да — рече Изис, — елате да ви представя на гостите...

Половината от момичетата действително бяха представителни. Една от тях носеше вълнена рокля от светлозелен плат с големи керамични копчета, покрити с позлата, и с особена платка на гърба.

— Представете ме най-вече на тази — помоли Колин.

Изис го пораздруса, за да го усмири.

— Ще се държите ли кротко най-сетне?

Той бе мярнал друга девойка и подръпна водачката си за ръката.

— Това е Колин — каза Изис. — Колин, представям ви Клое...

Колин преглътна. В устата си усещаше нещо като гъделичкане от препържени мекици.

— Добър ден! — поздрави Клое.

— Добър... Вие не сте ли аранжирана от Дюк Елингтън? — попита Колин. След което побягна, защото разбра, че е изрекъл глупост.

Шик го задържа за пеша на сакото.

— Къде така? Да не би вече да си тръгваш? Виж!...

Той измъкна от джоба си книжле с червена кожена подвързия.

— Това е оригинално издание на „Парадокс за бълвоча“ от Партр.

— Значи все пак успя да си го набавиш? — каза Колин.

След което се сети, че бяга, и побягна.

Ализ се изпречи на пътя му.

— Нима ще си тръгнете, без да сте танцували с мен нито веднъж? — попита тя.

— Извинете — промълви Колин, — но току-що се държах идиотски и ми е неудобно да остана.

— Но когато ви се отправят такива погледи, не можете да откажете...

— Ализ... — простена Колин, като я прегърна и потърка буза в косите ѝ.

— Какво има, мили Колин?

— Ах... ох... ох!... По дяволите. Виждате ли онази девойка там?...

— Клое?...

— Познавате ли я?... — рече Колин. — Казах ѝ една глупост и затова поисках да си тръгна.

Той не добави, че в гърдите му сякаш ехтеше немска военна музика, от която се чуваха само барабаните.

— Нали е хубава? — попита Ализ.

Устните на Клое бяха червени, косите тъмни, видът щастлив, за което заслугата не беше на роклята ѝ.

— Няма да посмея! — заяви Колин.

После остави Ализ и отиде да покани Клое. Тя го погледна. Беше засмяна и положи дясната си ръка на рамото му. Той усещаше върху шията си хладните ѝ пръсти. Скъси разстоянието между тях чрез

контракция на десния си бицепс, предизвикана от мозъчен импулс, който пробяга по два правилно подбрани черепни нерва.

Клое отново го погледна. Очите ѝ бяха сини. Тя разтърси глава, за да отметне назад къдравите си лъскави коси, и с решителен порив притисна слепоочието си о бузата на Колин.

Наоколо им се възцари обилна тишина. Те вече пет пари не даваха за никого на света.

Но както можеше да се предположи, плочата свърши. Едва тогава Колин се върна към действителността и забеляза, че обитателите на горния етаж го наблюдават през процепите на гредоредата; че плътна водна пелена затулва долната част на стените; че разноцветни газове излизат от пробитите тук-там отвори и че неговата приятелка Изис стои пред него и му предлага дребни сладки, наредени върху херценианско плато.

— Благодаря, Изис — каза Клое и поклати глава.

— Благодаря, Изис — рече Колин и си взе малък разклонен еклер.

— Грешите — обърна се той към Клое. — Много са хубави.

След което се задави, защото за зла участ се натъкна на таралежов бодил, скрит в сладкиша.

Клое се разсмя и разкри хубавите си зъби.

— Какво ви става?

Той се принуди да я пусне и се отдалечи от нея, за да се накашля на воля, докато му мине. Клое се върна с две чаши.

— Изпийте това — нареди му тя, — ще се оправите.

— Благодаря — промълви Колин. — Шампанско ли е?

— Някаква смес.

Той отпи голяма глътка и пак се задави. Клое не можеше да се държи на крака от смях. Приблжиха се Шик и Ализ.

— Какво му е? — попита Ализ.

— Не умее да пие! — отвърна Клое.

Ализ мило го потупа по гърба, който изкънтя като гонг от Бали. Като по даден сигнал всички спряха да танцуват и се отправиха към трапезарията.

— Готово — каза Шик. — Сега всичко е наред. Искате ли да си пуснем една хубава плоча?

Той намигна на Колин.

— Хайде да танцуваме лудисон — предложи Ализ.

Шик затършува в купа плочи, натрупани до грамофона.

— Шик, каня те на танц — рече Ализ.

— Ей сега — отговори Шик, — слагам плочата.

Беше буги-вуги.

Клое чакаше.

— Да нямате намерение да танцувате лудисон на тази музика? — попита Колин ужасен.

— Защо не?... — озадачи се Шик.

— Не ги гледайте — каза Колин на Клое.

Той леко наклони глава и я целуна между ухото и рамото. Тя трепна, но не отдръпна глава.

Колин също не отдръпна устните си.

Междувременно Ализ и Шик предлагаха забележителна демонстрация на лудисон в негърски стил.

Плочата свърши много бързо. Ализ пусна кавалера си и отиде да намери друга плоча. Шик се отпусна на един диван. Колин и Клое бяха пред него. Той ги хвана за краката и ги притегли към себе си.

— Е, как е, гълъбчета, върви ли работата?

Колин седна и Клое удобно се сгуши до него.

— Много е мило това момиченце, нали? — попита Шик.

Клое се усмихна. Колин замълча, но прегърна Клое и небрежно се заигра с първото копче на роклята ѝ, която се отваряше отпред.

Ализ се приближи.

— Шик, отмести се, искам да седна между теб и Колин.

Тя беше подбрала подходяща плоча — „Клое“ в аранжимент на Дюк Елингтън. Колин хапеше косите на Клое около ухото ѝ. Той прошепна:

— Тя е досущ като вас.

Но преди Клое да успее да отговори, всички останали се върнаха да танцуват, понеже си бяха дали сметка, че съвсем не е време за ядене.

— О!... — възкликна Клое. — Колко жалко!...

XII

— Ще се видите ли пак? — попита Шик.

Седяха на трапезата, пред последното творение на Никола: тиква с орехи.

— Не знам — каза Колин. — Не знам какво да правя. Тя е изключително благовъзпитано момиче. Последния път, у Изис, беше изпила доста шампанско...

— И това ѝ отиваше — заяви Шик. — Много е хубава. Не прави такава физиономия!... Можеш ли да си представиш, днес открих едно издание на „Предварителният избор, предшестваш погнусата“ от Партр, отпечатано върху руло тоалетна хартия...

— Но откъде имаш толкова пари? — озадачи се Колин.

Шик посърна.

— Много скъпо ми излиза, но не мога без това — заяви той. — Нуждая се от Партр. Аз съм колекционер. Потребно ми е да имам всичко, което той е написал.

— Но той пише непрекъснато — каза Колин. — Публикува най-малко по пет статии седмично...

— Знам — промълви Шик.

Колин му предложи още малко тиква и попита:

— Какво да направя, за да видя отново Клое?

Шик го погледна и се усмихна.

— Вярно — рече той. — Отегчавам те с моите приказки за Жан-Сол Партр. Ще ми се да ти помогна... Какво да сторя?...

— Ужасно е — пророни Колин. — Отчаян съм и същевременно страхотно щастлив. Много е приятно да желаш нещо до такава степен. Бих искал да лежа върху по-прегоряла трева, земята да е напечена, да грее слънце. Разбираш ли, тревата да е жълта като слама, да е чуплива, да гъмжи от животинки, наоколо да има изсъхнал мъх. Излягаш се по корем и гледаш. Нужен е и жив плет с камънаци и изкорубени дървета с дребни листенца. Става ти толкова хубаво.

— И Клое, нали? — попита Шик.

— Естествено, и Клое — каза Колин. — Клое в представите.

Те се умълчаха за миг. Една кана използва настъпилата тишина, за да издаде сребрист звук, който отекна о стените.

— Налей си още малко вино — предложи Колин.

— Да — каза Шик. — Благодаря.

Никола поднесе следващото блюдо: ананасов пудинг, залят с портокалов крем.

— Благодаря, Никола — рече Колин. — Според вас какво трябва да направя, за да срещна отново момичето, в което съм влюбен?

— Боже мой — отвърна Никола, — случаят подлежи на разглеждане... Трябва да призная на господина, че досега аз лично не съм изпадал в подобно положение.

— Разбира се — каза Шик. — Вие имате телосложението на Джони Вайсмюлер. Но повечето хора не са като вас.

— Благодаря на господина за тази оценка, която дълбоко ме трогва — заяви Никола. Сетне се обърна към Колин: — Бих посъветвал господина да се постарее ловко да измъкне от лицето, у което се е запознал с въпросната особа, чието присъствие очевидно му липсва, сведения за нейните навици и връзки в обществото.

— Въпреки сложността на вашите изрази, Никола, мисля, че това действително е възможно. Но вие знаете, че когато човек е влюбен, оглупява. Ето защо премълчах пред Шик, че отдавна ми се въртеше подобна мисъл — рече Колин.

Никола се прибра в кухнята.

— Този човек е неоценим — каза Колин.

— Да — отвърна Шик, — хубаво готви.

Те пиха още вино. Никола отново влезе, понесъл огромна торта.

— Ето допълнителен десерт — заяви той.

Колин взе нож, но за миг застина, преди да разреже гладката повърхност.

— Прекалено е красива — промълви. — Нека изчакаме малко.

— Изчакването е прелюдия в минор — пророни Шик.

Той взе чашата на Шик и я напълни със златисто, гъсто и подвижно като тегнещ ефир вино.

— Не знам — отвърна Шик. — Просто ме осени неочаквана мисъл.

— Опитай! — подкани го Колин.

Те едновременно пресушиха чашите си.

— Страхотно е!... — каза Шик и в очите му заискриха червеникави и мигащи пламъчета.

Колин бе притиснал длан към гърдите си.

— Дори повече — отсече той. — Не прилича на нищо познато.

— Това е без значение — рече Шик. — Ти също не приличаш на нищо познато.

— Сигурен съм, че ако си пийнем здравата, Клое тутакси ще се появи.

— Не се знае! — отговори Шик.

— Предизвикваш ме! — възкликна Колин, като протегна чашата си.

Шик напълни двете чаши.

— Чакай! — каза Колин.

Той угаси плафониерата, а после настолната лампа. Само шотландската икона, пред която Колин имаше навика да медитира, излъчваше зелена светлина.

— Пий! — нареди Колин.

Пиха. Заревото полепваше по устните им. Колин отново запали лампите. Походката му беше несигурна, сякаш едва се държеше на крака.

— Една лястовичка пролет не прави — заяви той. — Я да вземем да допием бутилката.

— Да разрежем ли тортата? — попита Шик.

Колин взе посребрен нож и започна да очертава спирала по гладката бяла повърхност. Внезапно спря и с изненада се вгледа в резултата.

— Ще си позволя един опит — рече той.

Откъсна от поставения на масата букет стръкче магарешки трън и взе тортата с една ръка. Завъртя я бързо на върха на пръста си, а с другата ръка постави бодилчето в спираловидна бразда.

— Слушай!... — промълви.

Шик се заслуша. Беше „Клое“ в аранжирмент на Дюк Елингтън.

Шик погледна Колин. Той беше съвсем блед.

Шик пое от него ножа и го заби до дръжката в тортата. Разряза я на две и вътре откриха нова статия на Партр, предназначена за Шик, а за Колин — среща с Клое.

XIII

Прав накрай площада, Колин чакаше Клое. Площадът беше кръгъл и включваше църква, гълъби, градинка, пейка, а пред тях, на асфалта, коли и автобуси. Слънцето също чакаше Клое, но то поне можеше да се забавлява да хвърля сенки, да предизвиква в определени процепи кълнеж на бобови семена, да разтваря капациите на прозорците или да засрамва някоя улична лампа, останала запалена по вина на несъзнателен електроснабдител.

Колин сучеше подгъва на ръкавиците си и обмисляше какво да бъде първото му изречение. То търпеше все по-бързи видоизменения, колкото повече приближаваше часът на срещата. Колин не знаеше как да постъпи с Клое. Дали да я заведе в някоя чайна? Но там обстановката обикновено е потискаща, пък и лакомите четирийсетгодишни дами, които ядат по седем пасти със сметана, превзето вирнали малкото си пръстче, никак не му се нравеха: той одобряваше лакомията само при мъжете, които я проявяваха, без да накърняват вроденото си достойнство. На кино Клое не би приела да отидат. На депутаториума също няма да ѝ хареса. И коридата с телета не е подходяща — Клое ще се уплаши. А в болницата „Сен Луи“ достъпът е забранен. В Лувъра пък се навъртат разни коцкари, които се крият зад асирийските божества. Гарата „Сен Лазар“ също не става — там са останали само ръчни колички и не се мярка ни един влак.

— Добър ден!...

Клое се бе приближила изотзад. Той свали бързо ръкавиците си, заплете се в тях, халоса се с юмрук по носа, изохка и се здрависа с нея. Тя се смееше.

— Изглеждате доста смутен!...

Носеше кожено палто с дълъг косъм в цвета на къдриците ѝ, кожена шапка и ниски ботушки с рунтава подплата и обърнати кончове.

Клое хвана Колин под ръка.

— Дръжте се за мен. Днес сте доста вързан!...

— Вярно, миналия път се проявих по-добре — призна Колин.
Тя отново се засмя, погледна го и смехът ѝ стана неудържим.

— Подигравате ми се — унило рече Колин, — не е милосърдно от ваша страна.

— Радвате ли се, че ме виждате? — попита Клое.

— Да!... — отвърна Колин.

Бяха поели по първия изпречил се пред тях тротоар. Розово облаче се спусна от висините и се приближи към тях.

— Започвам да действам — заяви то.

— Карай! — разреши Колин.

И облачето ги обгърна. Върте беше топло и миришеше на захар и канела.

— Отвън не ни виждат! — каза Колин. — А ние ги виждаме!...

— Малко прозира — рече Клое. — Внимавайте.

— Няма значение, все пак тук ни е по-добре — добави Колин. — Какво ви се прави?

— Просто ми се разхожда... Нали няма да ви е неприятно?

— Тогава разкажете ми нещо...

— Не зная нищо интересно — промълви Клое. — Може да разглеждаме витрините. Вижте тази!... Интересна е.

Зад витрината красива жена лежеше на матрак. Гърдите ѝ бяха голи и един уред с дълги бели четки от копринено мек косъм ги масажираше отдолу нагоре. Надписът гласеше: *За да не хабите обувките си, използвайте „Антипода на преподобния Шарл“.*

— Добра идея — каза Клое.

— Само дето не е ясна връзката!... — възкликна Колин. — С ръка е много по-приятно.

— Не говорете така. Не обичам мъже, които говорят мръсотии пред момичета.

— Съжалявам... — извини се Колин, — не исках...

Видът му беше тъй отчаян, че Клое се усмихна и леко го докосна, за да му покаже, че не се сърди.

На друга витрина едър мъж с престилка на месар колеше невръстни дечица. Това беше пропаганда за сиропиталищата.

— Ето къде отиват парите на данъкоплатците — заяви Колин. — Сигурно е страхотно скъпо ежедневното почистване тук.

— Ама нали не са истински?... — каза Клое с тревога.

— Кой знае? — отговори Колин. — Сиропиталищата ги доставят безплатно...

— Не ми харесва тая работа — промърмори Клое. — По-рано нямаше такива рекламни витрини. Според мен не са проява на напредък.

— Те не са от значение — обясни Колин. — Въздействат само на хората, които и бездруго вярват в подобни глупости.

— А това пък какво е?... — зачуди се Клое.

На витрината се виждаше валчест издут търбух, закрепен на каучукови колела. Рекламата гласеше: *И вашият няма да прави гънки, ако го гладите с ютията ЕЛЕКТРО.*

— Но аз го познавам!... — възкликна Колин. — Коремът е на Серж, бившия ми готвач!... Защо ли е тук?

— Все едно чий е — каза Клое. — Не си струва да го разискваме. Впрочем той е прекалено голям...

— Да, ама готвеше тъй добре!...

— Да си тръгваме — предложи Клое. — Не ми се гледат повече витрини, неприятно ми стана.

— Какво ще правим? — попита Колин. — Да идем някъде да пием чай?

— О, рано е още!... Пък и нямам особено желание.

Колин си отдъхна с облекчение и тирантите му изпукаха.

— Какъв беше тоя звук?

— Настъпих една суха вейка — смотолеве Колин, изчервен до уши.

— Имате ли нещо против да отидем на разходка в гората? — предложи Клое.

Колин я загледа с възхищение.

— Каква прекрасна идея! Най-сетне ще бъдем сами.

Клое пламна.

— Не това имах предвид. Пък и няма да се отклоняваме от главните алеи, за да не си намокрим краката — добави тя, за да си отмъсти.

Той леко притисна ръката ѝ под своята мишница и рече:

— Ще минем през подлеза.

От двете страни на подземния проход по цялото протежение бяха разположени гълъбарници, в които служителите от градската украса

държаха резервните гълъби за градинките и паметниците. Имаше също клетки за клетки врабчета. Хората избягваха да минават през подлеза заради силното течение, предизвиквано от пляскането на крилата на всички тези птици, и заради мъничките бели и сини перца, които се носеха из въздуха.

— Никога ли не спират да пърхат? — попита Клое, придържайки шапката си, за да не литне от главата ѝ.

— Не са едни и същи, редуват се — отвърна Колин.

Той се бореше с пешовете на палтото си.

— Нека побързаме да отминем гълъбите. Врабчетата правят по-малко вятър — каза Клое, като се притисна към Колин.

Побързаха да излязат от опасната зона. Облачето не ги бе последвало. То бе минало по прекия път и сега ги чакаше на изхода.

XIV

Пейката беше тъмнозелена и изглеждаше леко влажна, но пък алеята бе пуста и те се чувстваха добре.

— Не ви ли е студено? — осведоми се Колин.

— Облакът държи топло — отговори Клое. — Но все пак нямам нищо против да се сгуша по-близо до вас.

— О!... — възкликна Колин и се изчерви.

Сърцето му трепна от думите ѝ. Той обгърна талията ѝ. Шапката ѝ се бе килнала настрани и съвсем близо до устните му бяха разпилени свилените ѝ къдрици.

— Хубаво ми е с вас — пророни той.

Клое не продума. Задиша учестено и едва доловимо се приближи към него.

— Не ви ли е скучно? — прошепна ѝ Колин.

Тя поклати глава и възползвайки се от движението ѝ, Колин успя да се примъкне още по-плътно до нея.

— Аз... — промълви той и долепи устни до ухото ѝ. В същия миг тя уж неволно извърна глава и Колин я целуна. Първата милувка не беше особено сполучлива, но после продължиха с по-голям успех. Накрая Колин зарови лице в косите на Клое и двамата останаха така, безмълвни.

XV

— Ализ, много мило от ваша страна, че дойдохте — каза Колин.
— Само ми е малко неудобно, че освен вас няма друго момиче.

— Не е страшно — отвърна Ализ. — Шик няма нищо против.

Шик потвърди. Ала гласът на Ализ не звучеше съвсем весело.

— Клое не е в Париж — обясни Колин. — Замина за три седмици на юг с роднини.

— Аха! — възкликна Шик. — Сигурно си страшно нещастен.

— Никога не съм бил по-щастлив! — заяви Колин. — Исках да ви уведомя за годежа си.

— Моите поздравления — каза Шик.

Той избягваше да гледа Ализ.

— Какво ви става на двамата? — попита Колин. — Май нещо куца между вас.

— Не, не — рече Ализ. — Шик е глупак.

— Как ли пък не — отсече Шик. — Не я слушай, Колин... Няма нищо.

— Говорите едно и също, а не сте съгласни помежду си — установи Колин. — Значи единият от вас е лъжец, или и двамата. Елате, ще вечеряме веднага.

Влязоха в трапезарията.

— Заповядайте, Ализ — покани я Колин. — Седнете до мен и ми разкажете какво се е случило.

— Шик е глупак — каза Ализ. — Твърди, че не бивало да ходя с него, понеже нямал достатъчно пари, за да ме обезпечи, а, от друга страна, се срамува, дето не се жени за мен.

— Аз съм мръсник — заяви Шик.

— Не знам какво да кажа — каза Колин.

Самият той бе толкова щастлив, че болезнено възприемаше чуждото нещастие.

— Въпросът не е в парите — обясни Шик. — Работата е там, че родителите на Ализ никога няма да склонят да се ожения за нея и са

прави. Подобен случай е описан в една от книгите на Партр.

— Чудесна книга — отбеляза Ализ. — Чели ли сте я, Колин?

— Ама и вие сте едни — рече Колин. — Сигурен съм, че всичките си пари прахосвате за такива книги.

Шик и Ализ увесиха носове.

— Аз съм виновен — промълви Шик. — Ализ вече не харчи нито грош за Партр. Откакто живеем заедно, вече не се занимава с него. Тонът му беше укорителен.

— Обичам те повече от Партр — призна Ализ, като едва сдържаше сълзите си.

— Много си мила — каза Шик. — Не те заслужавам. Слабото ми място е, че колекционирам творби от Партр, но един обикновен инженер за жалост не може да си позволи да има всичко.

— Мъчно ми е — въздъхна Колин. — Ще ми се нещата при вас да са наред. Да бяхте си сложили салфетките...

Под тази на Шик беше скрит луксозен екземпляр на „Бълвоч“, подвързан с кожа от муфа, а под тази на Ализ имаше голям златен пръстен във формата на погнуса.

— О!... — пророни Ализ.

Тя прегърна Колин и го целуна.

— Страхотен си — каза Шик. — Не знам как да ти благодаря. Впрочем сам знаеш, че не мога да ти се отблагодаря така, както бих искал.

Колин се поободри. Тази вечер Ализ беше по-красива отвсякога.

— Какъв парфюм употребявате? — попита той. — Клое се парфюмира с двойно дестилирана есенция от орхидеи.

— Не използвам парфюм — рече Ализ.

— Това е естественото ѝ ухание — допълни Шик.

— Прекрасно!... — възкликна Колин. — От вас лъха на гора с ручей и зайчета.

— Поговорете ни за Клое!... — поласкана помоли Ализ.

Никола донесе предястието.

— Здравей, Никола — поздрави Ализ. — Как си?

— Благодаря, добре — отвърна Никола.

Той остави подноса на масата.

— Няма ли да ме целунеш? — озадачи се Ализ.

— Не се стеснявайте, Никола — каза Колин. — Ще ми бъде много приятно, ако вечеряте с нас.

— О! Да!... — възкликна Ализ. — Вечеряй с нас!

— Господинът ме поставя в неудобно положение — заяви Никола. — Не мога да седна на трапезата с тези дрехи...

— Слушайте, Никола, ако желаете, идете да се преоблечете, но ви заповядвам да вечеряте с нас — отсече Колин.

Никола излезе.

— Сега ни поговорете за Клое — повтори Ализ.

— Заповядайте, сервирайте си — каза Колин. — Нямам представа какво е това, но сигурно е хубаво.

— Ще се пръснем от любопитство! — заяви Шик.

— Сватбата е насрочена за идния месец — обясни Колин. — А ми се ще да се състои утре!...

— О!... — пророни Ализ. — Блазе ви!

Колин го беше срам, че е толкова богат.

— Слушай, Шик — каза той, — искаш ли да ти дам от моите пари?

Ализ погледна Колин с нежна благодарност. Той беше толкова мил, че се виждаше как мислите му, сини и лилави, текат във вените на ръцете му.

— Надали ще помогне — отговори Шик.

— Ще можеш да се ожениш за Ализ — рече Колин.

— Родителите ѝ не искат — отвърна Шик, — а аз не желая тя да се кара с тях. Прекалено малка е...

— Не съм чак толкова малка... — възрази Ализ, като се изпъчи и опря гръб на тапицираната облегалка, за да се очертае предизвикателната ѝ гръд.

— Той друго има предвид! — прекъсна я Колин. — Виж, Шик. Имам сто хиляди дублезона, ще ти дам една четвърт от тях и ще заживееш спокойно. Ще продължиш да работиш и всичко ще е наред.

— Никога няма да мога да ти се отблагодаря.

— Недей да благодариш — каза Колин. — Това, което ме вълнува, е не всеобщото щастие, а щастието на отделния човек.

Някой позвъни.

— Отивам да отворя — рече Ализ. — Нали съм най-малката, за което ме упреквате.

Тя стана, стъпките ѝ тихо прошумоляха по дебелия килим.

Посетителят беше Никола, който предварително бе слязъл по черното стълбище. Вече се бе преоблякъл и сега носеше палто от дебел плат с шарка рибена кост в бежово и зелено, а на главата си бе нахлупил плоска филцова шапка американски фасон. Нахлузил бе ръкавици от щавена свинска кожа и обувки от представителен крокодил, но цялото му великолепие изпъкна, след като свали палтото си и остана по кафяво сако от рипсено кадифе с отблясъци на изгряващо слънце и синьо-зелен панталон с маншети, широки колкото петте пръста на ръката плюс още един допълнителен палец.

— О! — възхити се Ализ. — Какъв си се изтупал!

— Как си, племенничке? Докога ще хубавееш? — Той я погали по гърдите и бедрата.

— Хайде на трапезата — подкани го Ализ.

— Добър ден, приятели — поздрави Никола, като влизаше.

— Е, най-сетне заговорихте нормално — каза Колин.

— Естествено, мога и така — обясни Никола. — Всъщност защо да не си говорим на „ти“ ние, четиримата?

— Съгласен съм — отсече Колин. — Сядай!

Никола седна срещу Шик.

— Вземи си от предястието — рече му Шик.

— Момчета — обърна се към двамата Колин, — искате ли да ми бъдете шафери?

— Дадено! — склони Никола. — Но да не вземеш да ни чифтосаш с някакви грозотии! Номерът е стар и вече не минава.

— Смятам да поканя за шаферки Ализ и Изис, а за почетни педераста — братята Демаре.

— Хубаво! — одобри Шик.

— Ализ — поде Никола, — иди в кухнята и донеси от фурната яденето, сигурно е вече готово.

Ализ последва наставленията на Никола и донесе съд от масивно сребро. Шик вдигна капака и под него се видяха две фигурки от гъши дроб: Колин в официален костюм и Клое в сватбена рокля. Околоврът беше изписана датата на предстоящата сватба, а в единия ъгъл се открояваше подписът на Никола.

XVI

Колин тичаше по улицата.

„Ще бъде много хубава сватба... — Ще се женя утре, утре сутринта, всичките ми приятели ще дойдат...“

Улицата водеше към Клое.

„Клое, устните ви са сочни. Кожата ви има цвят на плод. Очите ви виждат както подобава, а тялото ви ме стопля...“

По улицата се търкаляха стъклени топчета и децата търчаха подир тях.

„Ще ми трябва много месеци, за да сенаситя на целувките, с които ще ви обсипвам. Ще ми трябва години и месеци, за да изчерпя целувките, които ще полагам върху ръцете, косите, шията ви...“

Три момиченца се бяха хванали да танцуват в кръг, но образуваха триъгълник.

„Клое, искам да усетя гръдта ви върху моята, да сплета ръце около тялото ви, а вие да ме прегърнете през врата и уханната ви главица да се сгуши на рамото ми, да почувствам тръпнещата ви плът, аромата ви...“

Небето бе ясно и синьо. Не беше вече толкова студено. Дърветата бяха съвсем черни, но в краищата на посърналите им клони се виждаха зелени набъбнали пъпки.

„Когато сте далеч от мен, си представям, че сте облечена в рокля със сребърни копчета, но кога ли сте били с нея? Не, не първия път. Беше в деня, когато имахме среща. Тя плътно обгръщаше тялото ви под тежкото пухкаво палто.“

Той бутна вратата на магазина и влезе.

— Искам много цветя за Клое.

— Кога да ѝ ги занесем? — попита цветарката.

Тя беше млада и крехка, а ръцете ѝ червенееха. Страшно обичаше цветята.

— Занесете ѝ ги утре сутринта и още толкова доставете в дома ми. Стаята ни трябва да е пълна с кремове, бели гладиоли, рози и

всякакви бели цветя. А също, най-важното, сложете и голям букет червени рози...

XVII

Братята Демаре се обличаха за сватбата. Много често ги канеха за почетни педераста, тъй като се отличаваха с представителна външност. Бяха близнаци. Първородният се наричаше Кориолан. Имаше червена къдрава коса, гладка бяла кожа, непорочен вид, прав нос и сини очи зад гъсти мигли.

По-малкият се казваше Пегас и приличаше на брат си, с тази разлика, че миглите му бяха зелени, но това обикновено бе достатъчно, за да ги различават. Те се бяха отдали на педерасткото поприще по принуда и призвание, но тъй като им плащаха добре, за да бъдат почетни педераста, почти не работеха вече, което за жалост ги опорочаваше. Така например предишната вечер Кориолан бе мърсувал с момиче. Пегас строго го хокаше, докато стоеше пред трикрилото огледало и си масажираше кръста с помада от мъжки бадеми.

— И в колко часа се прибра снощи, а? — питаше той.

— Не си спомням точно — отвърна Кориолан. — Остави ме на мира. Гледай си кръста!

Кориолан си скубеше веждите с хирургически щипци.

— Ти си развратник! — каза Пегас. — С момиче!... да те беше видяла леля!

— Ха!... Че на теб никога ли не ти се е случвало, а? — процеди заплашително Кориолан.

— На мен? Кога? — промълви Пегас, леко обезпокоен.

Той прекъсна масажа и направи няколко гимнастически упражнения пред огледалото, за да се поразкърши.

— Хайде, хайде — рече Кориолан, — няма да се задълбочавам. Не искам да те засрамвам. По-добре ми закопчай панталона.

Те носеха специални панталони със задно закопчаване и трудно се справяха сами.

— Ха-ха — захили се Пегас. — Видя ли, че в нищо не можеш да ме набедиш!...

— Стига де! — сопна се Кориолан. — Кой се жени днес?

— Колин се жени за Клое — каза брат му с отвращение.

— Защо говориш с такъв тон? — попита Кориолан. — Той е добро момче.

— Да, приятен е — отвърна Пегас. — Но тя има толкова закръглени гърди, че е невъзможно да си я представиш като мъж!...

Кориолан се изчерви.

— Намирам я красива... — промърмори той. — На човек му се прищява да я пипне по гърдите... На теб не ти ли действа така?...

Брат му го погледна изумен.

— Какъв мръсник си станал! — заключи той поривисто. — Попорочен човек от теб не съм срещал... Някой ден ще се задомиш за жена!...

XVIII

Отецът излезе от светорийницата, следван от Протодебелака и Вардаря. Те носеха големи кутии от гофриран картон, пълни с материали за украса.

— Когато пристигне камионът на боядисваните, вкарайте го до олтара, Жозеф — нареди Отчето на Вардаря.

— В жълто ли да боядисаме всичко? — попита Жозеф.

— В жълто на виолетови черти — каза Протодебелака Еманюел Джудо, здравеняк и симпатяга, чиято униформа със златна верижка лъщеше като премръзнал нос.

— Точно така — потвърди Отчето, — понеже за венчаването ще дойде лично Архиперископът. Елате сега да разположим по балконите всичките украшения от кутиите.

— Колко са музикантите? — попита Вардарят.

— Седемдесет и трима — каза Протодебелака.

— Плюс четиринайсет деца от църковния хор — гордо добави Отчето.

Вардарят дълго и проточено свирна: „Фийуу...“

— А се женят само двама — рече той с възхита.

— Да — отговори Отчето, — така правят богатшите.

— Ще има ли много народ? — попита Протодебелака.

— Да — потвърди Вардарят. — Ще нося дългата си червена алебарда и жезъла с червената дръжка.

— Не — възпротиви се Отчето, — ще вземеш жълтата алебарда и жезъла с виолетова дръжка, така ще е по-изискано.

Стигнаха под балкона. Отчето спря пред вратичката, замаскирана в една от поддържащите свода колони, и я отвори. Един подир друг те поеха по тясната вита стълба. Отгоре струеше мътна светлина.

Направиха двайсет и четири обиколки по витловидната стълба и спряха да си поемат дъх.

— Това не е живот! — въздъхна Отчето.

Вардарят, последен в колоната, потвърди, а на Протодебелака, заклещен между чука и наковалнята, не оставаше друго, освен също да се съгласи.

— Още две обиколки и половина — каза Отчето.

Достигнаха площадката срещу олтара, на сто метра над земята, която поради мъглата се виждаше едва-едва.

Облаците най-свойски влизаха в църквата и плуваха из нея във вид на едри сиви валма.

— Времето ще е хубаво — рече Протодебелака, като ги подуши. — Миришат на дива мащерка.

— С примес на метличина — допълни Вардарят, — усещам дъха й...

— Дано церемонията мине добре! — каза Отчето. Те положиха на пода картонените кутии и се заеха да окичват столовете на музикантите с материалите за украса. Вардарят ги разгъваше, издухваше праха от тях и ги подаваше на Протодебелака и Отчето.

Над тях колоните се извисяваха и в далечината сякаш се сливаха. Матовият им кремав камък, гален от нежното дневно сияние, излъчваше слаба спокойна светлина. Най-горе се виждаше синьо-зеленият купол.

— Трябва да се лъснат микрофоните — заяви Отчето на Вардаря.

— Поставям последната гирлянда и се залавям с това.

Той измъкна от торбичката си червен вълнен парцал и енергично взе да лъска стойката на първия микрофон. Бяха общо четири, разположени в редица пред столовете, предназначени за оркестъра, и нагласени така, че на всяка мелодия да откликва вън от църквата съответен камбанен звън, докато вътре звучи музика.

— Побързай, Жозеф! — каза Отчето. — С Еманюел вече привършихме.

— Почакайте ме — рече Вардарят, — трябва ми само още петминутна индулгенция.

Протодебелака и Отчето затвориха кутиите и ги струпаха в един ъгъл на балкона, откъдето щяха да ги вземат след венчавката.

— Готово — издума Вардарят.

Те пристегнаха ремъците на парашутите и с лекота скочиха в празното пространство. Трите едри пъстри цвята се разтвориха с

шумолене на коприна и всички се приземиха върху гладкия плочник на църквата.

XIX

— Хубава ли съм?

Клое се оглеждаше в сребърно блюдо с насипан по дъното му пясък и пълно с вода, в която волно лудуваше червена рибка. Възкачена на рамото ѝ, сивата мишка с черните мустачки търкаше с лапички муцунката си и гледаше игривите отблясъци.

Клое беше обула копринени чорапи, ефирни като дим от тамян и с цвета на светлата ѝ кожа, и носеше бели обувки с висок ток. Иначе беше гола, само по гривна от синьо злато, с която и бездруго тънката ѝ китка изглеждаше още по-деликатна.

— Смяташ ли, че трябва да се обличам?...

Мишката се плъзна по дългата заоблена шия на Клое и стъпи на гърдата ѝ. Погледна я изотдолу и видът ѝ изрази мнението, че трябва.

— Тогава ще те сложа на пода! — рече Клое. — Да знаеш, че се връщаш у Колин още тази вечер. Кажу довиждане на присъстващите.

Тя остави мишлето на килима, погледна през прозореца, сетне отпусна пердето и се приближи до леглото си. Там бяха раздиплени нейната бяла рокля и двете прозрачни рокли на Изис и Ализ.

— Готови ли сте?

В банята Ализ помагаше на Изис да си направи прическата. Те също вече бяха по чорапи и обувки.

— Нито вие, нито аз сме особено чевръсти — заяви уж сърдито Клое. — Известно ли ви е, момичета, че тази сутрин се омъжвам?

— Имаш още цял час! — каза Ализ.

— Достатъчен е — добави Изис, — вече си сресана!

Клое се засмя и разтърси къдриците си.

В запарената баня беше топло и гърбът на Ализ беше тъй примамлив, че Клое леко го помилва с длани. Изис седеше пред огледалото, търпеливо предоставила главата си на манипулациите на Ализ.

— Гъделичкаш ме! — каза Ализ и се разсмя.

Клое нарочно я галеше там, където има гъдел, по ребрата над хълбоците. Кожата на Ализ беше топла и жива.

— Ще ми развалиш прическата — рече Изис, която си правеше маникюра, за да минава по-бързо времето.

— Какви сте хубави и двете! — заяви Клое. — Жалко, че не може да дойдете в такъв вид, би ми било приятно да си останете само по чорапи и обувки.

— Иди се обличай, пиленце, всичко ще провалиш — обърна се към нея Ализ.

— Целуни ме — каза ѝ Клое. — Толкова се радвам!

Ализ я избута от банята и Клое седна на леглото. Усмихна се, като видя дантелите на роклята си. Започна да се облича, като първо си сложи малък целофанен сутиен и бели сатенени гащички, които свободно обгръщаха стегнатите ѝ форми.

XX

— Добре ли е? — попита Колин.

— Все още не — отговори Шик.

За четиринайсети път Шик се бяхтеше с вратовръзката на Колин и все не успяваше да направи възел.

— Да опитаме ли с ръкавици? — предложи Колин.

— Защо? — зачуди се Шик. — По-хубаво ли ще се получи?

— Не знам — каза Колин. — Просто така ми хрумна.

— Добре, че започнахме отрано — заяви Шик.

— Да — потвърди Колин. — Но ако не смогнем, ще закъснеем.

— О! — възкликна Шик. — Ще смогнем.

След поредица от бързи и произтичащи едно от друго движения той силно дръпна двата края. Вратовръзката се пречупи през средата и остана в ръцете му.

— Това е третата — отбеляза вяло Колин.

— Знам де. Здраве да е... — каза Шик, отпусна се на един стол, замислено се почеса по брадичката ѝ добави: — Чудя се какво става.

— Аз също — рече Колин. — Не е нормално.

— Да — съгласи се Шик, — явно е така. Ще опитам, без да гледам.

Той взе четвъртата вратовръзка, праметна я нехайно около врата на Колин и с привиден интерес взе да следи с очи полета на някакво бръмчащо насекомо. Прекара дългия край под късия, промуши го през така образуваната бримка, превъртя го надясно, отново го провря изотдолу, но за беда тъкмо в този момент погледът му попадна върху направеното и вратовръзката рязко се пристегна, като преципа показалеца му. Шик изстена от болка.

— Ама че проклетница! — възкликна той. — Свиня такава!

— Заболя ли те? — попита съчувствено Колин. Шик енергично си смучеше пръста.

— Нокътят ми ще почернее — изохка.

— Горкичкят! — въздъхна Колин.

Шик промърмори нещо и погледна врата на Колин.

— Момент!... — прошепна той. — Възелът е готов!... Не мърдай!

Без да отклонява очи, той отстъпи внимателно и грабна от масата отзад пулверизатор, пълен с фиксаж за пастелни бои. Бавно приближи уста към духалото и безшумно се приближи. Колин си тананикаше, демонстративно втренчен в тавана.

Струята фиксаж напръска вратовръзката точно посред възела. Тя потръпна и се обездвижи, прикована от втвърдяващата се смола.

XXI

Колин излезе от дома си, следван от Шик. Щяха да отидат пеша до Клое, за да я вземат. Никола трябваше да дойде направо в църквата. Той наглеждаше как върви приготвянето на едно специално ястие, чиято рецепта беше открил в готварската книга на Гуфе и с което смяташе да смае всички.

Минаха покрай някаква книжарница, пред която Шик внезапно се спря. Посред витрината искреше като скъпоценен накит екземпляр на „Дъх на спарено“ от Партр с подвързия от виолетов марокен и с герба на херцогиня Дьо Бовоар.

— О! — възкликна Шик. — Виж!...

— Какво? — попита Колин и се върна няколко крачки назад. — А! Това ли?

— Да — каза Шик.

От копнеж му потекоха лиги. В краката му се образува малко ручейче и залькатуши по тротоара, като се виеше около купчинките прахоляк.

— Добре де — рече Колин, — нали я имаш?...

— Да, но не с такава подвързия!... — отвърна Шик.

— Ама че си досаден — каза Колин. — Хайде, че нямаме време.

— Струва поне един-два дублезона.

— Сигурно — потвърди Колин и се отдалечи.

Шик ровеше из джобовете си.

— Колин — извика той, — дай ми малко пари назаем.

Колин отново спря и тъжно поклати глава.

— Двайсет и петте хиляди дублезона, които ти обещах, май няма да ти стигнат задълго.

Шик се изчерви, увеси нос, но все пак протегна ръка. Взе парите и се втурна в книжарницата. Колин чакаше угрижен. Като видя ухилената физиономия на Шик, отново поклати глава, но този път със състрадание, и на устните му се изписа полуусмивка.

— Ти си луд, бедни мой Шик! Колко даде?

— Няма значение! — каза Шик. — Да побързаме.

Те ускориха крачка. Шик сякаш препускаше на кон вихрогон.

Пред входа на Клое хората се трупаха да гледат хубавата бяла кола, поръчана от Колин и току-що доставена в комплект заедно с шофьора. Вътре всичко бе покрито с бяла кожа с дълъг косъм, беше топло и звучеше музика.

Небето все още се синееше, облаците бяха леки и ефирни. Беше умерено студено. Зимата клонеше към края си.

Подът на асансьора набъбна под нозете им и с мощен мек тласък ги издигна до желанния етаж. Вратата се отвори пред тях. Позвъниха. Клое ги чакаше.

Освен целофанения сутиен, белите гащички и чорапите сега тя носеше два ката муселин, които обгръщаха тялото ѝ, а богат тюлен воал се спускаше от раменете ѝ, като главата оставаше открита.

Ализ и Изис бяха облечени по същия начин, но в рокли с цвят на прозрачна вода. Къдравите им коси блестяха на слънчевата светлина и плавно падаха върху раменете в тежка и дъхава маса. Човек се чудеше коя да избере. Колин обаче беше наясно със себе си. Той не посмя да прегърне Клое, за да не наруши хармонията на тоалета ѝ, но за компенсация разцелува Изис и Ализ. Те на драго сърце приеха ласките му, тъй като виждаха колко е щастлив.

Стаята беше пълна с избраните от Колин бели цветя, а върху възглавницата на неоправеното легло имаше листенце от червена роза. Дъхът на цветята се сливаше с уханието на момичетата и Шик имаше чувството, че е медоносна пчела. Ализ бе затъкнала в косите си бледолилава орхидея, Изис — яркочервена роза, а Клое — голяма бяла камелия. Тя държеше букет от кремове, до гривната ѝ от синьо злато лъщеше друга, сплетена от свежи бръшлянови листенца, току-що напръскани с лак. Годежният ѝ пръстен беше обсипан с четвъртити и кръгли диаманти, които образуваха името на Колин, изписано на морзовата азбука. В ъгъла на стаята, изпод куп цветя, се подаваше главата на един кинооператор, който отчаяно въртеше ръчката на камерата си.

Клое и Колин за малко му позираха да ги снима, а след тях дойде ред на Изис, Ализ и Изис. Сетне всички сподириха Клое в асансьора. Товарът бе толкова голям, че стоманените въжета се разтеглиха чак до партера и не стана необходимо да се натиска съответното копче за

слизане. Цялата група излезе вкупом, за да не би някой да се върне обратно нагоре с кабината.

Шофьорът отвори вратата. Трите момичета и Колин се разположиха отзад, Шик се настани на предната седалка и колата потегли. По улицата хората се обръщаха и възторжено махаха, понеже смятаха, че минава президентът на републиката, а после се отдалечаваха, осенени от бляскави и златозарни представи.

Църквата беше наблизко. Колата описа сложен кардиоид и спря пред стъпалата. Горе, между две тежки колони с орнаменти, Отчето, Протодебелакът и Вардарят стояха тържествено като на парад в очакване на церемонията. Зад тях се спускаха чак до земята драперии от бяла коприна и четиринайсетте деца от църковния хор танцуваха балет. Момченцата бяха облечени в дълги бели ризки, червени шорти и бели обувки. Момиченцата пък носеха червени плисирани полички и по едно червено перо, забодено в косите. Отчето биеше тъпана, Протодебелакът надуваше цафара, а Вардарят отмерваше такта с помощта на маракаси. Тримата дружно подеха припева, сетне Вардарят направи няколко танцови стъпки от степ, грабна контрабаса и изпълни едно фантастично парче, подходящо за случая.

Седемдесет и тримата музиканти вече свиреха на балкона, а камбаните звучаха с все сила.

Изведнъж се чу фалшив акорд, понеже диригентът непредпазливо се бе приближил до ръба на балкона и падна, така че неговото място зае помощник-диригентът. В мига, когато диригентът се преби на плочника, музикантите взеха гръмък акорд, за да заглушат шума от падането, но въпреки това църквата се разтърси из основи.

Колин и Клое гледаха с възторг представлението на Отчето, Протодебелака и Вардаря, а зад портала на църквата двамата заместник-вардари изчакваха момента да застанат на почетна стража с алебардите си.

Отчето даде туш, като жонглираше с палките. Протодебелакът изтръгна от цафарата пронизителен стон, който породил благоговение у половината от верующите, наредили се по стъпалата, за да видят булката, а при последния акорд Вардарят скъса струните на контрабаса. Тогава четиринайсетте деца слязоха по стълбите и образуваха шпалир пред автомобила, като момичетата застанаха отляво, а момчетата — отдясно. Клое излезе от колата. Беше

очарователна в бялата си рокля и сияеше от щастие. Ализ и Изис вървяха подире ѝ. Никола, който току-що беше дошъл, се присъедини към групата. Колин хвана под ръка Клое, Никола — Изис, а Шик — Ализ, и всички те се заизкачваха, следвани от братята Демаре — Кориолан в дясно, а Пегас в лява позиция, и от децата, които крачеха по двойки нагоре по стъпалата и се закачаха помежду си. Отчето, Протодебелакът и Вардарят прибраха инструментите си и затанцуваха в кръг.

На площадката Колин и приятелите му изпълниха сложни движения, за да застанат в подходящ за влизане в църквата ред: Колин с Ализ, Никола под ръка с Клое, после Шик с Изис и най-отзад братята Демаре, но този път Пегас вдясно, а Кориолан вляво. Отчето и неговите съратници спряха да се въртят, оглавиха процесията и всички дружно запяха старинен грегориански химн, преди да нахълтат през портала. Заместник-вардарите счупиха над главите им тънко кристално балонче, пълно със светена вода, и забодоха в косите им запалени пръчици тамян, които при мъжете горяха с жълт пламък, а при жените с виолетов.

В преддверието на църквата имаше паркирани вагонетки. Колин и Ализ се настаняха в първата и тутакси потеглиха. Минаваше се през тъмен коридор, който миришеше на религия. Вагонетките се движеха по релсите с адски грохот, а музиката страхотно кънтеше. В началото на коридора вагонетката изкърти една врата, зави под прав ъгъл и пред тях, всред зелено сияние, изникна Светецът. Той така гримасничеше, че Ализ уплашено се притисна до Колин. По лицата им полепваха паяжини и те си припомниха откъслеци от разни молитви. След това им се яви Богородица, а накрая самият Господ Бог, който имаше голяма синина под окото и изглеждаше ядосан. Колин успя да си спомни цялата молитва и я прочете пред Ализ.

Вагонетката с трясък пристигна под свода на страничното крило и спря. Колин слезе, остави Ализ да заеме полагаемото ѝ се място и изчака Клое, която скоро дойде.

Огледаха църквата. Имаше много хора. Всичките им познати бяха тук, слушаха музика и се наслаждаваха на прекрасната церемония.

Появиха се Вардарят и Протодебелакът, които се кипреха с хубавите си одежди и вървяха пред Отчето и Архиперископа, хванати

под ръка. Всички станаха на крака и Архиперископът се настани в голямо кресло, тапицирано с кадифе. Трополенето на столовете по каменната настилка беше много мелодично.

Музиката внезапно секна. Отчето коленичи пред олтара и трикратно удари чедо о пода, а Протодебелакът се отправи към Колин и Клое, за да ги упъти към местата им, докато Вардарят подреждаше децата от църковния хор от двете страни на олтара. В този момент в църквата се възцари дълбока тишина и хората притаиха дъх.

Лъчисти снопове струяха отворед от силни лампи и огряваха позлатените орнаменти, които разпръскваха светлината във всички посоки, а широките жълти и виолетови ивици по стените придаваха на църквата прилика с търбух на огромна полегнала оса, гледан отвътре.

Някъде във висините зазвуча неясен хор. Нахлуваха облаци. Те ухаеха на кориандър и планински треви. Въздухът в църквата стана пухкав и топъл.

Колин и Клое се държаха за ръка, на колене пред олтара, върху два молитвени стола, тапицирани с бяло кадифе, и чакаха. Гърбом към тях, Отчето набързо преговаряше някаква дебела книга, тъй като бе забравил ритуалните думи. От време на време се обръщаше назад, за да зърне Клое, чиято рокля му се нравеше. Най-последно спря да прелиства книгата, изправи се и махна на оркестъра, който поде увертюрата.

Отчето си пое дълбоко дъх и запя под съпровода на единайсет тромпета със сурдинки, които свиреха като един. Архиперископът кротко дремеше, опрян на жезъла си. Знаеше, че ще го събудят, когато му дойде редът да пее.

Увертюрата и тържествената музика бяха вариации по теми от класически блусове. При размяната на пръстените Колин бе наредил да изпълнят аранжимента на Дюк Елингтън на старата позната мелодия „Клое“. На стената срещу Колин висеше Христос, разпънат на голям червен кръст. Той видимо се радваше, че е сред присъстващите, и следеше церемонията с подчертан интерес. Колин държеше ръката на Клое и леко се усмихваше на Христос. Беше малко уморен. Венчавката му струваше много скъпо, около пет хиляди дублезона, и той бе доволен, че протича добре.

Около олтара бяха струпани цветя. Колин харесваше музиката, която звучеше в момента. Видя пред себе си Отчето и разпозна

мелодията. Тогава притвори очи, наведе се и изрече „да“.

Клое също каза „да“ и Отчето силно им стисна ръцете. Оркестърът гръмко засвири и Архиперископът стана, за да произнесе тържественото слово. Вардарят се промъкна между две редици от хора, за да удари с бастуна си Шик, понеже той разлистваше книгата си, вместо да слуша.

XXII

Архиперископът си беше отишъл; Колин и Клое, прави пред светорийницата, приемаха поздравления и слушаха носещи щастие ругатни. Някои им даваха съвети за първата брачна нощ, а един амбулантен търговец им предложи нагледно помагало, състоящо се от снимки. Чувстваха се леко уморени. Музиката продължаваше да ехти и хората танцуваха в църквата, където сервираха сладолед със светена вода, богоугодни разхладителни напитки и малки сандвичи с филета от моруна. Отчето отново беше намъкнал делничните си одежди с огромна, зейнала на задника дупка, но разчиташе да си купи нови с печалбата от петте хиляди дублезона. Освен това, както си му е редът, изпързалияха оркестъра, отказвайки да се изплати хонорар на диригента, понеже бе умрял, преди да започне да работи. Протодебелакът и Вардарят разсъбличаха децата от църковния хор, за да приберат костюмите, като Вардарят обръщаше особено внимание на момиченцата. Двамата заместник-вардари, ангажирани специално за церемонията, вече си бяха тръгнали. Боядисвалите чакаха навън в камиона си. Готвеха се да смъкнат боите — жълта и виолетова — и да ги сложат обратно в мръсните кутии.

Застанали редом с Колин и Клое, Ализ и Шик, Изис и Никола също приемаха поздравления, а братята Демаре отправяха приветствия. Когато Пегас забележеше, че брат му твърде плътно се приближава до Изис, която стоеше до него, той с все сила го ощипваше по бедрото и го обвиняваше в извратеност.

Оставаха още десетина души, близки приятели на Колин и Клое, които бяха поканени на следобедния прием. Всички излязоха от църквата, след като хвърлиха последен поглед към цветята пред олтара. Вън, на площадката, студеният въздух ги шибна по лицата. Клое се закашля и бързо слезе по стълбите, за да се мушне в топлия автомобил. Сгуши се на седалката и зачака Колин.

От площадката другите гледаха как откарват музикантите в затворническа кола, защото те до един бяха потънали в дългове. За да

си отмъстят, че бяха натъпкани вътре като сардели, те духаха в инструментите си, при което цигуларите изтръгваха от своите ужасяващи звуци.

XXIII

Стаята на Колин беше, общо взето, квадратна и доста висока, а вместо прозорец осветяваше остъклена ивица, широка петдесет сантиметра и разположена на височина метър и двайсет от пода, която опасваше цялото помещение. Дебелият килим беше светлооранжев, а стените бяха облицовани с естествена кожа.

Леглото беше поставено не на килима, а върху платформа, издигната до средата на стените. До него водеше стълбичка от сиракузиран дъб, обкована с червено-бяла мед. Нишата под леглото служеше за будоар, там имаше книги, удобни кресла и фотография на Далай Лама.

Колин още спеше. Клое току-що се бе събудила и го гледаше. Беше разрошена и изглеждаше съвсем млада. Върху леглото бе останал само долният чаршаф, другите се валяха навред из стаята, отоплявана от огнени помпи. Клое седеше със събрани под брадичката колене и търкаше очи. Сетне се протегна и се отпусна на възглавницата, която хлътна под тежестта ѝ.

Прегърнал възглавницата си, Колин лежеше по корем и една лигичка се бе проточила от устата му като у порасло бебе. Клое се засмя и коленичи до него да го пораздруса. Той се събуди, надигна се, опирайки се на китки, седна и я целуна, преди още да отвори очи. Клое на драго сърце се отдаде на ласките му, като го насочваше към най-приятните места от тялото си. Кожата ѝ беше с цвят на кехлибар и с вкус на бадемов крем.

Сивата мишка с черните мустачки се изкатери по стълбичката, за да ги уведоми, че Никола вече чака. Те се сетиха, че им предстои пътешествие, и скочиха от леглото. Мишката се възползва от невниманието им и добре си похапна от останалата там голяма кутия с южни плодове в шоколадова обвивка.

Колин и Клое чевръсто се измиха, облякоха хармониращи помежду си костюми и побързаха да отидат в кухнята, където Никола ги бе поканил на закуска. Мишката ги последва, но спря в коридора.

Искаше да разбере защо слънцата не нахлуват така свободно както обикновено и при нужда да ги нахока.

— Как сте? — каза Никола. — Добре ли спяхте?

Никола имаше сенки под очите и лицето му беше доста посърнало.

— Много добре — отвърна Клое и се отпусна на един стол, защото едва се крепеше на краката си.

— А ти? — попита Колин, който се свлече и озова на пода, без да направи и най-малкото усилие да се задържи прав.

— Аз ли? — рече Никола. — Изпратих Изис до дома ѝ, където тя ме почерпи, както си му е редът.

— Родителите ѝ бяха ли там? — осведоми се Клое.

— Не — каза Никола, — бяха само двете ѝ братовчедки, които искаха непременно да остана.

— Колко годишни са? — запита лукаво Колин.

— Не знам — отговори Никола, — но на пипане едната ми се стори на шестнайсет, а другата на осемнайсет.

— Там ли пренощува? — попита Колин.

— Ами... — смутолеви Никола. — И трите си бяха пийнали, така че... наложи се да ги заведа до леглата им. А леглото на Изис е много голямо... в него имаше едно допълнително място. Не исках да ви будя и спях там.

— Спал си? — зачуди се Клое. — Леглото трябва да е било много твърдо, защото изглеждаш доста зле...

Никола се закашля някак неестествено и се засуети около електрическите уреди.

— Опитайте това — каза той, за да смени темата.

Бяха кайсии, пълнени с фурми и сушени сливи, залети с гъст сироп и посипани с горена захар.

— Ще можеш ли да шофираш? — попита Колин.

— Ще се опитам — отвърна Никола.

— Вкусни са — рече Клое. — Вземи за из път.

— Предпочитам нещо по-ободрително — промълви Никола.

Пред очите на Колин и Клое той си приготви някаква отвратителна напитка. Съставките ѝ бяха: бяло вино, лъжица оцет, пет жълтъка, две стриди, сто грама кайма, сметана и щипка сода

хипосулфит. Цялата смес се изля в гърлото му, клокачейки като циклотрон при пълни обороти.

— Как е? — каза Колин, който се давеше от смях пред гримасите на Никола.

— Добре... — с усилие отговори Никола.

Действително сенките под очите му внезапно изчезнаха като почистени с бензин и лицето му видимо поруменя. Никола разкърши снага, стисна юмруци и изръмжа. Клое го гледаше, леко обезпокоена.

— Нищо ми няма!... — изрева Никола. — Край. Поднасям ви закуската и тръгваме.

XXIV

Голямата бяла лимузина предпазливо напредваше по коловозите на пътя. Колин и Клое седяха отзад и с лека тревога наблюдаваха гледката. Под навъсеното небе червени птици летяха ниско над телеграфните жици, чиито криволици следваха плътно, а пронизителните им крясъци отекваха в оловносивата вода на локвите.

— Защо минаваме оттук? — обърна се Клое към Колин.

— По-напряко е — отвърна Колин. — Пък и няма друг начин. Обичайният път е износен. Всички карат по него, понеже там времето винаги е хубаво, и сега само този е в изправност. Не се коси, Никола шофира добре.

— Притеснява ме светлината — заяви Клое.

Сърцето ѝ биеше учестено, сякаш го притискаше твърда черупка. Колин я прегърна и с пръсти я улови под косата, за нежното вратле, както се хваща котенце.

— Да, да, продължавай — каза Клое, като гушеше глава в раменете си, защото Колин я гъделичкаше, — милвай ме! Страх ме е самичка...

— Искаш ли да вдигна жълтите стъкла? — попита Колин.

— Вдигни няколко цвята.

Колин натисна различни копчета: зелени, сини, жълти, червени и на мястото на обикновените стъкла се появиха други, със съответните цветове. Струваше им се, че се намират сред небесна дъга, и когато минаваха покрай телеграфен стълб, по белите кожени седалки пробягваха пъстри отблясъци. Клое се поуспокои.

От двете страни на пътя ниско се стелеше рехав поизжълтял мъх. От време на време се мяркаше сгърчено, простряло клони дърво. Никакъв вятър не браздеше повърхността на рядката кал, която пръскаше изпод колелата. На Никола му беше много трудно да овладее колата и да я накара да се движи по средата на пътя.

Той се обърна за миг и рече на Клое:

— Не се бойте, още малко и пътят ще се оправи.

Клое се изви към десния прозорец и потръпна. Някакво люспесто животно ги гледаше, изправено до един телеграфен стълб.

— Виж, Колин... Какво е това?

Колин на свой ред се взря.

— Не знам — каза той. — Това... не вярвам да е опасно...

— Това е служител по поддръжката на жиците — рече през рамо Никола. — Облечени са така, за да се предпазят от калта.

— Беше... беше много грозно... — прошепна Клое.

Колин я целуна.

— Не се страхувай, милинка Клое, беше просто човек...

Почвата под колелата започна да става по-твърда. Бледо сияние озаряваше хоризонта.

— Виж — промълви Колин, — слънцето...

Никола поклати глава и заяви:

— Не, това са медните рудници! Ще ги прекосим.

Мишлето, което седеше до Никола, наостри уши.

— Да — добави Никола, — там ще се поизпотим.

Последваха няколко завоя. Сега от калта се издигаше дим. Колата бе обгърната от бели пари, които остро миришеха на мед. После калта съвсем се спече, пътят стана напукан и прашен. В далечината въздухът трептеше като над огромна пещ.

— Не ми харесва тая работа — заяви Клое. — Не можем ли да минем от другаде?

— Това е единственият път — каза Колин. — Искаш ли книгата на Гуфе?... Нося я...

Друг багаж не бяха взели, смятаха всичко да си купят пътем.

— Да свалим ли цветните стъкла? — каза Колин.

— Да — рече Клое. — Светлината вече не е толкова дразнеща.

Внезапно пътят отново зави и ги отведе в центъра на медните рудници. Те бяха разположени терасовидно, на няколко метра под равнището на земята. Необятни простори от зеленикава мед разстилаха своята пустош. Стотици хора, облечени в херметически комбинезони, се суетяха край огньовете. Други издигаха равностенни пирамиди от горивните материали, докарвани им с електрически вагонетки. Медта, разтапяна на тези огньовете, се изливаше в червени потоци и влачеше шуплеста, твърда като камък шлага. Потоците се

стичаха в големи резервоари, откъдето специални машини изтласкваха медта в овални тръби.

— Какъв непосилен труд!... — възкликна Клое.

— Доста добре платен обаче — каза Никола. Няколко души бяха преустановили работа, за да разгледат колата. Бяха яки и широкоплещести, изглеждаха несъкрушими.

— Не сме им приятни — рече Клое. — Да си вървим.

— Те работят — обясни й Колин.

— Това не е основание — промълви Клое.

Никола увеличи скоростта. Колата полетя по напукания път, сред грохота на машините и цвърченето на разтопената мед.

XXV

— Защо са толкова надменни? — попита Клое. — Какво хубаво има в това, че работят?...

— Казват им, че е хубаво — отговори Колин. — Такова е общоприетото схващане. Но всъщност никой не е убеден. Хората работят по навик, пък и именно за да не се замислят по този въпрос.

— Все пак е глупаво да правиш нещо, което може да бъде извършено от машина.

— Трябва да се конструират машини — каза Колин. — Но кой ще се заеме?

— Е да, — съгласи се Клое. — За да се снесе яйце, е нужна кокошка, но сдобиеш ли се с кокошка, можеш да имаш купища яйца. Значи трябва да се почне с кокошката.

— Би трябвало да се разбере каква е пречката да се създават машини — рече Колин. — Сигурно е липсата на време. Хората си губят времето да живеят, така че няма кога да работят.

— Не е ли по-скоро обратното? — попита Клое.

— Не — каза Колин. — Ако имаха време да създават машини, после не би им било необходимо да работят. Мисълта ми е, че работят, за да живеят, вместо да работят за създаването на машини, което ще им позволи да живеят, без да работят.

— Сложно е — отсече Клое.

— Не — възрази Колин. — Съвсем просто е. Разбира се, би трябвало да се стигне дотам постепенно, но се губи толкова време за направата на неща, които се износват...

— Все пак не мислиш ли, че хората предпочитат да си седят вкъщи, да се любят с жените си, да ходят на плуване или на увеселения?

— Не — отвърна Колин. — Защото не им идва наум.

— Но тяхна ли е грешката, че смятат труда за добродетел?

— Не — каза Колин. — Причината е, че са им заявили: „Трудът е свещен, прекрасен и от първостепенно значение, единствено тези,

които се трудят, имат право на всичко.“ Само че карат хората да работят непрекъснато и така те нямат време за себе си.

— Значи хората са глупави? — пророни Клое.

— Да, глупави са — потвърди Колин. — Затова са съгласни с онези, които им внушават, че по-добро от работата няма. Това им позволява да не разсъждават и да не се стремят да се издигнат, за да не работят.

— Да говорим за нещо друго — предложи Клое. — Такива теми са изтощителни. Харесваш ли косата ми?...

— Нали съм ти го казвал...

Той я придърпа на коленете си. Отново се почувства напълно щастлив.

— Нали съм ти казвал, че те харесвам и като цяло, и в подробностите.

— Тогава обърни внимание на подробностите — промълви Клое и гальовно, като смок, се отпусна в прегръдките на Колин.

XXVI

— Простете, господине — каза Никола, — ще желаете ли да отседнем тук?

Колата бе спряла пред някакъв крайпътен мотел. Гладкото шосе блещукаше с ярки и фотогенични отражения. От двете му страни се издигаха съвършено цилиндрични дървета, имаше също свежа трева, слънце, крави по поляните, нападнати от дървояд огради, цъфнали живи плетове, ябълки по клоните, сухи листа на купчинки, а тук-там, за разнообразие, малко сняг, палми, мимози и бонове в градината на хотела. Разчорлено червенокосо момиченце водеше две овце и пиано куче. Откъм едната страна на шосето духаше вятър, а откъм другата — не. Човек можеше да си избере онази, която повече му харесва. Всяко второ дърво хвърляше сянка и само в едната канавка скачаха жаби.

— Да останем тук — рече Колин. — Днес бездруго няма да стигнем далече на юг.

Никола отвори вратата и излезе. Носеше красива шофьорска униформа от щавена свинска кожа и съответна фуражка. Отдалечи се на две крачки и огледа колата. Колин и Клое също слязоха.

— Колата е доста мръсна, — заяви Никола. — Минахме през толкова кални места.

— Няма значение — каза Клое, — в хотела ще я измият.

— Иди да видиш дали предлагат стаи и нещо за ядене — нареди Колин.

— Добре, господине — отвърна Никола и вбеси Колин повече отвсякога, като докосна в знак на почит козирката на фуражката си.

Той бутна лъснатата дъбова порта и настръхна от допира на кадифето, с което бе облицована дръжката. Чакълът по алеята заскрипя под нозете му. Изкачи две стъпала, стигна до остъклена врата, която не оказа никаква съпротива, и влезе в сградата.

Щорите на хотела бяха спуснати отвътре и не се чуваше никакъв звук. Слънцето умерено нагриваше окапалите по земята ябълки; те начаса покълваха и се превръщаха в зелени фиданки, които се

покриваха с цвят и раждаха нови, по-малки ябълчици. При третото поколение не се виждаше друго освен зелено-розов мъх, из който миниатюрни ябълчици се търкаляха като топчета.

Разни животинки жужаха на припек и се отдаваха на неясни занимания, като например скоростно въртене на място. Откъм подветрената страна на пътя безшумно полягаха житни растения. Листа прехвърчаха и леко шумоляха. Няколко твърдокрили насекоми се опитваха да летят срещу вятъра и пърпоренето им беше като на колелата на речен параход, който пори водата, устремен към големи езера.

Застанали един до друг, Колин и Клое търпеливо чакаха да слънчасат и сърцата им туптяха в ритъма на буги-вуги.

Остъклената врата тихо изскърца. Появи се Никола с килната фуражка и раздърпана униформа.

— Изхвърлиха ли те? — попита Колин.

— Не, господине — каза Никола. — Ще настанят господина и госпожата и ще се погрижат за автомобила.

— А защо изглеждаш така? — зачуди се Клое.

— Ами... Собственика го нямаше... Прие ме дъщеря му...

— Оправи се — рече Колин. — Не си в много приличен вид.

— Моля господинът да ме извини — промълви Никола. — Реших, че за две стаи си заслужава да се прежаля.

— Иди облечи цивилни дрехи и говори човешки. Като те слушам, ме хващат нервите.

Клое спря, за да си поиграе с купчинка сняг. Нежните освежаващи снежинки си оставаха бели и не се топяха.

— Виж колко е красиво — обърна се тя към Колин.

Под снега цъфтяха иглики, синчец и макове.

— Да — каза Колин. — Недей да пипаш, че ще вземеш да се простудиш.

— Не, няма — рече Клое и се закашля. Хриповете ѝ напомняха звук от раздираща се коприна.

— Ах, Клое — рече Колин, като я прегърна, — не кашляй така, че ми се свива сърцето.

Тя пусна снега, който падна бавно като пух и заблестя на слънцето.

— Не ми харесва тоя сняг — прошепна Никола, но тутакси се сепна и добави: — Моля господинът да ме извини за волнодумството.

Колин си свали обувката и я запрати по Никола, който точно в този момент се наведе, за да изчегърта едно петънце от панталона си, и се изправи, сепнат от трясъка на счупено стъкло.

— О! Господине... — каза с упрек той. — Това е прозорецът на стаята на господина!...

— Нищо! — заяви Колин. — Поне ще се проветри... Нека да ти е за урок друг път да не говориш тъй идиотски.

Той се отправи на куц крак към входа на хотела.

Клое го подкрепяше. Строшеният прозорец бе почнал да зараства. Около черчето се образуваше тънка ципа със седефени отблясъци, приглушено сияеща в променливи багри.

XXVII

— Добре ли спа? — попита Колин.

— Горедолу, а ти? — отвърна Никола, този път в цивилно облекло.

Клое се прозина и взе каната със сироп от пъпки на капаров храст.

— Аз пък не можах да мигна заради прозореца — заяви тя.

— Не заздравя ли? — рече Никола.

— Не напълно — оплака се Клое. — Фонтанелата все още е отворена и става доста силно течение. Призори дробовете ми бяха пълни със сняг...

— Много е неприятно — каза Никола. — Здравата ще нахокам персонала. Впрочем нали тръгваме тази сутрин?

— Следобед — уточни Колин.

— Трябва пак да си сложа шофьорската униформа — рече Никола.

— О, Никола!... — възкликна Колин. — Ако продължаваш, аз...

— Добре — каза Никола, — само че не сега.

Той изпи до дъно купичка сироп, дояде филиите си, поправи възела на вратовръзката си с помощта на джобен райбер и заяви:

— Ще отида да надзърна в кухнята.

Излезе от помещението и стъпките му заглъхнаха в посоката, накъдето вероятно се намираше кухнята.

— Какво искаш да правим, миличка моя Клое? — попита Колин.

— Да се целуваме — каза Клое.

— Разбира се!... — отговори Колин. — А след това?

— След това ще стане време за обяд. Прегърни ме. Студено ми е. Сигурно от снега...

Златистите талази на слънцето заливаха стаята.

— Не е студено — рече Колин.

— Не — каза Клое, като се притисна до него, — но на мен ми е студено. По-късно ще напиша писмо на Ализ...

XXVIII

От самото начало на улицата тълпата се блъскаше, за да се добере до салона, където Жан-Сол Партр трябваше да изнесе сказка.

Хората използваха какви ли не хитрини, за да се промъкнат през пречиствателния кордон за проверка на поканите, от които десетки хиляди бяха фалшиви.

Някои пристигаха с катафалки, но полицаите пробождаха с дълги стоманени шишове ковчезите и окончателно приковаваха обитателите им към дъбовите дъски, което улесняваше погребалната церемония, защото те вече си бяха вътре, но пък нанасяше щети на малцината истински мъртъвци, понеже саваните биваха надупчени. Други скачаха с парашут от специален самолет (след схватки на летище „Бурже“, за да си издействат място в самолета). Взвод пожарникари насочваха към тях маркучи и с помощта на водни струи ги тласкаше към подиума, където те безславно се издавяха. Трети отчаяно се мъчеха да излязат през канализацията. Осуетяваха начинанието им, като с подковани обуца ги настъпваха по пръстите при опитите им да се хванат за ръба на шахтата и да се измъкнат. Плъховете се нагърбваха с останалото. Но нищо не обезкуражаваше страстните почитатели. Трябва обаче да се признае, че издавяните и напористите не бяха еднакви по същност. Гълчавата се издигаше към зенита и отекваше в облаците като дълбок тътен. Успяваха да проникнат само чистите духом, посветените и приближените, снабдени с истински покани, лесно различими от фалшивите. Те минаваха по тесния проход между сградите, охраняван на всеки петдесет сантиметра от таен агент, замаскиран като спирачно устройство. Въпреки всичко хората, на които се даваше достъп, бяха многобройни и макар залата да бе вече пълна, в нея непрекъснато прииждаха все нови и нови посетители.

Шик беше тук още от предишната вечер. Плащайки скъпо и прескъпо на пазача на залата, той го бе убедил да заеме неговото място за случая, а за да изглежда положението по-правдоподобно, се бе наложило да му счупи левия крак с огромен крик за железопътни

вагони. Шик не жалеше дублезоните, когато ставаше дума за Партр. Ализ и Изис чакаха заедно с него появата на сказчика. Бяха пренощували тук, твърдо решени да не пропуснат събитието. В тъмнозелената си униформа на пазач Шик беше съблазнителен донемайкъде. Откакто се бе сдобил с двайсетте и пет хиляди дублезона на Колин, той все повече занемаряваше работата си.

Публиката, която се тълпеше, изглеждаше твърде особено. Пълно бе с лукави и очилати лица, щръкнали перчеми, пожълтели фасове, а тук-там се долавяше някоя оригня на нуга. Жените носеха проскубани плитчици, навити около главите, и канадки на голо, така че плътта им мимолетно се разкриваше във вид на ивица от гърда върху тъмен фон.

Таванът на голямата партерна зала беше остъклен наполовина, а останалата му част бе украсена с фрески, изработени с помощта на тежка вода. Те пораждаха у присъстващите съмнения относно смисъла на съществуването, прекарвано в обкръжението на тъй отблъскващи жени. Трупаха се все повече и повече хора и за новодошлите имаше само един изход — да стоят на куц крак в дъното на залата, а с другия да отблъскват съседите си. В специална лежа царствено се бяха разположили херцогиня Дьо Бовоар и нейната свита, която привличаше погледите на почти обезкръвената тълпа и оскърбяваше чувствата ѝ с изискания разкош на паянтовото скеле, върху което имаше цял ред седнали на сгъваеми столчета философи.

Часът на сказката скоро щеше да настъпи и тълпата ставаше неспокойна. В дъното започнаха размирици. Неколцина студенти се опитваха да внесат смут, рецитирайки на висок глас изопачени пасажи от „Пролетта на планината“ на баронеса Орси.

Ала Жан-Сол Партр бе вече наблизо. По улицата ревяха слонове. Шик се надвеси през прозореца на портиерската стаичка. В далечината се очерта силуетът на Жан-Сол в блиндирана кабинка, закрепена върху гърба на слон, чиято грапава и набръчкана кожа изглеждаше недействителна в светлината на червен фенер. Във всеки тъгъл на кабинката имаше по един снайперист, въоръжен с брадва. С широки крачки слонът вървеше през тълпата и глухото хрущене на прегазени тела неумолимо се приближаваше. Пред портала слонът коленичи и снайперистите слязоха на земята. Партр грациозно скочи след тях и те го поведоха към подиума, като си проправяха път с брадвите. Охраната

затвори вратите и Шик се забърза през един таен страничен коридор, който водеше зад кулисите, като побутваше пред себе си Изис и Ализ.

Зад подиума имаше завеса от кадифе с израстъци, в която Шик бе пробил дупки, за да гледа. Тримата седнаха на възглавнички и зачакаха. На по-малко от метър пред тях Партр се готвеше да започне сказката. Гъвкавата му аскетична фигура упражняваше изключително въздействие и публиката, запленена от неговия опасен чар, проявяващ се и в най-незначителния му жест, напрегнато очакваше началото.

Многобройни бяха случаите на припадъци, породени от вътрешноматочната екзалтация, най-вече сред женската публика, а от своите места Ализ, Изис и Шик отчетливо чуваха учестеното дишане на двайсет и четиримата зрители, които се бяха промъкнали под подиума и пипнешком се събличаха, за да заемат по-малко пространство.

— Спомняш ли си? — рече Ализ и нежно изгледа Шик.

— Да — каза Шик. — Тук се запознахме...

Той се наведе към Ализ и мило я целуна.

— Там долу ли бяхте? — попита Изис.

— Да — отвърна Ализ. — Беше много приятно.

— Положително — каза Изис. — Какво е това, Шик?

Шик точно отваряше голям черен сандък.

— Това е записващо устройство — отговори той. — Купих го специално за случая.

— О! — възкликна Изис. — Каква добра идея!... Така няма нужда да слушаме!...

— Да — потвърди Шик. — А като се приберем, бихме могли да си слушаме цяла нощ, стига да искаме. Но не бива да го правим, за да не повредим плочите. Ето защо първо ще направя презапис и ще поискам от фирмата „Викът на шефа“ да го размножи и пусне в продажба.

— Сигурно е струвало много скъпо — предположи Изис.

— О, цената няма значение!... — заяви Шик.

Ализ въздъхна. Толкова лека въздишка, че тя единствена я чу и при това едва-едва.

— Ето! — каза Шик. — Започва. Сложил съм микрофона на масата, между репортерските. Никой нищо няма да забележи.

Жан-Сол току-що бе заговорил. Отначало се чуваха само щраканията на фотоапаратите. Репортерите от печата и кинооператорите бяха във вихъра си. Един от тях падна, блъснат от отката на своя апарат, и настъпи ужасяващ смут. Събратята му, обзети от ярост, се нахвърлиха върху него и го посипаха с магнезиев прах. За общо задоволство той изчезна сред ослепителна светкавица, а полицаите откараха всички останали в затвора.

— Прекрасно! — възкликна Шик. — Само аз ще имам запис.

Публиката, сравнително спокойна до този момент, сега започваше да се нервира и да изразява преклонението си към Партр, като викаше силно и ръкопляскаше след всяка негова дума, а това затрудняваше ясното възприемане на словото му.

— Не се мъчете всичко да чатнете — рече Шик. — После ще слушаме записите колкото си щем.

— Особено при положение, че тук нищо не се чува — добави Изис. — Той писука като мишка. Впрочем имате ли вести от Клое?

— Получих писмо от нея — каза Ализ.

— Успели ли са най-сетне да пристигнат?

— Успели са да тръгнат, но ще съкратят престоя си, защото Клое не била много добре със здравето — отговори Ализ.

— А Никола? — попита Изис.

— С него всичко е наред. Клое пише, че се държал твърде непочтително с всички момичета от хотелите, в които отсядали.

— Свястно момче е този Никола — рече Изис. — Чудя се защо е станал готвач.

— Да — потвърди Шик, — странна работа.

— Защо? — възпротиви се Ализ. — Намирам, че е за предпочитане пред това да бъдеш колекционер на Партр — добави тя, като оципа Шик по ухото.

— А Клое сериозно ли е болна? — попита Изис.

— Не обяснява какво ѝ е — отговори Ализ. — Нещо ѝ имало на дробовете.

— Клое е толкова красива — каза Изис. — Не мога да повярвам, че е болна.

— О! — прошепна Шик. — Вижте!...

Част от покрива се повдигна и оттам се подаде редица глави. Неколцина дръзки поклонници се бяха промъкнали върху стъкления

покрив и така бяха осъществили това сложно начинание. Други ги блъскаха отзад, поради което те енергично се вкопчваха в ръбовете на отвора.

— Имат основание — рече Шик. — Тази сказка е изключителна!...

Партр се беше изправил и показваше на публиката мостри от препариран бълвоч. Най-хубавата — комбинация от зелени ябълки и червено вино — се радваше на неоспорван успех. Вече нищо не се чуваше, дори зад завесата, където се намираха Шик, Ализ и Шик.

— Последно кога ще се приберат? — попита Изис.

— Утре или вдругиден — отвърна Ализ.

— Толкова отдавна не сме ги виждали!... — въздъхна Изис.

— Да — каза Ализ, — от сватбата...

— Ама хубава сватба беше — обобщи Изис.

— Да — рече Шик. — Нали тогава Никола те изпрати вечерта...

За щастие на Изис в този момент целият покрив се срути и така ѝ се удаде да премълчи подробностите от случката. Вдигна се страшен прахоляк. Между късовете от мазилка се суетяха белезникави човешки силуети, клатушкаха се и грохваха, задушени от плътния облак, който се стелеше над развалините. Партр бе прекъснал сказката и се смееше от сърце, пляскайки се по бедрата, щастлив от факта, че толкова много хора са замесени в това приключение. Той се нагълта с прах и неистово се разкашля.

Шик трескаво въртеше копчетата на записващото устройство. Ярка зелена искра изскочи от него, шмугна се по пода и потъна в една фуга на паркета. Последваха втора и трета, но Шик изключи тока точно когато някакво гадно животно с множество лапички се показва от мотора.

— Какво направих? — завайка се Шик. — Устройството блокира. Сигурно от праха в микрофона.

Суматохата в залата бе достигнала своя връх. Партр отпи направо от гарафата и се подготви за тръгване, тъй като бе прочел и последния лист от записките си. Шик събра смелост.

— Ще му предложи да го изведе оттук — заяви той. — Избързайте напред, аз ще ви настигна.

XXIX

Прекосявайки коридора, Никола спря. Светлината на слънцата определено не проникваше добре. Жълтите теракотени плочки изглеждаха захабени и замъглени, а лъчите, вместо да отскачат във вид на метални топчици, се разбиваха о пода и образуваха плиткени лениви локвички. Блясъкът на стените, изпъстрени със слънчеви зайчета, не бе тъй равномерен както преди.

Тази промяна явно не притесняваше особено мишките, освен сивата с черните мустачки, чиято дълбока угриженост проличаваше от пръв поглед. Никола предположи, че съжалението ѝ се дължи на ненадейно прекъснатото пътуване и на изпуснатите възможности за запознанства.

— Недоволна ли си? — попита я той.

Мишката изрази отвращение с жест и посочи стените.

— Да — потвърди Никола. — Нещо не е наред. Преди беше по-добре. Не знам каква е работата...

Мишката за миг се вгълби, после поклати глава и с недоумение разпери лапички.

— И аз не разбирам — каза Никола. — Колкото и да лъска човек, нищо не се получава. Сигурно атмосферата става корозивна.

Той млъкна умислен, сетне поклати глава и продължи по пътя си. Мишката скръсти лапи и разсеяно лапна една дъвка, но тутакси я изплю, понеже по вкуса ѝ разбра, че е марка, предназначена за котки. Продавачът беше сбъркал.

В столовата Клое закусваше с Колин.

— Е — запита Никола, — по-добре ли се чувстваш?

— Виж ти — каза Колин, — престрашаваш се да говориш човешки?

— Без обувки съм — обясни Никола.

— Не съм зле — рече Клое.

Очите ѝ блестяха, лицето ѝ бе румено. Изглеждаше щастлива, че отново си е у дома.

— Тя изяде половината от питата с пиле — добави Колин.

— Това ме радва — каза Никола. — Не беше по рецепта на Гуфе.

— Какво искаш да правиш днес, Клое? — попита Колин.

— А, да — каза Никола, — рано ли ще обядваме или късно?

— Ще ми се да изляза с вас двамата и с Изис, Шик и Ализ, да отидем на пързалката, по магазините, на танци, у приятели — отвърна Клое, — а също да си купя зелен пръстен с пружина.

— Добре — рече Никола, — в такъв случай ще се заема веднага с готвенето.

— Само недей да се преобличаш, Никола — помоли го Клое, — така за нас е много по-леко. Пък и ще си готов за излизане.

— Отивам да взема пари от сейфа — заяви Колин, — а ти, Клое, се обади на приятелите. Ще прекараме много приятно.

— Ей сега ще звънна — рече Клое.

Тя стана и изтича към телефона. Вдигна слушалката и започна да имитира кръсък на бухал, за да посочи, че иска да я свържат с Шик.

Никола разтреби масата, като си послужи с едно лостче, което издърпа, и мръсните съдове сами се отпавиха към мивката по широка гумена тръба, скрита под килима. Сетне той излезе и тръгна по коридора.

Изправена на задните си лапи, мишката чегърташе с нокти една от потъмнелите плочки. Там, където бе действала, блясъкът се беше възвърнал.

— Браво — похвали я Никола, — постигаш успех!... Забележително!

Мишката спря запъхтяна и показа на Никола издрасканата си окървавена кожа.

— О! — възкликна Никола. — Разранила си се!... Стига толкова, ела. Все пак тук още има достатъчно слънце. Дай да те превържа...

Той я сложи в джобчето на ризата си, тя провеси навън клетите си съсипани лапички и задъхана притвори очи.

Колин чевръсто въртеше копчетата на своя сейф и си тананикаше. Сега безпокойството не го мъчеше както напоследък и той усещаше сърцето си с форма на портокал. Касата беше от бял

мрамор с инкрустации от слонова кост, а копчетата бяха от зелено-черни аметисти. Стрелката сочеше шейсет хиляди дублезона.

Капакът се отвори с приглушено от смазката скърцане. Колин престана да се усмихва. Стрелката, блокирала по неизвестни причини, след две-три колебания внезапно спря на трийсет и пет хиляди дублезона. Той бръкна в касата, за да се увери. Наум пресметна бързо, че е точно така. От сто хиляди бе дал дващест и пет хиляди на Шик, за да се ожени за Ализ, петнайсет хиляди за колата, пет хиляди за церемонията... останалото беше похарчено при разни случаи. Това донякъде го успокои.

— Няма нищо нередно — каза високо той и забеляза в гласа си странна промяна.

Взе нужните му пари, подвоуми се, сетне с досада върна обратно половината от тях и затвори капака. Копчетата стремително се завъртяха с тихи, отчетливи прецраквания. Колин почука с пръст по скалата и установи, че стрелката с точност показва наличните средства.

После стана. Постоя известно време неподвижен, смаян, че са тъй огромни сумите, вложени, за да се осигури на Клое онова, което той смяташе достойно за нея. Усмихна се, като се сети как тя изглежда сутрин в леглото с разпилените си коси, как чаршафът плътно обгръща тялото ѝ, сетне се свлича, а кожата ѝ засиява като кехлибар, и си наложи да не мисли повече за касата, тъй като моментът не беше подходящ. Клое се обличаше.

— Кажу на Никола да направи сандвичи — рече тя, — тръгваме веднага... Определих им среща у Изис.

Колин я целуна по рамото, възползвайки се от един отвор в дрехите ѝ, след което изтича да предупреди Никола. Никола приключваше с лечението на мишката, беше ѝ направил две малки бамбукови патерици.

— Готово — заключи той. — Помагай си с тях до довечера и всичко ще ти мине.

— Какво ѝ има? — попита Колин и я погали по главата.

— Решила да почисти плочките в коридора — отвърна Никола. — Постигна успех, но се разрани.

— Не се тревожи — каза Колин. — Положително ще се оправи от само себе си.

— Не знам — промълви Никола. — Странно е. Сякаш плочките се задушават.

— Ще се оправи — повтори Колин. — Поне така си мисля... Досега не се е случвало, нали?

— Не — рече Никола.

Колин постоя няколко мига пред прозореца на кухнята.

— Може да е естествено износване — предположи той. — Ще се опитаме да ги подменим.

— Ще струва много скъпо — каза Никола.

— Да — потвърди Колин. — Нека изчакаме.

— Всъщност за какво дойде? — попита Никола.

— Недей да готвиш — заяви Колин. — Направи само сандвичи... Тръгваме веднага.

— Добре, ей сега се обличам — отвърна Никола. Той пусна мишката на земята и тя се отправи към вратата, като се клатушкеше на своите патерици. Мустачките ѝ стърчаха от двете им страни.

XXX

Улицата съвсем се бе променила след заминаването на Колин и Клое. Сега листата на дърветата бяха едри, къщите вече не бледнееха, а се обагряха в светлозелено, преди да добият летния си нежнобежов цвят. Паветата ставаха гъвкави и меки под нозете, а въздухът лъхаше на малини.

Все още беше хладно, но хубавото време вече напираше зад синкавите стъкла на прозорците. Зелени и сини цветя никнеха покрай тротоара. Соковете им се стичаха по тънките стебла с тихо кълколене като при целувка между охлюви.

Никола вървеше начело. Беше облечен в топъл спортен костюм от вълнен плат с цвят на горчица, под сакото носеше пуловер с висока яка, чиято шарка изобразяваше съомга ала Шамбор, същата като на илюстрацията от шестстотин и седма страница в готварската книга от Гуфе. Обувките му от жълт бокс с гумени подметки едва докосваха растителността. Той внимаваше да стъпва в коловозите, специално разчистени, за да минават автомобилите.

Колин и Клое го следваха. Клое държеше Колин за ръка и дълбоко вдишваше уханния въздух. Носеше бяла вълнена рокля и наметка от намазана с бензин леопардова кожа, чиито петна бяха избледнели след обработката и около тях се бяха образували ореоли, пресичащи се според странни интерференции. Пухкавите коси на Клое се развяваха свободно и излъчваха леки изпарения с аромат на жасмин и карамфил.

Притворил очи, Колин пристъпваше подир този аромат и устните му трепкаха всеки път, когато си поемаше дъх. Фасадите на къщите се поотпуснаха, изменяйки на строгите си четвъртити форми. Новият облик на улиците понякога объркваше Никола и му се налагаше да спира, за да разчита емайлираните табелки.

— Какво ще правим първо? — попита Колин.

— Ще обикаляме магазините — каза Клое. — Нямам вече нито една рокля.

— Няма ли да пазаруваш от „Сестри Калот“, както обикновено?
— учуди се Колин.

— Не — отвърна Клое, — искам да си купя рокли серийно производство, а и други неща.

— Никола, Изис сигурно ще се зарадва да те види отново — рече Колин.

— Че защо? — запита Никола.

— Просто така...

Те свиха по улица Сидни Беше и скоро стигнаха до дома на Изис. Портиерката седеше в ароматичен люлеещ се стол, чийто мотор боботеше в ритъм на полка. Беше стар модел.

Посрещна ги Изис. Шик и Ализ вече бяха дошли. Изис носеше червена рокля и се усмихна на Никола. После целуна Клое и всички си разменяха нежности в продължение на няколко минути.

— Изглеждаш добре, Клое — каза Изис. — Мислех, че си болна. Сега се успокоих.

— По-добре съм — рече Клое. — Никола и Колин чудесно се грижеха за мен.

— Как са братовчедките ви? — осведоми се Никола.

Изис пламна до уши и смотолев:

— През ден ме питат за вас.

— Очарователни момичета — заяви Никола и леко се извърна. — Но вие имате по-стегнато тяло.

— Да... — пророни Изис.

— Как пътувахте? — обади се Шик.

— Хубаво — отвърна Колин. — Отначало пътят беше ужасен, но след това се оправи.

— С изключение на снега всичко беше добре... — добави Клое.

Тя притисна ръка към гърдите си.

— Къде ще ходим? — попита Ализ.

— Мога да ви разправа накратко за сказката на Партр, ако желаете — предложи Шик.

— Много ли негови книги закупи, след като заминахме? — обърна се към него Колин.

— О, не — отговори Шик.

— А работата ти? — продължи Колин.

— Върви... — каза Шик. — Намерих си заместник за часовете, през които ми се налага да излизам.

— Безплатен ли е?

— Ами горе-долу... — рече Шик. — Искате ли да отидем веднага на пързалката?

— Не, ще ходим по магазините — заяви Клое. — Но ако мъжете предпочитат да се пързаят...

— Идеята не е лоша — каза Колин.

— Аз ще ги придружа по магазините — рече Никола. — Трябва да купя някои неща.

— Чудесно — одобри Изис. — Само нека побързаме, за да имаме после време да се попързаяме.

XXXI

Колин и Шик се пързалиха вече цял час и пързалката започваше да се изпълва с хора. Все същите момичета, все същите момчета, все същите подхлъзвания, все същите чистачи с дървени лопати. В този момент дежурният бе пуснал на грамофона едно парче, което редовните посетители бяха научили наизуст, тъй като се въртеше от няколко седмици. Той обърна плочата от другата страна, както всички очакваха, понеже познаваха навиците му. Ала плочата внезапно спря и гробовен глас се разнесе от всички високоговорители, освен от един отцепник, който продължи да свири. Гласът умоляваше господин Колин да се яви, ако обича, на пропуската, защото го търсели по телефона.

— Какво ли се е случило? — зачуди се Колин.

Забърза към изхода. Шик го последва. Колин пое по каучуковата настилка, прекоси барчето и влезе в кабината на контрольора, където се намираше микрофонът. Дисководещият тъкмо почистваше една плоча, като използваше бодлива четка, за да изглади грапавините, появили се от износването.

— Ало! — каза Колин, взе слушалката и безмълвно заслуша.

Шик видя как лицето му, отначало учудено, изведнъж стана с цвят на лед.

— Нещо сериозно ли? — попита.

Колин му направи знак да мълчи.

— Идвам — промълви той и затвори телефона.

Стените на кабината се сближаваха и Колин успя да излезе само миг преди те да го премажат. Шик вървеше по петите му. Колин тичаше, както си беше с кънки. Стъпалата му се кълчеха на всички страни. Той повика един гардеробиер.

— Отворете бързо триста и девета кабина!

— Също и моята, триста и единайсета... — добави Шик.

Гардеробиерът ги последва, без да бърза. Колин се обърна, видя го на десет метра зад себе си и го изчака да се приближи. Когато се

изравниха, той яростно се засили и с кърката му нанесе страхотен удар под брадичката. Главата на гардеробиера отхвъркна и тупна върху един от отдушниците. Колин грабна ключовете, които безучастният труп все още стискаше. Отвори една кабина, натика тялото вътре, изплю се върху него и се втурна към триста и девета. Шик затвори вратата.

— Какво има? — попита задъхан той, настигайки приятеля си.

Колин вече бе свалил кърките и нахлузваше обувките си.

— Клое — каза той, — болна е...

— Нещо сериозно?

— Не знам — отвърна Колин. — Колабирала е.

Беше готов и хукна.

— Къде отиваш? — извика след него Шик.

— Вкъщи!... — изкрещя Колин и изчезна по къртящото бетонно стълбище.

Откъм срещуположната страна на пързалката работниците се заизмъкваха от машинното полузадушени, тъй като там вентилацията се беше повредила, и изнемощели рухваха на леда.

Онемял от учудване, с една кърка в ръка, Шик гледаше безмълвно към мястото, където Колин се бе изгубил от погледа му.

Изпод вратата на кабина сто двайсет и осма залькатуши тънка струйка пенлива кръв и бавно се застича по леда на тежки димящи капки.

XXXII

Той тичаше с всички сили, хората пред него бавно се килваха, а после падаха върху паважа като кегли и се чуваше тихо пльокане, сякаш някой бе пусал от високо картонена плоскост.

Колин тичаше ли, тичаше, а острият ъгъл на хоризонта, заклещен между къщите, се носеше към него. Под нозете му се стелеше мрак. Мрак от черна вата, неорганична и аморфна, безцветно небе, таван, още един остър ъгъл... Той тичаше към върха на пресечена пирамида в центъра от ивици не тъй непрогледен мрак, но му оставаха още три улици, докато стигне.

Клое, много бледа, бе просната върху прекрасното им брачно ложе. Очите ѝ бяха отворени, но дишаше трудно. Ализ беше до нея. Изис помагаше на Никола да приготви някакво подкрепително по рецепта на Гуфе. Мишката стриваше с острите си зъби семена от билки за целебно питие на болната.

Но Колин не знаеше, той тичаше, страхуваше се, защото не е достатъчно да си завинаги с някого, трябва освен това да се страхуваш, може да е катастрофирала, прегазила я е кола, сега е в леглото си, ще ми попречат да вляза, но вие навярно си мислите, че се боя от гледката на моята Клое, аз все пак ще я видя, не, не, Колин, не влизай... Може би е само ранена, в такъв случай няма нищо, утре ще отидем заедно в Булонския лес, за да зърнем отново пейката, ръката ѝ беше в моята, косите ѝ близо до моите, възглавницата бе пропита с нейното ухание... Винаги вземам нейната възглавница, ще се боричкаме пак вечерта, тя не харесва моята възглавница, струва ѝ се прекалено твърда, понеже си остава издута под главата, после аз спя на нея, защото е попила мириса на косите ѝ...

Тротоарът застава отвесно пред него. Колин го преодоля с невероятен скок, озова се направо на първия етаж, изкачи останалите, отвори вратата и... всичко беше спокойно и тихо, никакви хора в черно, никакви свещеници, сигурност лъхаше от килимите със сиво-

сини шарки. Никола му каза „Не е сериозно“ и Клое се усмихна, щастлива, че го вижда.

XXXIII

Колин държеше Клое за хладната доверлива ръка. Тя го гледаше, светлите ѝ, леко учудени очи го приковаваха в покой. Под платформата се тълпяха грижи, наежени една срещу друга. Някаква тъмна сила се бе загнездила в тялото на Клое, в гръдния ѝ кош, някакво вражеско присъствие я обсебваше и тя не знаеше как да се бори с него; от време на време кашляше, за да отблъсне противника, здраво вкопчен в плътта ѝ. Струваше ѝ се, че ако диша дълбоко, се предоставя на черната му ярост, на коварната му хитрост. Гръдта ѝ едва се повдигаше, допирът на чаршафа до дългите ѝ голи крака успокояваше движенията ѝ. Колин я гледаше, малко сгърбен. Свечеряваше се, мракът се напластяваше концентрично около светлината на вградената до леглото нощна лампичка с кръгло матово стъкло отпред.

— Пусни ми малко музика, мили мой Колин — каза Клое. — Избери мелодии, които харесваш.

— Това ще те измори — рече Колин.

Говореше тихо, изглеждаше разстроен. Едва сега осъзнаваше, че сърцето му заема цялото място в гърдите.

— Няма, моля те.

Колин стана, слезе по дъбовата стълбичка и зареди автоматичния грамофон. Във всички стаи имаше високоговорители. Той включи този в спалнята.

— Какво сложи? — попита Клое.

Усмиваше се. Защото много добре знаеше.

— Спомняш ли си? — промълви Колин.

— Спомням си...

— Боли ли те?

— Не много...

Там, където реките се вливат в морето, се образува труднопреодолима водна преграда и голям пенлив въртоп, който подмята отломки от разбити кораби. Между нощта, която се простираше навън, и сиянието на лампата спомените изплуваха от

тъмнината, блъскаха се в светлината и ту потъваха, ту подаваха белите си коремчета и сребристите си гръбчета. Клое се понадигна.

— Ела да седнеш до мен...

Колин се приближи, изтегна се напреки на леглото и Клое сгуши глава в свивката на левия му лакът. Дантелата на нощницата очертаваше върху златистата и кожа причудлива мрежа, нежно набъбнала при гръдта ѝ. Ръката на Клое бе вкопчена в рамото на Колин.

— Нали не ми се сърдиш?...

— За какво?

— Имаш толкова глупава жена...

Той целуна ямката на доверчивото ѝ рамо.

— Дръпни си малко ръката, Клое, ще настинеш.

— Не ми е студено — каза Клое. — Слушай музиката.

В изпълнението на Джони Ходжис се долавяше нещо ефирно, нещо необяснимо и изцяло чувствено. Чувственост в най-чист вид.

Ъглите на стаята се закръгляха под въздействието на музиката. В момента Колин и Клое лежаха в центъра на сфера.

— Какво беше това? — попита Клое.

— „Как да се харесваш“ — отвърна Колин.

— Така и го усетих — рече Клое. — Дали лекарят ще успее да влезе в стаята, след като формата ѝ толкова се промени?

XXXIV

Никола отиде да отвори. На прага стоеше лекар.

— Аз съм лекарят — заяви той.

— Добре — каза Никола. — Бихте ли си направили труда да ме последвате?

Той го поведе след себе си.

— Ето — продължи той, когато стигнаха в кухнята, — опитайте и ми кажете мнението си.

В стъклен силикатносодокалциев съд имаше отвара с особен цвят, който биеше на пурпурнокасисово и жлъчно зелено с леки оттенъци на хромовосиньо.

— Какво е това? — попита лекарят.

— Отвара... — отговори Никола.

— Виждам — каза лекарят, — но за какво е предназначена?

— Това е укрепителна напитка — поясни Никола.

Лекарят поднесе чашата към носа си, помириса и отпи, после се хвана с две ръце за корема, изпусвайки чантата си.

— Действа ли? — обърна се към него Никола.

— Пфу!... Да! — отрони лекарят. — Като нищо ще те отрови...
Вие ветеринар ли сте?

— Не — каза Никола, — готвач. Все пак действа, нали?

— Доста добре — отвърна лекарят. — Чувствам се ободрен.

— Елате да видите болната — прикани го Никола. Сега сте дезинфекциран.

Лекарят тръгна, но в обратна посока, движенията му бяха доста несигурни.

— Ей, какво ви става! — възкликна Никола. — В състояние ли сте да я прегледате?

— Ами... бих искал да чуя мнението на друг колега, затова повиках Манжманш...

— Добре — рече Никола, — в такъв случай минете оттук.

Той отвори вратата към слугинското стълбище.

— Три етажа по-долу завивате надясно и влизате.
— Ясно — промълви лекарят.
Той започна да слиза, но внезапно спря.
— Ама къде се намирам?
— Тук... — каза Никола.
— Аха, хубаво тогава...
Никола затвори вратата. Появи се Колин.
— Кой беше? — попита той.
— Един лекар. Имаше идиотски вид и го разкарах.
— Все пак ни трябва някой — заяви Колин.
— Разбира се — потвърди Никола. — Манжманш трябва да
дойде.
— Това е добре — кимна Колин.
Отново се звънна.
— Стой тук! — заповяда Колин. — Ще отида аз...
В коридора мишката се покатери по крака му и застана на
дясното му рамо. Той се разбърза да отвори на професора.
— Добър ден! — поздрави професорът.
Беше облечен в черно, само ризата му беше яркожълта.
— От физиологична гледна точка черното на жълт фон
представлява максимален контраст — поясни той. — Ще добавя, че не
е уморително за очите и предпазва от прегазване на улицата.
— Положително — съгласи се Колин.
Професор Манжманш навярно бе около четирийсетгодишен.
Тази възраст му бе по силите. Но нито година повече. Лицето му бе
голобrado с изключение на козята брадичка. Носеше безизразни очила.
— Бихте ли ме последвали, моля? — подкани го Колин.
— Не знам — каза професорът. — Колебая се...
Все пак се реши.
— Кой е болният?
— Клое — отговори Колин.
— Аха — кимна професорът, — това име ми припомня една
мелодия...
— Да — потвърди Колин, — същата е.
— Добре — отсече Манжманш, — да вървим. Трябваше по-рано
да ми кажете. Какво ѝ е?
— Не знам — отвърна Колин.

— И аз — призна професорът. — Вече мога да го заявя.
— Но дали ще разберете какво й е? — попита Колин тревожно.
— Възможно е — рече професорът със съмнение. — Все пак би трябвало да я прегледам...
— Но, разбира се, елате — подкани го Колин.
— Да, да... — каза Манжманш.
Колин го заведе до вратата на стаята и внезапно се сети за нещо.
— Внимавайте, като влизате — предупреди той, — тя е заоблена.
— Ясно, свикнал съм — каза Манжманш, — бременна ли е?
— О, не — рече Колин. — Ама че сте глупав... Заоблена е стаята.
— Навсякъде ли е заоблена? — попита професорът. — Значи сте слушали плочата на Дюк Елингтън.
— Да — потвърди Колин.
— Имам я вкъщи — продължи Манжманш. — Чували ли сте „Пляскай от радост“?
— Да, но предпочитам... — започна Колин, ала си спомни, че Клое чака, и избута професора в стаята.
— Добър ден — поздрави Манжманш и се изкачи по стълбичката.
— Добър ден — отговори Клое. — Как сте?
— Ами да ви кажа — поде професорът, — понякога ме боли черният дроб. Знаете ли какво е?
— Не — рече Клое.
— Разбира се — отрони професорът, — вашият черен дроб сигурно е здрав.
Той се приближи до Клое и хвана ръката й.
— Малко температура, нали?
— Не мога да определя.
— Да — каза професорът, — но не сте права.
Той седна на леглото.
— Ще ви преслушам, ако нямате нищо против.
— Но моля ви — обади се Клое.
— Бройте! — нареди той.
Клое започна да брой.
— Грешка — заяви докторът. — След дващест и шест следва дващест и седем.

— Да — призна Клое, — извинете...

— Впрочем това е достатъчно — отсече професорът. — Кашляте ли?

— Да — каза Клое и се закашля.

— Какво има, докторе? — попита Колин. — Сериозно ли е?

— Хм!... — изсумтя професорът. — Нещо не е наред с десния бял дроб, но не знам какво...

— Тогава? — промълви Колин.

— Ще трябва да дойдете в кабинета ми за по-щателен преглед.

— Не ми се иска много-много да става, докторе — заяви Колин.

— Може пак да й прилошее като днес следобед.

— Това не е страшно. Ще ви дам рецепта и ще трябва да изпълнявате предписанията ми.

— Разбира се, докторе — увери го Клое.

Тя сложи ръка на устата си и се закашля.

— Не кашляйте — заповяда Манжманш.

— Не кашляй, мила моя — каза Колин.

— Не мога да спра — изрече Клое на пресекулки.

— В дроба й се чува странна музика — заяви професорът.

Изглеждаше леко угрижен.

— Това нормално ли е, докторе? — попита Колин.

— Донякъде да... — отговори професорът.

Той подръпна брадичката си, която със сух пукот се върна на мястото си.

— Кога да дойдем при вас, докторе? — осведоми се Колин.

— След три дни — отвърна професорът, — трябва да постегна апаратурата.

— Не я ли използвате редовно? — зачуди се Клое.

— Не — рече професорът, — предпочитам най-вече да се занимавам с авиомоделизъм, но не минава ден, без някой да ме обезпокои, ето защо от цяла година конструирам един и същ самолет и все нямам време да го довърша. Просто е отчайващо.

— Несъмнено — потвърди Колин.

— Като акули са — продължи професорът. — Самосъжалително се сравнявам с корабкрушенец, когото стръвни животни чакат да задреме, за да преобърнат крехката черупка, в която той едва се крепи над водата.

— Хубав образ — одобри Клое и се засмя тихичко, за да не закашля отново.

— Не бързайте, моето момиче — заяви професорът, като положи ръка на рамото ѝ. — Образът е безсмислен, понеже според „Вестник на строителя“ от петнайсети октомври четирийсет и четвърта година, противно на разпространеното мнение, само три-четири от трийсет и петте вида акули нападат хората. При това нападат човека по-рядко, отколкото той тях...

— Добре говорите, докторе — каза Клое възхитена.

Лекарят наистина ѝ харесваше.

— Така пише във „Вестник на строителя“ — рече докторът. — Не съм си го измислил. Трябва да тръгвам.

Той шумно целуна Клое по дясната буза, потупа я по рамото и слезе по стълбичката. Десният му крак се препъна в левия, а левият в последното стъпало и той падна.

— Обзавеждането ви е особено — подметна той на Колин, докато енергично разтриваше гърба си.

— Извинете — каза Колин.

— Пък и тази сферична стая действа потискащо — добави професорът. — Опитайте се да пуснете „Пляскай от радост“, възможно е да си възвърне предишната форма. Ако това не помогне, издълбайте ъгли.

— Ще го имам предвид — кимна Колин. — Искате ли да пийнете нещо?

— Чудесна идея — одобри професорът. — Довиждане, моето момиче — извика той на Клое, преди да излезе от стаята.

Клое продължаваше да се смее. Отдолу те я виждаха как седи на голямото ниско легло като на тържествен подиум, огрян от страничен прожектор. Сияйни лъчи струяха от косите ѝ като от слънце зад свежа трева, а светлината, докосваща кожата ѝ, обливаше всичко с позлата.

— Имате хубава жена — заяви докторът на Колин в преддверието.

— Да — потвърди Колин.

Изведнъж той заплака, понеже знаеше, че на Клое ѝ е зле.

— Хайде, хайде — каза професорът, — поставяте ме в неудобно положение. Трябва да ви утешавам... Погледнете...

Той извади от вътрешния джоб на самото си бележник с червена кожена подвързия.

— Вижте, това е моята.

— Вашата? — попита Колин, като се опитваше да се успокои.

— Жена ми — поясни професорът.

Колин машинално разтвори бележника и избухна в смях.

— Ето на — рече професорът. — Въздействието е безотказно. Всички се разхилват. Че какво толкова има у нея?

— Ннн... не знам — смотолеви Колин и се преви от неистов кикот.

Професорът прибра бележника.

— Всички сте едни и същи — каза той, — въобразявате си, че жените непременно трябва да бъдат красиви... Какво става с аперитива, ще го поднасяте ли?

XXXV

Колин, сподирян от Шик, влезе у търговеца на церове. Чу се „Дрън!“... и стъклото на вратата се събори върху старателно подредените шишенца и лабораторни уреди.

Обезпокоен от шума, продавачът се появи. Беше висок, стар и мършав, главата му беше окичена с щръкнала бяла грива.

Той се спусна към тезгяха, грабна телефона и набра някакъв номер с бързина, явно придобита от дългата практика.

— Ало!

Гласът му звучеше като корабна сирена, а подът под дългите му черни обувки за дюстабанлии отмерено се накланяше ту напред, ту назад, докато водни пръски заливаха тезгяха.

— Ало! Фирма „Гершуин“? Бихте ли сменили стъклото на входната ми врата?! След четвърт час?... Побързайте, че може да дойде друг клиент... Добре...

Той остави слушалката, която с мъка се закрепил на вилката.

— Господа, с какво мога да бъда полезен?

— Тази рецепта трябва да бъде изпълнена мигновено.

Аптекарят взе листчето, сгъна го на две, направи от него тънка дълга лента и я мушна в малка канцеларска гилотина.

— Готово — каза той, като натисна някакво червено копче.

Ножът на гилотината се стовари върху рецептата, която потръпна и после се отпусна.

— Минете към шест следобед, лекарствата ще са готови.

— Само че ние много бързаем... — рече Колин.

— Трябват ни веднага — добави Шик.

— Добре — отговори продавачът, — почакайте, ще направя необходимото.

Колин и Шик седнаха да чакат на канапенце, тапицирано с червено кадифе и разположено точно срещу тезгяха. Продавачът се сниши и пълзешком излезе почти безшумно през една тайна вратичка.

Звукът от тътрузенето на дългото му кльоцаво тяло по паркета постепенно затихна.

Те заразглеждаха стените. Върху лавиците от патинирана мед бяха строени най-различни бурканчета, пълни с обикновени препарати и с чудотворни мазила. Последните от всяка редица фосфоресцираха силно. В конусовиден съд от дебело захабено стъкло подпухнали попови лъжички се спуснаха с въртеливи движения към дъното, сетне се стрелкаха право нагоре към повърхността и отново закръжаваха центробежно, оставяйки зад себе си белезникава диря от сгъстена вода. В съседство, на дъното на аквариум, дълъг няколко метра, аптекарят бе инсталирал стенд за изпробване на жаби с тръбички. Тук-там се въргаляха неизползваеми вече жаби, чиито четири сърца все още слабо потръпваха.

На стената зад Шик и Колин имаше голяма фреска, на която бе изобразен аптекарят, прелюбодействащ с майка си, облечен като Чезаре Борджия в костюм за езда. По масите бяха струпани всякакви машини за производство на хапчета, някои от които работеха, но на бавен ход.

Хапчетата, които изригваше тръбно устройство от синьо стъкло, попадаха във восъчни ръце и те ги поставяха в книжни фунийки.

Колин стана, за да разгледа щателно най-близката машина, и повдигна ръждясалата ѝ предпазна ламарина. Вътре комбинирано животно, наполовина от плът, наполовина от метал, се бяхтеше да поглъща суровината и да я изхвърля на съвсем еднакви барабонки.

— Ела да видиш, Шик — каза Колин.

— Какво? — попита Шик.

— Много е интересно... — промълви Колин.

Шик погледна. Животното имаше издадена напред челюст, която извършваше бързи странични движения. Под прозрачната кожа се съзираха тънки железни тръбички, служещи му за ребра, и хранопровод, който лениво трепкаше.

— Това е подобрен заек — заяви Шик.

— Наистина ли?

— Практиката е разпространена — обясни Шик. — Запазва се само желаната функция. В случая са съхранили движенията на хранопровода, но не и химическият смилателен процес. Този начин за производство на хапчета е много по-прост от обичайния.

— Какво яде това нещо? — попита Колин.

— Хромирани моркови — каза Шик. — Получават се в завода, където работех, след като завърших факултета. След морковите му набавят суровините за хапчетата.

— Хитро е измислено — рече Колин, — а и хапчетата са красиви.

— Да — потвърди Шик, — съвсем кръгли са.

— Бих искал да знам... — започна Колин, докато се връщаше да седне.

— Какво? — попита Шик.

— Колко ти останаха от двацет и петте хиляди дублезона, които ти дадох, преди да замина?

— Ами... — смънка Шик.

— Крайно време е да се решиш да се ожениш за Ализ. За нея е тъй обидно да продължаваш както досега!

— Да... — промълви Шик.

— Все пак сигурно имаш още двацет хиляди дублезона? Достатъчно са, за да се ожениш...

— Там е работата, че... — отрони Шик.

Той млъкна, понеже му беше трудно да изплюе камъчето.

— Че какво? — настоя Колин. — Не си единственият, който има парични проблеми.

— Знам — каза Шик.

— Е? — попита Колин.

— Е, остават ми само три хиляди и двеста дублезона — призна Шик.

Колин се почувства много уморен. Бодливи и унили мисли се въртяха в главата му и бучаха глухо като прилив. Той застина на канапето.

— Не може да бъде...

Беше отмаял като кон, участвал в стипълчейс, по време на който са го шибали с нагайка.

— Не може да бъде... — повтори той. — Шегуваш се.

— Не... — рече Шик.

Шик стоеше прав. Чоплеше с пръст крайчеца на най-близката маса. Хапчетата се търкаляха из стъклените тръби с трополене на

сачми, хартията шумолеше, мачкана от восъчните ръце. Атмосферата беше като в ресторант от времето на късния палеолит.

— Но за какво ги похарчи? — зачуди се Колин.

— Купувах Партр — отговори Шик и затършува в джоба си. — Виж тази книга. Намерих я вчера. Не е ли прекрасна?

Беше „Оригна с дъх на цветя“ с подвързия от лъскав марокен и приложения от Киркегор.

Колин взе книгата и се втренчи в нея, но не съзираше страниците. Съзираше очите на Ализ в деня на сватбата му, очите ѝ, изпълнени с възхищение и тъга пред роклята на Клое. Но Шик не можеше да разбере. Той никога не гледаше тъй нависоко.

— Какво да ти кажа... — промълви Колин. — Значи всичко си прахосал?...

— Миналата седмица открих два негови ръкописа — отвърна Шик с глас, който трепереше от едва сдържана възбуда. — И вече съм записал седем от сказките му.

— Аха... — въздъхна Колин.

— Защо ме разпитваш? — добави Шик. — На Ализ ѝ е все едно дали ще се женим. Тя и така е щастлива. Нали знаеш, че много я обичам, пък и тя също харесва страшно Партр!

Една от машините видимо се развихри. Хапчетата се лееха като водопад, а когато се изсипваха в книжните фунийки, бляскаха виолетови светкавици.

— Какво става? — попита Колин. — Опасно ли е?

— Не вярвам — каза Шик, — но за всеки случай да стоим настрана.

Чуха как някъде далече се затръшва врата и търговецът на церове внезапно изникна зад тезгяха.

— Позабавих се — рече той.

— Няма значение — успокои го Колин.

— Има... — заяви търговецът. — Нарочно го направих... За да си придам тежест.

— Една от машините ви нещо се разбесня — уведоми го Колин и посочи въпросния уред.

— Ах!... — пророни търговецът на церове.

Той се наведе, извади изпод тезгяха карабина, прицели се спокойно и стреля. Машината се преметна във въздуха и падна, като

все още потръпваше.

— Дреболия — обясни търговецът. — Понякога заекът взема връх над стоманата и тогава трябва да се ликвидира.

Той издигна машината, натисна долния картер, за да източи урината, а после я окачи на един пирон.

— Ето лекарствата — каза, като извади от джоба си една кутия. — Внимавайте, много са силни. Придържайте се към определената доза.

— Аха! — възкликна Колин. — А според вас против какво се употребяват?

— Не зная точно... — отговори търговецът.

Той прекара дългите си пръсти с вълнообразни нокти в белите си коси и добави:

— Могат да противодействат на много неща... Но едно обикновено растение не би издържало дълго.

— Аха... Колко ви дължа? — попита Колин.

— Изключително скъпо е — каза търговецът. — За вас би било по-добре да ме ударите по главата и да избягате, без да платите.

— О, прекалено съм уморен... — промълви Колин.

— В такъв случай ми дължите два дублезона — рече търговецът.

Колин извади портфейла си.

— Да знаете — заяви търговецът, — че това е пладнешки обир.

— Все ми е едно... — каза унило Колин.

Той плати и си тръгна. Шик го последва.

— Минавате се — обади се търговецът на церове. — Аз съм стар и без съпротивителни сили.

— Нямам време — прошепна Колин.

— Не е истина — възпротиви се търговецът. — Ако беше тъй, не бихте чакали толкова дълго...

— Нали имам лековете — отсече Колин. — Довиждане, господине...

Той вървеше по улицата странишком и на верев, за да си пести силите.

— Повярвай ми — заяви Шик, — няма да се разделя с Ализ заради това, че не сме женени.

— О, не знам... — каза Колин. — В края на краищата твоя си работа...

— Такъв е животът — продължи Шик.
— Не — рече Колин.

XXXVI

Вятърът се провираше между листата и излизаше от дърветата наситен с аромат на зелени пъпки и цветове. Хората крачеха поизпъчени и дишаха по-дълбоко, тъй като имаше въздух в изобилие. Слънцето бавно разгръщаше лъчите си и предпазливо се насочваше към местата, до които нямаше пряк достъп. Плавно огъваше лъчите, придаваше им меки извивки, но се натъкваше на извънредно черни неща и тогава припряно се отдръпваше с отривисто и точно движение на позлатен октопод. Огромното му жарко туловище постепенно се приближаваше, докато застина и взе да облива континенталните води, а часовниците удариха три пъти.

Колин четеше на Клое любовен разказ с щастлив край. В този момент героят и героинята си пишеха писма.

— Защо е толкова дълго? — попита Клое. — Обикновено всичко се развива по-бързо.

— Да не би да си обиграна в тези неща? — рече Колин.

Той силно ощипа върха на един слънчев лъч, който щеше да докосне окото на Клое. Лъчът лениво се оттегли и се заразхожда по мебелите на стаята.

Колин затвори книгата.

— Имаш право, миличка Клое. — Стана и пристъпи към леглото. — Време е да си вземеш хапчето.

Клое потръпна.

— Много са неприятни — каза тя. — Необходимо ли е да ги гълтам?

— Мисля, че да — отговори Колин. — Тази вечер отивам при доктора, най-сетне ще разберем какво ти е. Но засега трябва да взимаш лекарствата. След това той може би ще ти предпише нещо друго...

— Отвратителни са — заяви Клое.

— Бъди разумна.

— Когато гълтам хапче, сякаш два звяра се счепкват в гърдите ми. Пък и не е вярно... не бива човек да е разумен.

— По-хубаво да не е, но понякога се налага — промълви Колин и отвори кутийката.

— Цветът им е противен и миришат лошо — рече Клое.

— Странни са, признавам — потвърди Колин, — но трябва да ги вземаш.

— Виж — продължи Клое, — сами шават и освен това са полупрозрачни. Сигурно има нещо живо в тях.

— Едва ли оцеляват във водата, с която ги пиеш.

— Глупости говориш... Може вътре да има някаква рибка...

Колин се разсмя.

— В такъв случай ще ти подейства укрепително. — Той се наведе към нея и я целуна. — Гълтни го, Клое, бъди добричка.

— Добре — склони Клое, — но ще ме целунеш.

— Разбира се — каза Колин. — Щом не ти е неприятно да целуваш такъв грозен съпруг...

— Вярно, че не си красавец — рече закачливо Клое.

— Не е моя вината. — Колин увеси нос. — Не си доспивам — продължи той.

— Колин, миличък, целуни ме. Много съм лоша. Дай ми две хапчета.

— Ти си луда — възпротиви се Колин. — Само едно. Хайде, гълтай...

Клое затвори очи, пребледня и притисна ръка към гърдта си.

— Ето — промълви тя, — пак започва...

Капчици пот избиха по лицето ѝ, на границата с лъскавите коси.

Колин седна до нея и я прегърна през шията. Тя стисна ръката му между дланите си и простена.

— Спокойно, мила Клое — каза Колин. — Няма как...

— Боли... — прошепна Клое.

Големи колкото очи сълзи бликнаха изпод нейните клепачи и очертах студени бразди по нежните ѝ закръглени страни.

XXXVII

— Не мога вече да се държа на нозете си... — прошепна Клое.
— Беше спуснала на пода двата си крака и се опитваше да се изправи.
— Много ми е зле... — продължи. — Съвсем съм отпаднала.

Колин се приближи до нея и я повдигна. Тя се вкопчи в раменете му.

— Дръж ме, Колин. Ще падна!

— Лежането те е изтощило... — предположи Колин.

— Не — рече Клое, — това е от хапчетата на твоя дърт търговец.

Тя се опита да се задържи права, но залитна. Колин я прихвана и тя го повали след себе си на кревата.

— Така ми е добре — каза. — Остани до мен. Толкова отдавна не сме спали заедно!

— Не бива — възрази Колин.

— Искам! Целуни ме. Нали съм твоя жена. Да или не?

— Да — призна Колин, — но не си добре.

— Не съм виновна аз — каза Клое и устните ѝ потръпнаха като пред плач.

Колин се надвеси към нея и я целуна лекичко, както би целунал цвете.

— Още — помоли Клое, — и не само по лицето... Не ме ли обичаш вече? Не ме ли желаеш?

Той я притисна по-силно в прегръдките си. Клое беше свежа и благоуханна. Шишенце парфюм в кутия, облицована е бяла коприна.

— Да... — промълви Клое и се изтегна. — Още...

XXXVIII

— Ще закъснеем — заяви Колин.

— Няма значение — каза Клое, — превърти стрелките на часовника си назад.

— Наистина ли не искаш да отидем с кола?...

— Не... Искам да се разходим по улиците.

— Доста е далече!

— Няма значение — рече Клое. — Когато ме... целуваше преди малко, силите ми се възвърнаха. Ще ми се да повървя.

— Тогава ще кажа на Никола да дойде да ни вземе оттам с колата — предложи Колин.

— О, щом толкова държиш...

За посещението при лекаря тя си бе облякла нежносиня рокля с много дълбоко деколте, наметка и шапчица от рис. Обувките от оцветена змийска кожа допълваха тоалета ѝ.

— Хайде, котенце — подкани я Колин.

— Това не е котенце — поясни Клое. — А рис.

Те излязоха от стаята и се озоваха в преддверието. Клое спря пред прозореца.

— Какво става тук? Не е така светло както обикновено...

— Ами, ами... — възрази Колин. — Слънчево си е.

— Не — каза Клое. — Много добре си спомням, че слънцето стигаше ей до тази шарка на килима, а сега прониква само дотук...

— Зависи от часа — заяви Колин.

— Не, не зависи, наблюдавала съм го точно в този час!...

— Ще надзърнем утре в същия час — обеща Колин.

— Ето виж, преди стигаше до седмата черта, а сега до петата...

— Ела — рече Колин. — Закъсняваме.

Докато минаваше пред голямото огледало в покрития с плочи коридор, Клое се усмихна на образа си. Нямаше начин болестта ѝ да е сериозна и занапред те често щяха да се разхождат заедно. Ще пестят,

той все още имаше достатъчно дублезони, за да живеят приятно. Може би той ще започне работа...

Стоманеното езиче на бравата щракна и вратата се затвори. Клое пристъпваше със ситни, леки крачки. Колин правеше една за нейни две.

— Доволна съм — каза Клое. — Слънчево е и дърветата ухаят.

— Разбира се! — потвърди Колин. — Нали е пролет!

— Нима? — Клое го погледна закачливо.

Свиха надясно. След две дълги сгради започваше медицинският квартал. Сто метра по-нататък ги лъхна миризмата на упойките, които при силен вятър стигаха още по-далече. Тротоарът се промени. Сега представляваше широк и плитък канал, покрит с гъста бетонна решетка. Под нея течеше смес от спирт и етер, която влачеше тампони, напоени с лимфа и гной, а от време на време, за разнообразие, и с кръв. Нишки от полусъсирена кръв багреха тук-там талазите, а полуразложени късове плът бавно плуваха с въртеливо движение на разтапящи се айсберги. Усещаше се само дъх на етер. Марли и бинтове също се носеха по течението и бавно размотаваха ленивите си пластове. От всеки дом излизаше отходна тръба, която се изливаше в главния канал и бе достатъчно човек да се вгледа, за да разбере специалността на живеещия там лекар. Едно око се изтърколи, взря се в тях за миг и изчезна под дебел слой памук, червеникав и разплут като болна медуза.

— Тук не ми харесва — заяви Клое, — въздухът е много чист, но гледката не е приятна.

— Не е — съгласи се Колин.

— Ела на платното.

— Не — възпротиви се Колин, — ще ни сгазят.

— Сбърках, като се отказах от колата — рече Клое. — Краката не ме държат.

— Имаш късмет, че той живее доста далеч от квартала на голямата хирургия.

— Не говори така! — помоли Клое. — Скоро ли ще стигнем?

Изведнъж тя отново се закашля и Колин пребледня.

— Недей да кашляш, Клое!... — каза умолително той.

— Няма, мили Колин... — промълви тя, като с усилие се сдържаше.

— Не кашляй... пристигнахме... тук е.

Фирмата на професор Манжманш представляваше огромни челюсти, захапали лопата, от която само металната част стърчеше навън. Клое я напуши смях. Съвсем лек и съвсем тих, защото я беше страх да не се закашля отново. По стените висяха цветни фотографии, изобразяващи чудотворните изцеления на професора. Към снимките бяха насочени прожектори, които в момента не светеха.

— Виждаш ли? — рече Колин. — Той е голям специалист. Другите къщи не са така добре украсени.

— Това доказва само, че има много пари — отсече Клое.

— Или че е човек с вкус — добави Колин. — Много е художествено.

— Да — повтори Клое, — прилича на образцова кланица.

Те влязоха и се озоваха в просторен кръгъл вестибюл, облицован с бял емайл. Една медицинска сестра се приближи към тях.

— Имате ли уговорен час? — попита тя.

— Да — каза Колин, — но може би сме позакъснели...

— Няма значение — успокой ги сестрата. — За днес професорът приключи с операциите. Бихте ли ме последвали?

Те се подчиниха и стъпките им закънтяха отсечено и глухо по емайлирания под. В кръглото помещение имаше много врати. Сестрата ги поведе към една от тях, над която се виждаше умалено копие от ковано злато на огромната външна фирма. Тя отвори пред тях вратата и им направи път да влязат. Колин и Клое бутнаха втора врата, прозрачна и тежка, и се озоваха в кабинета на професора, който стоеше прав пред прозореца и парфюмираше брадичката си с четка за зъби, натопена в екстракт от опопанакс.

Щом чу шума, той се насочи към Клое с протегната ръка.

— Е, как се чувствате днес?

— Хапчетата бяха ужасни — каза Клое.

Лицето на професора помръкна. В момента видът му беше като на мелез след осмо кръстосване на породи.

— Неприятно... — промърмори той. — Все пак си мислех...

Остана цяла минута неподвижен и много съсредоточен, след което се сети, че още стиска четката за зъби.

— Дръжте това — рече той на Колин и му я пъкна в ръцете. Сетне се обърна към Клое: — Седнете, моето момиче. — Заобиколи

бюрото, сам седна и продължи: — Виждате ли, имате нещо на белия дроб. По-точно нещо в белия дроб. Надявах се да е... — Изведнъж млъкна и стана. — Нямаме време за празни приказки. Елате с мен. Оставете четката където искате — заяви той на Колин, който не знаеше къде да я дене.

Колин понечи да тръгне след Клое и професора, ала някакъв невидим, но осезаемо плътен воал му препречи пътя. Изведнъж странен ужас стегна сърцето му и то заби неравномерно. Колин се опита да се овладее и стисна юмруци. Напрягна се докрай и успя да направи няколко крачки и щом докосна ръката на Клое, преградата изчезна.

Професорът водеше Клое към малко бяло помещение с хромиран таван. Масивен уред с гладка повърхност заемаше цяла стена.

— Седнете — каза професорът. — Няма да продължи много.

Срещу машината имаше екран от червено сребро в кристална рамка. Едно-единствено копче за регулиране от черен емайл блещукаше върху пулта.

— Ще останете ли? — обърна се професорът към Колин.

— Бих желал — отвърна му Колин.

Професорът завъртя копчето. Светлината изтече от стаята във вид на сияен поток, който се изля под вратата и през един отдушник над машината. Екранът постепенно придоби яркост.

XXXIX

Професор Манжманш потупа Колин по гърба.

— Не се безпокойте, приятелю, може да се оправи — каза той.

Колин бе свел очи, видимо сломен. Клое го държеше за ръката.

Опитваше се да изглежда весела.

— Да, разбира се — рече тя. — Няма да трае дълго.

— Сигурно... — прошепна Колин.

— И така — добави професорът, — ако тя следва предписаното лечение, вероятно ще се оправи.

— Вероятно... — повтори Колин.

Намираха се в кръглия вестибюл и гласът на Колин отекваше, сякаш идеше от много далече.

— Все пак ще ви изпратя сметката — заключи професорът.

— Разбира се — отрони Колин. — Благодаря ви за грижите, докторе...

— И ако състоянието ѝ не се подобри — добави професорът, — пак ще дойдете... Можем да помислим и за операция...

— Да, естествено — рече Клое, вкопчи се в ръката на Колин и този път заплака.

Професорът дърпаше брадичката си с две ръце.

— Много неприятно — обади се.

Настъпи мълчание. Сестрата се появи зад прозрачната врата и леко почука два пъти. Пред нея, вътре в самото стъкло, светна надпис „Влезте!“.

— Един господин ме помоли да съобщя на господина и госпожата, че Никола ги чака.

— Мерси, Пърша — отговори професорът, — свободна сте.

Сестрата излезе.

— Е, ние си тръгваме, докторе — промълви Колин.

— Да, да... — каза професорът. — Довиждане. Лекувайте се...

Опитайте се да заминете някъде...

XL

— Не е ли добре? — попита Никола, без да се обръща.

Клое продължаваше да плаче, заровила лице в бялата кожа на тапицерията, а Колин имаше вид на мъртвец. От тротоара идеше все по-силен мирис. Етерните изпарения изпълваха улицата.

— Потегляй! — нареди Колин.

— Какво й има? — настоя Никола.

— О, по-лошо не може да бъде! — рече Колин. Той веднага осъзна какво е казал и погледна Клое. В този миг толкова я обичаше, че му идваше да се самоубие заради необмислените си думи.

Клое хапеше юмруците си, сгущена в ъгъла на колата. Лъскавите коси й закриваха лицето. Кожената шапчица бе паднала в краката й. Тя плачеше неудържимо като бебе, само че безгласно.

— Прости ми, Клое, аз съм чудовище — промълви Колин.

Той се примъкна към нея и силно я притисна към себе си. Целуваше жалните й уплашени очи и чуваше как сърцето й тупти глухо и бавно.

— Ще те излекуваме — добави той. — Искрах просто да кажа, че няма нищо по-лошо от това да те виждам болна, каквато и да е болестта...

— Страх ме е — рече Клое. — Сигурно ще ме оперират...

— Не — заяви Колин. — Ще оздравееш, преди да се наложи.

— От какво е болна? — повтори Никола. — Мога ли с нещо да помогна?

Той също изглеждаше отчаян. Неизменната му самоувереност доста бе намаляла.

— Клое, миличка, успокой се — каза Колин.

— Разбира се — обади се Никола, — тя ще се оправи много бързо.

— Водна лилия — промълви Колин. — Откъде ли я е прихванала?...

— Водна лилия ли има? — попита недоверчиво Никола.

— Да, в десния бял дроб — отвърна Колин. — Отначало професорът смяташе, че е някакво животно. А ето какво излезе. Видяхме я на екрана. Вече е доста голяма, но сигурно ще успеем да се преборим.

— Естествено — потвърди Никола.

— Не можете да си представите какво ми е — изхлипа Клое. — Толкова ме боли, когато тя мърда!

— Не плачете! — каза Никола. — Това изобщо не помага. Само ще се изморите.

Колата потегли. Никола караше бавно из лабиринта от улици. Слънцето бавно залязваше между дърветата и вятърът ставаше похладен.

— Докторът препоръча тя да отиде на планина — рече Колин. — Смята, че студът щял да убие тая гадост...

— Сигурно ѝ се е лепнала по време на пътуването — предположи Никола. — Пълно беше с подобни гнусотии.

— Освен това той казва, че около нея винаги трябва да има цветя... — добави Колин. — Те щели да подплашат това чудо...

— Защо? — зачуди се Никола.

— Защото, ако цъфне, ще се размножи. Но няма да позволим да цъфне...

— И това ли е цялото лечение? — попита Никола.

— Не — каза Колин.

— Какво още?

Колин се колебаеше дали да отговори. Усещаше как Клое плаче до него и се ужасяваше от мъчението, на което трябваше да я подложи.

— Не бива да поема течности... — промълви той.

— Как така? — озадачи се Никола. — Никак ли?

— Никак — каза Колин.

— Все пак не може нищо да не пие!...

— Две лъжички на ден... — прошепна Колин, сетне замълча и се загледа напред в пътя.

XLI

Ализ звънна два пъти и зачака. Входната врата ѝ се струваше потясна отпреди. Килимът сякаш бе потъмнял и изтънял. Отвори ѝ Никола.

— Добър ден!... — поздрави той. — Идваш да ги видиш ли?

— Да — каза Ализ, — вкъщи ли са?

— Ела, Клое е тук — отвърна Никола.

Той затвори вратата. Ализ се взираше в килима.

— По-тъмно е отколкото преди. На какво се дължи?

— Не знам — отвърна Никола.

— Странно — рече Ализ. — Тук нямаше ли картина?

— Не си спомням — каза Никола. — Той недоумяващо поглади косите си и добави: — Всъщност като че ли атмосферата не е вече същата.

— И аз мисля така... — потвърди Ализ.

Беше облечена в добре скроен кафяв костюм и носеше букет нарциси.

— Добре изглеждаш — заяви Никола.

— Нали? — каза Ализ. — Шик ми подари този костюм...

— Отива ти — рече Никола.

— Имах късмет, че херцогиня Дьо Бовоар носи моя номер. Костюмът е купен на старо. Шик искаше непременно да се сдобие с една бележчица, която беше в джоба му, и се наложи да го купи.

Тя погледна Никола и добави:

— Май нещо не си добре...

— Хм, не знам. Струва ми се, че остарях.

— Покажи си паспорта.

Той бръкна във вътрешния си джоб.

— Ето го.

Ализ отвори паспорта и пребледня.

— На колко години си? — попита тя тихо.

— На двасет и девет... — отвърна Никола.

— Погледни...

Той пресметна. Излизаха трийсет и пет.

— Не разбирам... — промълви.

— Сигурно има някаква грешка — каза Ализ. — Не изглеждаш на повече от двайсет и девет.

— Мислех, че изглеждам на двайсет и една... — рече Никола.

— Положително ще се справиш — окуражи го Ализ.

— Харесвам косите ти — каза Никола. — Ела да видиш Клое.

— Но какво става тук? — попита угрижено Ализ.

— О, всичко е от тази болест — отговори Никола. — Разстроени сме. Ще се подмладя, когато нещата се оправят.

Клое лежеше, облечена в лилава копринена пижама и дълъг бродиран пенъоар от бежова коприна с оранжев оттенък. Беше обградена с множество цветя, най-вече орхидеи и рози. Имаше също хортензии, карамфили, камелии, кичести разцъфнали клонки от прасковени и бадемови дръвчета и китки жасмин. Гръдта ѝ беше разголена и отдясно върху кехлибарената кожа се открояваше едро синьо цвете. Скулите ѝ бяха зачервени, очите блестящи, но сухи, косите — леки и наелектризиращи като копринени конци.

— Ще настинеш — каза Ализ. — Завий се!

— Не — прошепна Клое. — Такова е лечението.

— Какви хубави цветя! — възкликна Ализ. — Колин направо се разорява... — добави тя весело, за да разсмее Клое.

— Да — рече Клое и се усмихна измъчено. — Търси си работа — добави тихо тя. — Затова го няма.

— Защо говориш така? — зачуди се Ализ.

— Жадна съм... — промълви едва чуто Клое.

— Вярно ли е, че пиеш само по две лъжички на ден? — попита Ализ.

— Да — въздъхна Клое.

Ализ се наведе към нея и я целуна.

— Скоро ще оздравееш.

— Да — каза Клое. — Заминавам утре с Никола.

— А Колин?

— Той остава. Трябва да работи. Горкият Колин!... Вече не му останаха дублезони.

— Защо? — попита Ализ.

— Заради цветята... — отрони Клое.

— Тя расте ли? — осведоми се Ализ.

— Водната лилия ли? — тихичко прошепна Клое. — Не, мисля, че ще изчезне.

— Значи си доволна?

— Да. Само да не беше жаждата.

— Защо не запалиш лампите? Тук е много тъмно.

— Така е от известно време, отскоро. Нищо не помага. Все пак опитай.

Ализ превъртя ключа и само лек ореол се очерта около лампата.

— Лампите умират — каза Клое. — Стените се стесняват. Този прозорец също.

— Наистина ли?

— Погледни...

Прозорците, които по-рано заемаха цялата стена, се бяха смалили в два продълговати процепа със заоблени ъгли. Някакъв израстък се бе образувал посред стъклото и го пресичаше от край до край, като пречеше на слънчевите лъчи да проникват през него. Таванът се бе снишил и платформата с леглото на Колин и Клое почти опираше о пода.

— Как е възможно всичко това? — озадачи се Ализ.

— Не знам — рече Клое. — Я виж, просветна.

Мишката с черните мустачки току-що бе влязла в стаята, понесла късче плочка от кухненския коридор, което излъчваше ярко сияние.

— Като стане прекалено тъмно, ми носи такива парченца — поясни Клое. — Тя погали животинката, която положи скъпоценния си товар върху нощното шкафче. — Много мило от твоя страна, че дойде да ме видиш.

— О, знаеш, че те обичам — отвърна Ализ.

— Знам. Как е Шик?

— Добре. Купи ми това костюмче.

— Хубаво е. Много ти отива...

Тя замлъкна, неспособна да продължи...

— Боли ли те? — попита Ализ. — Горкичката...

Наведе се към Клое и я погали.

— Ох — простена Клое, — жадна съм...

— Разбирам те — каза Ализ. — Ако те целуна, ще бъдеш ли по-малко жадна?

— Да — отвърна Клое.

Ализ се навеси към нея.

— Ах, колко свежи са устните ти! — въздъхна Клое.

Ализ се усмихна. Очите ѝ бяха овлажнели.

— Къде заминаваш?

— Не е далече — рече Клое. — В планината... — Тя се обърна да полегне на лявата страна. — Обичаш ли Шик?

— Да — промълви Ализ. — Но той обича повече книгите си.

— Не знам — каза Клое. — Може и тъй да е. Ако не се бях омъжила за Колин, така бих се радвала ти да живееш с него.

Ализ повторно я целуна.

XLII

Шик излезе от магазинчето. Там нямаше нищо интересно за него. Той вървеше, забил поглед в обувките си от червеникавокафява кожа, и с учудване забеляза, че едната го води в една посока, а другата — в противоположна. Вгълби се, мислено прекара ъглополовящата на образувания от двете посоки ъгъл и тръгна по нея. За малко щеше да го прегази огромно тумбесто такси, но той се спаси благодарение на плавен скок право върху краката на един минувач, който го наруга и постъпи в болница да се лекува.

Шик продължи по пътя си. Пред него, на улица Джими Нун, имаше книжарница, чиято фирма беше изрисувана в стила на „Махогъни Хол“, залата за джазконцерти на Лулу Уайт. Той бутна вратата, но тя грубо му отвърна със същото, затова се отказа да упорства и влезе през витрината.

Книжарят пушеше лулата на мира, седнал върху събраните съчинения на Жул Ромен, който ги бе сътворил именно за такава употреба. Лулата на мира наистина бе много хубава, от пръст, в която бе никнало изтравниче. Натъпкана беше с листа от маслиново дърво. До книжаря имаше легенче за повръщане, влажна кърпа за освежаване на слепоочията и шише ментовка за подсилване на ефекта от лулата.

Той вдигна към Шик безплътен и зловонен поглед.

— Какво желаете?

— Да разгледам книгите... — отговори Шик.

— Разглеждайте — каза продавачът и се надвеси над легенчето, но тревогата се оказа фалшива.

Шик се отправи към дъното на магазинчето. Там обстановката предразполагаше към откривателство. Няколко буболечки изпукаха под краката му. Миришеше доста противно на вехта кожа и на дим от маслинови листа. Книгите бяха наредени по азбучен ред, но продавачът не знаеше азбуката и Шик намери Партр между Б и М. Извади лупа и започна да се вглежда в подвързиите. Не след дълго забеляза интересен пръстов отпечатък върху един екземпляр на „Бити

и нищи“, прочутото критическо изследване върху битието на човека. Шик трескаво измъкна от джоба си кутийка, която съдържаше четчица от мек косъм, прах за поръсване на пръстови отпечатъци и „Наръчник на образцовото ченге“ от каноника Вуй. Действаше много внимателно, сравнявайки резултата с фиш, който бе извадил от портфейла си. Сетне застина задъхан. Отпечатъкът беше от левия Партров показалец, а дотогава никой не бе успял да открие такъв другаде, освен върху старите му лули.

Притискайки към сърцето си скъпоценната находка, Шик се върна при книжаря.

— Тази колко струва?

Продавачът погледна книгата и се подсмихна.

— А, намерихте я значи!

— Какво странно има? — попита Шик уж учудено.

— Хе-хе-хе!... — прихна книжарят и изпусна лулата си в легена, където тя угасна.

Той изпсува и потри ръце, доволен, че повече не му се налага да пуши такава гадост.

— Просто питам... — настоя Шик.

Сърцето му ту замираще, ту яростно блъскаше по ребрата с неравномерни удари.

— Олеле, майчице!... — От смях книжарят се давеше и се въргальше на земята. — Ама вие сте голям чешит!...

— Слушайте — каза смутено Шик, — ще ми обясните ли?

— Като си помисля, че за да получа отпечатък, трябваше на няколко пъти да му предложа своята лула на мира и да овладее илюзионизма, за да я подменя в последния момент с книгата...

— Както и да е — рече Шик. — Щом сте наясно, колко искате?

— Не е скъпо — отвърна продавачът, — но имам нещо по-добро. Почакайте.

Той стана, мина зад ниската преграда, която разделяше магазинчето на две, прерови някакви вещи и скоро се върна.

— Ето — заяви, хвърляйки един панталон на тезгяха.

— Какво е това? — промълви Шик с трепет.

Обземаше го сладостна възбуда.

— Панталон на Партр!... — гордо съобщи книжарят.

— Как успяхте?... — попита Шик възторжено.

— Възползвах се от суматохата при една сказка — обясни книжарят. — Той дори не забеляза. Само че на места има изгаряния от лула...

— Купувам го! — отсече Шик.

— Така ли? Защото имам и друго...

Шик притисна ръка към гърдите си, но не успя да усмири сърцето си и го остави да лудее.

— Ето... — каза търговецът.

Беше лула, върху чийто мундщук Шик лесно разпозна белег от зъбите на Партр.

— Колко? — попита той.

— А знаете ли, че в момента той подготвя енциклопедия на погнусата в двайсет тома, илюстрирани с фотографии, и аз ще я получа в ръкопис...

— Никога няма да мога да я притежавам... — Шик беше сломен.

— Какво ме интересува това?

— Колко искате за тези три неща? — добави Шик.

— Хиляда дублезона — каза търговецът. — И без пазарлъци. Вчера не ги дадох за хиляда и двеста, но на вас правя отстъпка, понеже виждам, че добре ще ги стопанисвате.

Шик извади портфейла си. Беше блед като платно.

XLIII

— Виждаш ли — рече Колин, — вече не слагаме покривка.

— Няма значение — каза Шик. — Само не ми е ясно защо дървото е някак мазно...

— Не знам — промълви Колин разсеяно. — Вече не може да се чисти. Мазнината е вътре и непрекъснато избива на повърхността.

— По-рано килимите не бяха ли вълнени? А този изглежда от памук.

— Същият е — отговори Колин. — Не, не вярвам да е различен.

— Странно — продължи Шик, — всичко сякаш се свива.

Никола донесе крем супа, в която плуваха пържени хапки, и напълни чиниите им.

— Какво е това, Никола? — попита Шик.

— Супа на прах марка „Кюб“ с брашно от псевдосухар — отвърна Никола. — Превъзходна е...

— А! — възкликна Шик. — В книгата на Гуфе ли намерихте рецептата?

— Как не! — каза Никола. — Това е рецепта на Помиан. Гуфе е за сноби. И освен това изисква какви ли не уреди...

— Но вие имате всичко необходимо — рече Шик.

— Как? — възмути се Никола. — Има само газова печка и хладилникострошляк както в кое да е домакинство. Какво си въобразявате?

— О, нищо! — каза Шик.

Той се размърда на стола си. Не знаеше как да продължи разговора.

— Искаш ли вино? — попита Колин. — Само от това ми остана. Не е лошо.

Шик подаде чашата си.

— Ализ е идвала преди три дни да види Клое — добави Колин. — Не можах да я сваря. А вчера Никола откара Клое на планина.

— Да — каза Шик. — Ализ ми каза.

— Получих писмо от професор Манжманш — заяви Колин. — Иска ми много пари. Смятам, че е способен човек.

Колин го болеше главата. Щеше му се Шик да приказва, да разправя случки, все едно какви. Шик обаче се бе втренчил в далечината, отвъд прозореца. Внезапно стана, извади от джоба си ролетка и отиде да измери рамката.

— Струва ми се, че се променя — каза той.

— Как така? — попита Колин без особено любопитство.

— Стеснява се — отвърна Шик. — И стаята също...

— Нима е възможно? — рече Колин. — Не, няма как...

Шик не отговори. Взе молив и бележник и записа числата.

— Намери ли си работа? — продължи той.

— Не... — промълви Колин. — Имам една среща след малко и друга утре.

— Каква работа търсиш?

— О, каквато и да е. Стига да ми плащат. Цветята са много скъпи.

— Да — потвърди Шик.

— А твоята работа как върви? — осведоми се Колин.

— Бях намерил един човек да ме замества, понеже имах да върша много неща...

— Шефовете ти бяха ли съгласни?

— Да, той беше добре подготвен.

— И после? — попита Колин.

— Когато реших да се върна, ми казаха, че онзи бил много подходящ за длъжността, но ако съм искал, можели да ме назначат на друга работа, само че по-ниско платена.

— Твоят чичо вече не ти ли дава пари? — попита Колин.

Всъщност това не беше въпрос, положението бе ясно.

— Няма как да му искам — каза Шик. — Той почина.

— Не си ми казал...

— Не е особено интересно — промърмори Шик.

Никола влезе отново, този път с мазен тиган, в който се мятаха три почернели наденички.

— Яжте ги така — рече той. — Не успях да се преборя с тях. Страшно жилави са. Сложих им азотна киселина, затова са черни, но явно не им е била достатъчна.

Колин успя да набоде една от наденичките и тя се сви в предсмъртен гърч.

— Справих се с едната — каза той. — Твой ред е, Шик.

— Мъча се — заяви Шик, — но не е лесно.

Наденичката изпусна силна и мазна струя, която опръска масата.

— По дяволите! — възкликна Шик.

— Няма нищо — успокои го Никола, — полезно е за дървото.

Шик успя да сложи в чинията си втората наденичка, а Никола отнесе третата обратно в кухнята.

— Чудя се какво става — обади се Шик. — Така ли беше преди?

— Не — призна Колин. — Всичко се променя. Не мога нищо да сторя. Като проказа е. Откакто ми свършиха дублезоните...

— Съвсем ли свършиха? — попита Шик.

— Почти... — отговори Колин. — Предплатих за престоя в планината и за цветята. Нищо не жаля, за да спася Клое. Но иначе нещата не вървят добре.

Шик дояде наденичката.

— Ела да видиш коридора към кухнята — предложи Колин.

— Идвам — каза Шик.

От двете страни през прозорците едва-едва се различаваха потъмнелите изцъклени слънца, изпъстрени с едри черни петна и слабо сияещи в центъра.

Няколко тънки снопа слънчеви лъчи успяваха да проникнат в коридора, но щом докоснеха някога блестящите теракотени плочки, тутакси се втечняваха и потичаха, като оставяха дълги влажни дири. Стените лъхаха на зимник. В един ъгъл мишката с черните мустачки си беше стъкмила убежище над равнището на пода. Тя вече не можеше да играе както преди със златните лъчи. Беше се сгушила в купчина парцали и трепереше. Дългите ѝ мустачки лепнеха от влага. По едно време бе съумяла да остърже донякъде плочите, та да заблестят отново, но този труд беше непосилен за малките ѝ лапички. Оттогава все стоеше в ъгъла, зъзнеца и отпаднала.

— Радиаторите не работят ли вече? — попита Шик, като вдигна яката на самото си.

— Работят — каза Колин, — и то през целия ден, но нищо не помага. Тук започна всичко...

— Лоша работа — заяви Шик. — Трябва да се извика архитектът.

— Беше тук — рече Колин — и оттогава се разболя.

— О, сигурно ще се оправи.

— Не вярвам. Ела да си изядем десерта заедно с Никола.

Влязоха в кухнята. И тук всичко се беше смалило.

Никола седеше пред лакираната в бяло маса и ядеше разсеяно, зачетен в някаква книга.

— Слушай, Никола... — обърна се към него Колин.

— Да — откликна Никола, — тъкмо се канех да ви донеса десерта.

— Не е там въпросът — каза Колин. — Ще го изядем тук. Друго искам да те питам. Никола, не желаш ли да те уволня?

— Не — рече Никола.

— Налага се — заяви Колин. — Тук се съсипваш. За една седмица остаря с десет години.

— Седем — поправи го Никола.

— Не искам да те виждам такъв. Ти нямаш вина. То си е от атмосферата.

— Ами на теб не ти ли се отразява? — каза Никола.

— При мен не е същото. Аз на всяка цена трябва да излекувам Клое, всичко останало ми е безразлично, ето защо на мен не ми влияе. Какво става с твоя клуб?

— Почти не ходя там... — отговори Никола.

— Не искам това да продължава — повтори Колин. — Понтозанови търсят готвач, подписах договора вместо теб. Нали си съгласен?

— Не — каза Никола.

— Нищо — рече Колин, — все пак ще отидеш при тях.

— Отвратително е от твоя страна — възмути се Никола. — Все едно съм плъх, който бяга от потъващ кораб.

— Не — отрече Колин. — Просто така трябва. Знаеш колко ми е мъчно.

— Знам — промълви Никола и затвори книгата. После закри с ръце лицето си.

— Нямаш основание да се сърдиш — обади се Колин.

— Не се сърдя — изръмжа Никола. — Вдигна глава. Плачеше без глас. — Аз съм идиот — отсече.

— Ти си чудесен човек, Никола — каза Колин.

— Не — възрази Никола. — Бих искал да се усамотя някъде. В някоя дюля например. Заради приятната миризма. Пък и там ще съм на спокойствие.

XLIV

Колин се изкачваше по стълбите, слабо осветени от неподвижни стъклописи, и се озова на първия етаж. Пред него черна врата се открояваше върху студената каменна стена. Той влезе, без да позвъни, попълни един въпросник и го връчи на разсилния, който веднага го изпразни, смачка го на топка, сложи го в дулото на пистолет с освободен предпазител и се прицели внимателно в съседно гише. Натисна спусъка, запушвайки дясното си ухо с лявата ръка, и пистолетът гръмна. Разсилният невъзмутимо се зае да го презарежда за следващия посетител.

Колин остана прав, докато някакъв звънец не нареди на разсилния да го въведе в кабинета на директора.

Той последва разсилния в дълъг проход с изпъкнали нагоре завои.

Стените бяха перпендикулярни на пода, но на завоите се наклоняваха под съответен ъгъл и трябваше човек да се движи със страхотна скорост, за да запази равновесие. Преди да разбере какво става, Колин се намери пред директора. Седна чинно на един непредразполагащ стол, който щом усети тежестта му, започна да се мята на всички страни и се усмири едва когато господарят му вдигна властно ръка.

— Е, та?... — попита директорът.

— Ами това е... — измънка Колин.

— Какво умеете да вършите?

— Изучил съм основните положения... — рече Колин.

— Искам да кажа, как запълвате времето си?

— Най-ценното си време използвам, за да го пиляя.

— Защо? — продължи директорът малко по-тихо.

— Защото не обичам да пестя.

— Аха... хм... — промърмори директорът. — А знаете ли каква е предлаганата тук длъжност?

— Не — каза Колин.

— И аз не знам — заяви директорът. — Ще трябва да попитам моя заместник, но така или иначе, вие не изглеждате подходящ.

— Защо? — попита Колин на свой ред.

— Не ми е ясно — рече директорът. — Той изглеждаше неспокоен и леко отмести креслото си назад. — Не се приближавайте! — добави бързо.

— Но... аз не съм мръднал... — промълви Колин.

— Да, да... — изсумтя директорът. — Всички така казват... А после...

Без да изпуска Колин от очи, той предпазливо се наведе към бюрото и грабна бързо слушалката на телефона.

— Ало!... — изкрещя. — Веднага при мен!... — Постави обратно слушалката и впери в Колин подозрителен поглед. — На колко години сте?

— На двайсет и една... — каза Колин.

— Така си и мислех... — изръмжа директорът. — На вратата се почука. — Влез! — извика директорът и чертите на лицето му се отпуснаха.

Някакъв човек, болнав от непрекъснатото вдишване на прах от книжа и чиито бронхи със сигурност бяха пълни догоре с преработена целулозна маса, влезе в кабинета. Под мишница носеше папка.

— Счупили сте един стол — каза директорът.

— Да — отвърна заместник-директорът и постави папката на масата. — Може да се поправи. — Той се обърна към Колин: — Умеете ли да поправяте столове?

— Предполагам — рече Колин, леко объркан. — Много ли е трудно?

— Изхабих безуспешно три туби канцеларско лепило — увери го заместник-директорът.

— Ще ги платите! — заяви директорът. — Ще ги удържа от заплатата ви...

— Аз вече ги удържах от заплатата на секретарката — промълви заместник-директорът. — Не се безпокойте, шефе.

— За поправка на столове ли търсите човек? — попита стеснително Колин.

— Безспорно — отсече директорът.

— Вече не си спомням добре — обади се заместник-директорът,
— но вие не можете да поправяте столове.

— Защо мислите така? — попита Колин.

— Не можете, и толкоз — отсече заместник-директорът.

— Чудя се как разбрахте — озадачи се директорът.

— В частност, защото тези столове са непоправими, и изобщо...
защото нямам впечатление, че той може да поправи стол — обясни
заместник-директорът.

— Но каква връзка има столът с канцеларската служба? — рече
Колин.

— А вие може би седите на земята, когато работите? — изсмя се
директорът.

— Сигурно не се преработвате — добави заместник-директорът.

— Ще ви кажа какъв сте — продължи директорът. — Вие сте
мързеливец!...

— Да... мързеливец — съгласи се заместник-директорът.

— Ние не можем в никакъв случай да назначим един мързеливец
— заключи директорът.

— Особено при положение, че не сме в състояние да му
осигурим работа... — вметна заместник-директорът.

— Но това е абсолютно нелогично — каза Колин, зашеметен от
техните канцеларски гласове.

— Защо пък нелогично? — осведоми се директорът.

— Защото на мързеливец именно работа не бива да се дава —
отвърна Колин.

— Аха! — възкликна заместник-директорът. — Значи вие искате
да заемете мястото на директора?

При тази мисъл директорът избухна в смях и каза:

— Той е просто изумителен!...

Сетне лицето му помръкна и той още повече отдръпна креслото
си назад.

— Отведете го... — нареди той на заместник-директора. — Сега
разбирам защо е дошъл... Хайде, бързо... Вън, ленивецо!

Заместник-директорът се втурна към Колин, който обаче беше
докопал останената на масата папка.

— Ако само ме докоснете... — закани се той и отстъпи
предпазливо към вратата.

— Махай се! — кресна директорът. — Дяволско изчадие!

— Дърт тъпак — каза Колин и натисна дръжката.

Той хвърли папката към бюрото и хукна по коридора. Когато стигна до приемната, разсилният стреля по него с пистолета и книжният куршум направи дупка с форма на череп във вратата, която току-що се бе захлопнала.

XLV

— Признавам, че е хубава вещ — каза собственикът на антикварния магазин, като се въртеше около пианоктейла на Колин.

— Изработен е от клен с изкуствена шарка — обясни Колин.

— Виждам — рече антикварят. — Предполагам, че действа добре.

— Това е най-ценната ми вещ — заяви Колин.

— Сигурно ви е мъчно — промълви антикварят и се наведе да разгледа жилките на дървото. — Издуха няколко пращинки, които накърняваха блясъка, и добави: — Не е ли по-добре да припечелите пари, като се хванете на работа и си го задържите?

Колин си припомни кабинета на директора и пистолетния изстрел на разсилния и отговори:

— Не.

— Все пак ще ви се наложи, когато не ви остане нищо за продан — заяви антикварят.

— Ако разходите ми спрат да нарастват — започна Колин, но се поправи, — ако разходите ми престанат да се увеличават, бих могъл да преживявам, без да работя, като постепенно продавам вещите си. Не че ще живея кой знае как, но все някак ще живея.

— Не обичате ли да работите? — попита антикварят.

— О, ужасно е! — възкликна Колин. — Това принизява човека до нивото на машината.

— Но разходите ви не престават да се увеличават? — продължи антикварят.

— Цветята струват много скъпо, престоят в планината също...

— Ами ако тя оздравее? — каза антикварят.

— О! — въздъхна Колин, усмихна се щастливо и добави: — Би било чудесно!...

— Нали не е съвсем невъзможно? — рече антикварят.

— Не, разбира се!...

— Но е нужно време.

— Да — потвърди Колин, — а слънцето си отива...

— Но ще се върне — окуражи го антикварят.

— Не вярвам — каза Колин. — Всичко става в дълбочина.

Настъпи мълчание.

— Зареден ли е? — попита антикварят, посочвайки пианоктейла.

— Да — отвърна Колин. — Всички резервоари са пълни.

— Свирия доста добре на пиано, бихме могли да го изпробваме.

— Ако желаете — каза Колин.

— Ще потърся табуретка.

Бяха в средата на магазинчето, където Колин беше наредил да пренесат пианоктейла. Навсякъде имаше купища странни неща с форми на кресла, столове, масички и други мебели. Не беше особено светло и миришеше на индийски восък и на син вибрион. Антикварят намери една табуретка от калайдисано желязно дърво и се настани пред пианоктейла. Беше издърпал езичето на бравата, така че вратата бе онемяла и нямаше да ги обезпокои.

— Знаете ли нещо от Дюк Елингтън?... — попита Колин.

— Да — отвърна антикварят. — Ще ви изпълня „Блус на скитника“.

— На колко да го наглася? — рече Колин. — Три солови партии ли ще изпълните?

— Да — отговори антикварят.

— Добре — отсече Колин. — Общо половин литър.

— Отлично — одобри търговецът и засвири.

Той имаше изключително деликатно туше и нотите се извисяваха също тъй леки, както бисерните звуци от кларнета на Барни Бигърд във версията на Дюк.

Колин седеше на пода и слушаше, облегнат на пианоктейла, като ронеше едри елипсовидни и еластични сълзи, които се търкаляха по дрехите му и капеха в прахта. Музиката го пронизваше, излизаше от него пречистена и му напомняше много повече на „Клое“, отколкото на „Блус на скитника“. Антикварят си тананикаше някаква мелодия с пасторална простота и поклащаше глава настрани като гърмяща змия. Извири трите партии и спря. Колин бе щастлив до дън душа, стоеше застинал и се чувстваше както преди болестта на Клое.

— А сега как се подхожда? — попита антикварят.

Колин се надигна, отмести подвижната преградка, извърши манипулациите и двамата поеха чашите, пълни с течност, която блестеше в цветовете на дъгата. Антикварят пръв отпи и примлясна.

— Вкусът е точно на блус — заяви той. — И то на този именно блус. Изобретението ви е страхотно!...

— Да — потвърди Колин, — отлично действаше.

— Знаете ли — каза антикварят, — сигурно ще ви дам висока цена.

— Ще ви бъда много благодарен — рече Колин. — В момента съм доста затруднен.

— Е, да — промълви антикварят. — Не може винаги всичко да върви добре.

— Но би могло да не върви непрекъснато зле. Човек си спомня много по-ясно хубавите моменти. Тогава за какво служат лошите?

— Ако изсвиря „Мъгливо утро“, приятен ли ще бъде вкусът? — попита антикварят.

— Да — каза Колин. — Резултатът е фантастичен. Получава се коктейл в сребристосиво и тревнозелено с лек привкус на чер пипер и пушек.

Антикварят седна отново пред пианото и изсвири „Мъгливо утро“. Те го изпиха. После изсвири „Блус на мехурчетата“, но спря, понеже стана тъй, че започна да взема по две ноти наведнъж, а Колин чуваше четири мелодии едновременно. Колин внимателно затвори капака на пианото.

— А сега да поговорим делово — обърна се към него антикварят.

— Мда... — измънка Колин.

— Вашият пианоктейл е фантастичен, предлагам ви три хиляди дублезона.

— Не — рече Колин, — много са.

— Настоявам — продължи антикварят.

— Но това е глупаво — възрази Колин. — Не искам толкова. Две хиляди, ако желаете.

— Не — възпротиви се антикварят, — вземете си го, отказвам се...

— Не искам да ви го продам за три хиляди — обясни Колин. — Това е грабеж!...

— Съвсем не... — каза антикварят. — Мога да го продам за четири хиляди още в следващата минута...

— Прекрасно знаете, че ще го задържите за себе си — рече Колин.

— Безспорно — потвърди антикварят. — Чуйте, да вземем средното аритметично — две хиляди и петстотин дублезона.

— В такъв случай съм съгласен! — заяви Колин.

— Ето — подаде му парите антикварят.

Колин ги пое и внимателно ги прибра в портфейла си. Леко залиташе.

— Подкосяват ми се краката — пророни той.

— Това е в реда на нещата — успокои го антикварят. — Ще идвате ли от време на време да чуем по едно?...

— Обещавам — рече Колин. — Сега се налага да тръгвам, Никола ще ми се кара.

— Ще ви поизпратя — каза антикварят. — Трябва да купя една дреболия.

— Много мило от ваша страна!... — откликна Колин.

Излязоха. Синьо-зеленото небе се беше схлупило почти до паважа и едри бели петна се виждаха там, където се разбиваха облаците.

— Имало е буря — предположи антикварят.

Те повървяха малко заедно, сетне спътникът на Колин се спря пред един магазин.

— Почакайте ме за минутка, веднага се връщам!...

Антикварят влезе. Колин видя как той избра някакъв предмет, дълго се вира през него на светлината, после го мушна в джоба си.

— Готово!... — възкликна той, като затвори вратата.

— Какво купихте? — попита Колин.

— Нивелир — отговори антикварят. — Имам намерение да изсвиря целия си репертоар, след като ви изпратя. После ще трябва доста да повървя.

XLVI

Никола наблюдаваше фурната. Разположил се бе пред нея, въоръжен с маша и бензинова горелка, и оглеждаше вътрешността. Горната част леко бе хлътнала надолу и ламаринените стени се бяха размекнали като затоплено сирене. Никола чу стъпките на Колин в коридора и стана. Чувстваше се уморен. Колин бутна вратата и влезе. Видът му беше доволен.

— Е, какво? — попита Никола. — Успя ли?

— Продадох го — отвърна Колин. — За две хиляди и петстотин...

— Дублезона?... — каза Никола.

— Да — отговори Колин.

— Невероятно!

— Аз също не разчитах на толкова. С фурната ли се занимаваш?

— Да — каза Никола. — Заприличала е на казан за огнище с дървени въглища и се чудя как, по дяволите, е възможно...

— Наистина е странно, но не повече отколкото всичко друго. Видя ли коридора?

— Да — рече Никола, — става чамов...

— Пак ти повтарям, че не ми се иска да оставаш тук — заяви Колин.

— Получи се писмо — прекъсна го Никола.

— От Клое?

— Да — каза Никола, — на масата е.

Докато разпечатваше плика, Колин сякаш чуваше нежния глас на Клое. Трябваше просто да се заслуша, за да прочете писмото. То гласеше:

Мили Колин,

Добре съм, времето е хубаво. Неприятни са единствено снежните къртици. Това са животни, които се

движат пълзешком между снежната покривка и земята, имат оранжева козина и нощем вият. Правят големи купчини сняг, в които човек лесно може да пропадне. Слънцето е силно. Скоро ще се върна.

— Новините са добри — каза Колин. — И така, ще отидеш ли у Понтозанови?

— Не — заяви Никола.

— Ще отидеш — отсече Колин. — Те имат нужда от готвач, а и не желая да оставаш тук... много бързо остаряваш. Пък и ти обясних, че вече съм подписал.

— А мишката? — попита Никола. — Кой ще я храни?

— Аз ще се грижа за нея — обеща Колин.

— Невъзможно е! — възрази Никола. — Освен това аз съм извън играта...

— Напротив — рече Колин. — Атмосферата тук те съсипва... Никой не е в състояние да издържи...

— Повтаряш все едно и също — каза Никола, — но никакво обяснение не предлагаш.

— В края на краищата не е там работата... — промълви Колин.

Никола стана и се протегна. Изглеждаше тъжен.

— Вече не готвиш по рецепти на Гуфе — продължи Колин. — Занемарил си и кухнята, и себе си.

— Не е вярно... — запротестира Никола.

— Остави ме да се доизкажа — рече Колин. — Не се обличаш празнично в неделя и не се бръснеш всеки ден.

— Да не би да е престъпление?... — вметна Никола.

— Престъпление е — отсече Колин. — Не мога да ти плащам колкото заслужаваш. Но напоследък нивото ти спада, за което и аз имам известна вина.

— Не е вярно — възпротиви се Никола. — Не си виновен, че в момента имаш неприятности.

— Виновен съм — настоя Колин. — Това е, защото се ожених и защото...

— Глупости — каза Никола. — А кой ще готви?...

— Аз — отрони Колин.

- Но ти ще ходиш на работа!... Няма да имаш време...
- Не, едва ли ще работя, нали продадох пианоктейла за две хиляди и петстотин дублезона.
- Да, но докога ще изкараш с тях?...
- Отиваш у Понтозанови — нареди Колин.
- Ох, ядосваш ме... Ще отида, но не е хубаво от твоя страна.
- Ще си възвърнеш добрите обноси.
- Ти доста протестираше срещу тях.
- Да, защото при мен не са необходими.
- Ядосваш ме — повтори Никола, — ядосваш ме и само ме ядосваш...

XLVII

Колин чу, че на вратата се чука, и се забърза нататък. На единия от пантофите му имаше голяма дупка и той мушна крака си под килима.

— Нависоко живеете — каза Манжманш, влизайки.

Той силно пухтеше.

— Добър ден, докторе — поздрави Колин и се изчерви, защото нямаше как да крие повече крака си.

— Сменили сте апартамента — установи професорът, — предишният беше по-близо.

— Не — отрече Колин, — същият си е...

— Като се шегувате, поне го правете с необходимата сериозност и измисляйте по-остроумни отговори.

— Нима? — промълви Колин. — Сигурно сте прав...

— Как е болната? — попита професорът.

— Оправя се — отвърна Колин. — Изглежда по-добре и вече няма болки.

— Хм!... — изсумтя професорът. — Това е подозрително.

Професорът, следван от Колин, тръгна към вратата на Клое. Наведе глава, за да не се удари в рамката на вратата, но тъкмо тогава рамката допълнително се сниши и професорът гръмко изруга. Клое наблюдаваше сцената от леглото и се смееше.

Стаята съвсем се беше смалила. Килимът, за разлика от килимите в другите стаи, се бе удебелил и сега леглото се намираше в малка ниша с копринени завеси. Големият прозорец беше неузнаваем, каменните израстъци се бяха съединили, образувайки четири малки квадратни прозорчета. Светлината в стаята леко сивееше, но беше ярка. Бе топло.

— Още ли твърдите, че не сте си сменили апартамента, а? — тросна се Манжманш.

— Кълна ви се, докторе... — започна Колин.

Млъкна, защото докторът го гледаше със съмнение и тревога.

— Пошегувах се!... — каза той със смях, приближи се до леглото и заповяда: — Съблечете се, ще ви преслушам.

Клое разтвори болерото си, общито с пух.

— Аха! — възкликна Манжманш. — Значи там са ви оперирали...

— Да — отговори Клое.

Под дясната ѝ гръд имаше мъничък кръгъл белег.

— Оттук ли я извадиха, след като загина? — попита професорът. — Голяма ли беше?

— Около метър, струва ми се — отвърна Клое. — С двайсетсантиметрови венчелистчета.

— Мръсна работа!... — промърмори професорът. — Нямали сте късмет, подобни размери се срещат рядко.

— Убиха я другите цветя — обясни Клое. — По-специално един цвят от ванилов храст, който ми донесоха накрая.

— Странно — озадачи се професорът. — Не съм предполагал, че ванилията може да окаже такова въздействие. Смятах, че решаващи ще бъдат хвойната и акацията. Знаете ли, медицината е игра за глупаци... — заключи той.

— Така е — потвърди Клое.

Професорът я преслуша и се изправи.

— Добре е — заяви. — Разбира се, следи са останали...

— Нима? — промълви Клое.

— Да. Единият ви дроб е почти извън строя.

— Няма значение — каза Клое. — Щом другият е наред!

— Ако нещо стане и с него, ще бъде неприятно за мъжа ви.

— А за мен? — попита Клое.

— За вас ще бъде късно — отсече професорът и добави: — Не искам да ви плаша излишно, но много внимавайте.

— Много внимавам — рече Клое.

Очите ѝ се разшириха. Тя срамежливо прокара ръка в косите си.

— Какво да правя, за да съм сигурна, че няма нищо да прихвана? — Гласът на Клое звучеше жално.

— Не се безпокойте, моето момиче, засега няма основание за тревога — успокои я Манжманш и се озърна. — Предишният ви апартамент ми харесваше повече, изглеждаше по-хигиеничен.

— Да — потвърди Колин, — но вината не е наша...

— Вие с какво се занимавате? — осведоми се професорът.

— Изучавам това-онова — отговори Колин. — И обичам Клое...

— Вашата работа носи ли ви доходи? — продължи професорът.

— Не — отвърна Колин. — Не върша работа в обичайния смисъл на думата.

— Ясно ми е, че работата е нещо отвратително — прошепна професорът, — но дейността, която на човек му е по сърце, обикновено е недоходна, понеже...

Той не довърши мисълта си. След малко додаде:

— Миналият път ми показахте един изумителен уред. Тук ли е още?

— Не — каза Колин. — Продадох го, но все пак мога да ви предложа нещо за пиене.

Манжманш мушна пръсти под яката на жълтата си риза и се почеса по врата.

— Да вървим. Довиждане, млада госпожо.

— Довиждане, докторе — рече Клое.

Тя се сгуши в леглото и издърпа завивките до брадичката си. Лицето ѝ беше ясно и нежно на фона на светлосините чаршафи с пурпурни фестони.

XLVIII

Шик премина през пропуска и пъкна картата си в перфоратора. Както обикновено, се препъна в прага на металната врата, която водеше към цеховете, и облак от пара и черен дим го блъсна в лицето. Шумове долитаха до него: глухото боботене на главните турбогенератори, скърцането на конвейерите, чиито ленти се плъзгаха върху кръстосаните железни греди, фученето на силните ветрове, които шибаха ламаринения покрив. Коридорът беше мрачен, на всеки шест метра висеше по една червеникава крушка, чиято светлина лениво сълзеше по гладките предмети и лъкатушеше по грапавините на стените и пода. Под краката на Шик очуканата ламарина беше топла и на места пробита. През дупките се виждаше ниско долу тъмночервената паст на каменните пещи. Над главата му гъргореха течностите в тръбопроводите, боядисани в сиво и червено. При всеки удар на механичното сърце, чието налягане огнярите поддържаха, металното скеле се накланяше напред и вибрираше. По повърхността на стените избиваха капки, които при по-усилен труд се отронваха. Сегиз-тогиз някоя такава капка падаше върху врата на Шик и той потреперваше. Водата бе мътна и миришеше на озон. Коридорът завиваше в дъното, където подът беше решетъчен и през него се съзираха цеховете отдолу. — Пред всяка масивна машина имаше по един човек, който се бореше да не бъде разкъсан от стръвните зъбчати колела — десният му крак беше захванат в тежка желязна гривна. Тези окови се отваряха само два пъти на ден: по обяд и вечер. Хората се бореха с машината, за да докопат металните части, които изхвърчаха с дрънчене от тесен отвор в горния ѝ край. Ако изпуснеха някоя част, тя падаше обратно в зейналата паст, сред гъмжилото от предавки, където се извършваше синтезата.

Апаратите бяха с различна големина. Шик добре познаваше всичко. Той работеше в дъното на един цех, трябваше да надзирава правилното действие на машините и да дава нареждания на хората как

да ги поправят в случай на авария, когато например някоя от тях откъснеше парче от тялото на работник.

За да се пречиства въздухът, дълги струи бензин бликаха напреко из помещението, като проблясваха с мазни отражения. Около тях се кондензираха изпаренията, металните пращинки и капките вряло машинно масло, които пръскаха право нагоре. Шик вдигна глава. Тръбата продължаваше да се вие над него. Той стигна до клетката на асансьора, влезе и затвори след себе си вратата. Натисна копчето, извади от джоба си книга на Партр и се зачете в очакване да стигне долу.

Глухият удар на платформата върху металния буфер го изтръгна от унеса. Той излезе и отиде в кабинета си — стъклена, слабо осветена будка, от която можеха да се наблюдават цеховете. Седна, отново отвори книга и продължи да чете, леко замаян от пулсацията на флуидите и от грохота на машините.

Рязък дисонанс го накара да вдигне очи. Той се помъчи да открие откъде идва подозрителният звук. Една от пречиствателните струи внезапно бе спряла посред залата и бе застинала хоризонтално във въздуха, разсечена на две. Четирите машини, които дотогава беше обслужвал, се тресяха. Отдалече се виждаше как мърдат и как пред всяка от тях постепенно се свлича по един човешки силует. Шик захвърли книгата и се втурна навън. Изтича до командното табло за струите и бързо натисна една ръчка. Прекъснатата струя висеше неподвижно. Приличаше на сърп, а пушекът от четирите машини се виеше спираловидно. Шик загърби таблото и се спусна към машините. Те бавно спираха да действат. Прикрепените към тях хора лежаха на земята. Поради гривните десните им крака бяха препънати под странен ъгъл, а десните им ръце бяха отсечени от китката нататък. Кръвта им се възпламеняваше при досега с метала и във въздуха се носеше отвратителната миризма на изгорена жива плът.

Със специален ключ Шик разкопча гривните и просна телата пред машините. Върна се в будката и по телефона нареди да изпратят дежурните санитарии. Сетне отново отиде при командното табло и пак се опита да пусне струята. Всичко бе напразно. Течността бликваше в права посока, но стигаше само до четвъртата машина, където секваше като отрязана с нож.

Нервно опипвайки книгата в джоба си, Шик се отправи към Централното бюро. На излизане от цеха се отдръпна, за да пропусне санитарите, които бяха наблъскали четирите тела в един малък електрокар и ги откарваха, за да ги изсипят в главния колектор.

Той тръгна по друг коридор. Пред него електрокарът безшумно зави, като сипеше бели искри. Стъпките на Шик по металната настилка отекваха под твърде ниския таван. Пътят към Централното бюро минаваше покрай други три цеха и Шик разсеяно се оглеждаше. Накрая стигна до главния блок и влезе при завеждащия личен състав.

— Има авария на номера 709.710.711 и 712 — съобщи той на секретарката зад гишето. — Налага се четирима служители да бъдат подменени, а машините според мен трябва да се отстранят. Мога ли да говоря със завеждащия личен състав?

Секретарката натисна няколко червени копчета върху едно полирано махагоново табло и каза:

— Заповядайте.

Шик влезе и седна. Завеждащият личен състав го погледна въпросително.

— Нужни са ми четири души — заяви Шик.

— Добре — рече завеждащият личен състав, — утре ще ги имате.

— Една от пречиствателните струи не работи — добави Шик.

— Това не ме засяга — каза завеждащият личен състав, — вижте в съседния кабинет.

Шик излезе и изпълни същите формалности, преди да влезе при завеждащия материалната част.

— Една от пречиствателните струи не работи.

— Съвсем ли?

— Не може да стигне до края — обясни Шик.

— Не успяхте ли да я пуснете отново?

— Не, няма начин.

— Ще наредя да проверят цеха — обеща завеждащият материалната част.

— Производителността ми намалява — каза Шик. — Действайте бързо.

— Това не ме засяга — рече завеждащият материалната част. — Обърнете се към завеждащия производствената част.

Шик отиде до съседния блок и влезе при завеждащия производствената част. Помещението беше ярко осветено, на стените зад бюрото имаше голямо табло от матово стъкло, върху което краят на една червена линия бавно пълзеше надясно, като гъсеница по ръба на листо. Още по-бавно се движеха стрелките на кръглите циферблати.

— Вашата продукция спада с 0.7 процента — каза завеждащият. — Какво става?

— Четири машини са извън строя — отвърна Шик.

— При 0.8 процента ще бъдете уволнен — заяви завеждащият производствената част.

Той се завъртя на хромирания стол и отново се втренчи в таблото.

— О. 78 процента. На ваше място вече бих си стягал багажа.

— За пръв път ми се случва — промълви Шик.

— Съжалявам — рече завеждащият производствената част. — Навярно бихме могли да ви преместим на друга длъжност.

— Не държа — отговори Шик. — Не държа да работя. Не ми е приятно.

— Никой няма право да говори така — отсече завеждащият производствената част и добави: — Уволнен сте.

— Не зависеше от мен — обади се Шик. — Няма ли на тоя свят справедливост?

— Не съм чувал за такова нещо — каза завеждащият производствената част. — Впрочем доста съм зает.

Шик напусна кабинета. Върна се при завеждащия личен състав и попита:

— Може ли да ми платите?

— Кой номер сте? — осведоми се онзи.

— Цех 700. Инженер.

— Добре.

Той се обърна към секретарката си и нареди:

— Направете необходимото.

Сетне заговори по вътрешния си предавател:

— Ало, трябва ми за подмяна инженер от тип 5 за цех 700.

— Ето — рече секретарката и подаде на Шик един плик. —

Вътре са вашите сто и десет дублезона.

— Благодаря — каза Шик и си тръгна.

Размина се с инженера, който щеше да го замести — мършав рус младеж с уморен вид, — отправи се към най-близкия асансьор и влезе в кабината.

XLIX

— Заповядайте — извика стругарят на плочи и погледна към вратата.

Беше Шик.

— Добър ден — поздрави той. — Идвам за записите, които ви оставих.

— Да направим сметката — каза стругарят. — Трийсет записани страни на плочи, изработка на матрици, гравирание с пантограф на двайсет номерирани екземпляра, общо сто и осем дублезона. Отбивам от цената до сто и пет.

— Ето — каза Шик. — Имам чек за сто и десет дублезона, ще го подпиша и вие ще ми върнете пет дублезона.

— Добре — рече стругарят на плочи, отвори чекмеджето си и му подаде нова-новеничка банкнота от пет дублезона.

Очите на Шик постепенно помръкнаха.

L

Изис излезе. Никола караше колата. Той погледна часовника си, сетне проследи Изис с очи, докато тя влезе в дома на Колин и Клое. Никола носеше нова униформа от бял габардин и фуражка от бяла кожа. Беше се подмладил, но угриженото му лице издаваше дълбок смут.

На етажа на Колин стълбището внезапно се стесняваше. Изис можеше да пипне едновременно перилото и стената, без да разперва ръце. От килимчето бе останал само лек мъх, който едва покриваше дървените стъпала. Тя се изкачи до площадката, пое си дъх и позвъни.

Никой не отвори. На стълбището беше съвсем тихо, само от време на време, когато някое стъпало хлътваше, се дочуваше едва доловимо пропукване, последвано от плисък.

Изис повторно позвъни. Усещаше как желязното езиче на камбанката трепти от другата страна на вратата. Поразтърси вратата и тя внезапно се отвори.

Изис влезе и се спъна в тялото на Колин. Той лежеше на пода, извърнал лице настрани и изпънал ръце напред. Очите му бяха затворени. В преддверието цареше полумрак, само около прозореца имаше леко сияние, но светлината не проникваше вътре. Колин дишаше спокойно. Спеше.

Изис се наведе, коленичи до него и го погали по бузата. Кожата му леко потръпна и очите под клепачите мръднаха. Той попремигна, погледна Изис и отново се унесе. Изис го разтърси. Колин седна, прозина се с ръка пред устата и каза.

— Спях.

— Да — рече Изис. — Не спиш ли вече в леглото си?

— Не — отвърна Колин. — Искях да изчакам доктора тук, а после да изтичам за цветя.

Той изглеждаше напълно объркан.

— Какво има? — попита Изис.

— Клое — промълви Колин. — Пак взе да кашля.

— Гърлото ѝ все още е раздразнено — предположи Изис.

— Не — възрази Колин. — Сега е от другия дроб.

Изис се изправи и се затича към стаята на Клое.

Дървото на паркета жвакаше под краката ѝ. Тя не можа да познае стаята. Клое лежеше със заровена във възглавницата глава. Кашляше безшумно, но непрекъснато. Щом усети Изис до себе си, тя се понадигна и си пое дъх. Усмихна се леко, когато Изис седна на леглото и я взе в прегръдките си като болно бебе.

— Недей да кашляш, мила ми Клое — прошепна Изис.

— Какво хубаво цвете — отрони Клое едва чуто и вдъхна аромата на големия карамфил, затъкнат в косите на Изис. — Добре ми се отразява — добави тя.

— Пак ли си болна? — попита Изис.

— Изглежда, сега е другият дроб — отговори Клое.

— Ами, ами — запротестира Изис, — сигурно първият още не се е изчистил напълно.

— Не е така — каза Клое. — Къде е Колин? Навярно е отишъл да купи цветя.

— Ще дойде — рече Изис. — Срецнах го. Има ли пари?

— Да, още малко. Но каква полза? Нищо не може да се направи...

— Боли ли те?

— Да, но не силно. Стаята се е променила, видя ли?

— Така е по-хубаво. Преди беше прекалено голяма.

— Как ли е в другите стаи?... — промълви Клое.

— Ами добре... — каза Изис уклончиво.

Тя все още усещаше блатния хлад, който лъхаше от паркета.

— Все едно ми е дали има промяна, стига да е топло и удобно.

— Разбира се! — потвърди Изис. — По-приятно е в малко жилище.

— Мишката стои при мен — продължи Клое. — Виждаш ли я там в ъгъла? Не знам с какво се занимава. Вече не иска да стъпи в коридора.

— Да... — прошепна Изис.

— Подай ми пак карамфила си, приятно ми действа.

Изис измъкна цветето от косите си и го даде на Клое, която го поднесе към устните си и дълбоко вдъхна.

— Как е Никола? — попита тя.

— Добре — отвърна Изис. — Но не е весел както преди. Следващия път ще ти донесе повече цветя.

— Никола беше много мил — пророни Клое. — Няма ли да се омъжиш за него?

— Не мога, не съм на неговата висота.

— Няма значение — рече Клое. — Ако те обича...

— Родителите ми не смеят да отворят въпрос пред него — каза Изис. — О!

Карамфилът внезапно избледня, сбръчка се и сякаш издъхна. После се разпадна на фин прашец и се посипа по гърдите на Клое.

— О! — възкликна на свой ред Клое. — Пак ще започне кашлицата... Видя ли?...

Тя млькна и сложи ръка пред устата си. Задавиха я силни хрипове.

— Това е... нещото, което е в мен. То ги унищожава всичките... — каза на пресекулки тя.

— Не говори — рече Изис. — Няма никакво значение. Колин ще ти донесе други.

Стаята беше изпълнена със синя светлина, която в ъглите ставаше зелена. Все още нямаше следи от влага и килимът засега беше доста плътен, но едното от четирите квадратни прозорчета почти се бе запушило.

Изис чу в антрето джвакането от стъпките на Колин.

— Ето го — каза тя. — Сигурно ти носи цветя.

Колин се появи. Държеше огромен букет люляк.

— Вземи, милинка Клое... Тя протегна ръце.

— Ти си чудесен, скъпи.

Клое положи цветята върху втората възглавница, извърна към тях лицето си и го зарови в белите гроздове със сладостно ухание.

Изис стана.

— Тръгваш ли си? — попита Колин.

— Да, чакат ме. Ще намина пак с цветя.

— Ще бъдеш ли така мила да дойдеш утре сутринта? — каза Колин. — Трябва да отида да си търся работа, а не искам да я оставям сама, преди да я е прегледал лекарят.

— Добре — обеща Изис.

Тя предпазливо се наведе и целуна Клое по нежната буза. Клое вдигна ръка и погали Изис, но не се обърна. Жадно вдъхваше аромата на люляците, който бавно се виеше на талази около лъскавите ѝ коси.

LI

Колин с мъка пристъпваше напред. Пътят се врязваше косо между възвишенията, увенчани със стъклени кубета, които на дневна светлина добиваха смътни синьо-зелени оттенъци. От време на време Колин вдигаше глава и четеше табелките, за да се увери, че се движи в правилна посока. В тези моменти виждаше небето, изпъстрено с мръснокафяви и сини ивици.

В далечината, над насипите, се съзираше редицата комини на главния разсадник.

Колин носеше в джоба си вестника с обявата. Търсеха мъже между двайсет и трийсет години, за да осигуряват отбраната на страната. Той вървеше колкото се може по-бързо, но краката му затъваха в топлата пръст, която навсякъде засипваше постепенно строежите и пътищата.

Растенията не се забелязваха. Имаше само пръст на еднакви по големина купчини, образуващи ронливи могили, от които сегиз-тогиз се откъсваше тежка маса, свличаше се надолу и меко тупваше на пътя.

На места могили бяха ниски и през мътното стъкло на кубетата Колин съглеждаше тъмносини форми на по-светъл фон, които трепкаха вяло.

Той се забърза, като едва измъкваше краката си от дупките, които те правеха в пръстта. Почвата тутакси се затваряше като пръстеновиден мускул и оставаше само лека вдлъбнатина, която не след дълго също изчезваше.

Колин се приближаваше към комините и чувстваше как сърцето му се мята в гърдите като разярено зверче. Стисна вестника през плата на джоба.

Почвата беше хлъзгава и пропадеше под нозете му, но той вече затъваше по-малко и пътната настилка се втвърдяваше. Колин стигна до първия комин, побит като кол в земята.

Тъмни птици кръжаха около отвора, от който се издигаше тънък стълб зелен дим. Заоблена купчинка пръст в основата на комина му

осигуряваше стабилност. Постройките започваха малко по-нататък. Имаше само една врата.

Той влезе, остърга подметките си о решетка с лъскави, режещи като саби пръчки и тръгна по нисък коридор, осветен от мигащи лампи. Подът беше настлан с червени тухли, а в горната си част стените и таванът бяха от стъклени плочи, дебели няколко сантиметра. През тях бегло се съзираха огромни неподвижни туловища. В дъното на коридора имаше врата. Номерът ѝ отговаряше на посочения във вестника и Колин влезе, без да чука, както препоръчваше обявата.

Рошав старец в бяла престилка четеше някакъв наръчник зад бюрото си. По стените висяха лъскави бинокли, огнестрелни оръжия, смъртохвъргачки с различни калибри и пълен комплект сърцеизтръгвачи във всички възможни размери.

— Добър ден, господине — поздрави Колин.

— Добър ден, господине — откликна човекът.

Гласът му беше сипкав и удебелен от напредналата възраст.

— Идвам във връзка с обявата — каза Колин.

— Аха, — рече старецът, — от месец вече я публикуваме безрезултатно. Работата е доста тежка, да знаете...

— Да — отвърна Колин, — но е добре платена!

— Ех! — възкликна старецът. — Тя е толкова съсипваща, че заплащането е може би недостатъчно високо, но не е редно да злепоставям ръководството. Впрочем, както виждате, още съм жив...

— Отдавна ли работите тук? — попита Колин.

— От една година — каза старецът. — Двайсет и девет годишен съм.

Той прекара съсухрена, трепереща ръка по бръчките на лицето си.

— И ето, вече съм напреднал в службата... мога по цял ден да си седя в канцеларията и да чета наръчника...

— Имам нужда от пари — обясни Колин.

— Това е често срещано явление — рече човекът. — Но тукашната работа настройва философски. След три месеца нуждата ви ще е по-слаба.

— Трябва да лекувам жена си — каза Колин.

— А, така ли?

— Тя е болна. Не че обичам да работя.

— Жалко за вас — заяви човекът. — Когато една жена е болна, за нищо не я бива.

— Обичам я — промълви Колин.

— Сигурно, иначе не бихте искали да се трудите. Ще ви покажа работното ви място. То е на горния етаж.

Той преведе Колин през множество чисти коридори с ниски сводести тавани и по червени тухлени стълбища. Стигнаха до белязана с някакъв знак врата, подобна на съседните ѝ.

— Ето — каза човекът. — Влезте, ще ви запозная с работата.

Колин влезе. Стаята беше неголяма и четвъртита. Стените и подът бяха стъклени. На пода имаше купчина пръст с форма на ковчег, но много висок, около метър. Отстрани лежеше навита на руло дебела вълнена завивка. Мебели нямаше. В малка ниша, вдълбана в стената, се виждаше синкава желязна каса. Човекът отиде до нея и я отвори. Извади оттам дванайсет лъскави цилиндрични предмета, всеки с по една мъничка дупка в средата.

— Пръстта е стерилна — обясни той. — Нали знаете, че за отбраната на страната са нужни първокачествени материали? Но за да могат дулата на пушките да растат съвсем равномерно и без никакви изкривявания, отдавна е установено, че трябва човешка топлина. Впрочем това се отнася за всички оръжия.

— Да — каза Колин.

— Издълбавате в пръстта дванайсет дупчици — продължи човекът, — като ги разполагате така, че да съвпадат по място със сърцето и черния ви дроб, събличате се и лягате. Завивате се със стерилното вълнено одеяло, което виждате тук, и се настройвате така, че да излъчвате свършено равномерна топлина. — Той глухо се изсмя и се плесна по дясното бедро. — През първите двайсет дни от месеца аз правих по четиринайсет. Ах, страхотен бях!...

— А после? — попита Колин.

— После оставате така в продължение на двайсет и четири часа, за това време дулата израстват. Идват хора да ги измъкнат. След което пръстта се полива с машинно масло и започвате отново.

— Надолу ли растат? — попита Колин.

— Да, осветено е отдолу — обясни човекът. — Фототропизмът им е положителен, но растат надолу, понеже са по-тежки от пръстта. Осветлението служи да се избягнат изкривяванията.

— А нарезите? — вметна Колин.

— Този сорт е с готови нарезки — каза човекът. — Отглежда се от специално селектирани семена.

— А за какво са комините?

— За климатичната инсталация и за стерилизацията на одеялата и сградите, която се извършва много съвместно, така че допълнителните мерки са излишни.

— С изкуствена топлина не става ли? — попита Колин.

— Не се получава добре — каза човекът. — Нужна е човешка топлина, за да растат както трябва.

— Жени използвате ли? — рече Колин.

— Не ги бива за тази работа. Гърдите им не са достатъчно плоски, затова топлината не се разпространява равномерно. Е, оставям ви да работите.

— Наистина ли ще печеля по десет дублезона на ден? — осведоми се Колин.

— Разбира се, и ще получавате премиални, ако надхвърляте бройката от дванайсет дула...

Човекът излезе от стаята и затвори вратата. Колин взе в шепа дванайсетте семена. Положи ги до себе си и започна да се съблича. Очите му бяха затворени, а устните му от време на време потръпваха.

ЛII

— Не знам какво става — каза човекът. — Отначало вървеше добре. Но от последните можем да направим само специални оръжия.

— Все пак ще ми платите ли? — попита обезпокоен Колин.

Трябваше да получи седемдесет дублезона и премия в размер на десет дублезона. Беше положил всички усилия, но при качественя контрол бяха установени известни аномалии.

— Вижте сам! — рече човекът.

Взе едно от дулата и показа на Колин разширението в края му.

— Не разбирам — промълви Колин. — Преди бяха идеално симетрични.

— Естествено, можем да ги употребим за къси пушки с разширено дуло, но моделът се е използвал преди пет войни и образци от него имаме в голям запас. Неприятно е.

— Правя каквото ми е по силите — оправда се Колин.

— Сигурно — рече човекът. — Ще ви дам осемдесетте дублезона.

Той измъкна от чекмеджето на бюрото си запечатан плик и добави:

— Помолих да ги донесат тук, за да не ходите в касата. Понякога минават месеци, докато човек си получи парите, а вие изглеждате в нужда.

— Благодаря ви — пророни Колин.

— Още не съм проверил вчерашната ви продукция. Ще я донесат веднага. Имате ли нещо против да поизчакате?

Треперливият и пресеклив глас измъчваше слуха на Колин.

— Ще изчакам — отговори той.

— Виждате ли? — продължи човекът. — Длъжни сме да следим внимателно такива подробности, защото всяка пушка трябва да е досущ подобна на другите, дори в случай, че няма патрони...

— Аха!... — пророни Колин.

— Често няма патрони — обясни човекът. — В това отношение производствената ни програма изостава. Имаме големи запаси за един модел пушки, които вече не изработваме, но не сме получили нареждане да правим патрони за новите пушки. Ето защо не можем да ги използваме. Противникът обаче произвежда по едно оръдие на колесар срещу две наши пушки, така че ние имаме числено превъзходство. Но пък оръдието не го е грижа за една или дори за десет пушки, особено когато са без патрони...

— Ние не произвеждаме ли оръдия на колесари? — зачуди се Колин.

— Произвеждаме, обаче току-що изпълнихме плана за миналата война, така че те не работят добре и се налага да се унищожат, но понеже са много здрави, това отнема доста време.

Някой почука и се появи разсилен, който буташе пред себе си стерилна бяла количка. Под бялата покривка се намираще последната продукция на Колин. В единия си край покривката стърчеше нагоре. Това не би трябвало да се получи, ако дулата бяха цилиндрични, и Колин се разтревожи. Разсилният излезе и затвори вратата.

— А!... — възкликна човекът. — Нещата май не са се оправили.

Той повдигна покривката. Там лежах дванайсет синкави и студени дула. На върха на всяко от тях бе разцъфнала по една свежа бяла роза с бежови оттенъци в основата на кадифените венчелистчета.

— О!... — въздъхна Колин. — Колко са красиви!

Човекът не продума. Само се изкашля два пъти.

— При това положение няма смисъл да идвате утре на работа — след малко каза колебливо той.

Пръстите му нервно стискаха ръба на количката.

— Може ли да ги взема за Клое?

— Ще умрат, ако бъдат отчупени от стоманата. Те самите са от стомана...

— Не е възможно — промълви Колин.

Той внимателно хвана една роза и се опита да прекърши тялото ѝ. Ръката му се отплесна и едно от листенцата се впи в дланта му, като направи прорез с дължина няколко сантиметра. Струйка тъмна кръв бликна бавно, на силни талози, и той машинално я засмука. Остана втрещен в бялото листенце, поръбено с червено, а човекът го потупа по рамото и полека го избута към вратата.

LIII

Клое спеше. През деня водната лилия обагреше кожата ѝ със своя хубав кремав цвят, но докато Клое спеше, нямаше смисъл от това и по страните ѝ избиваха червени петна. Под челото очите ѝ бяха като две сини петна и отдалеч не се виждаше дали са затворени, или не. Колин седеше на един стол в трапезарията и чакаше. Около Клое бяха струпани много цветя. Той можеше да си позволи да почака още няколко часа, преди да тръгне отново да си търси работа. Мислеше да си почине, за да направи добро впечатление, и да си намери добре платена длъжност. В стаята беше почти полутъмно. Прозорецът вече представляваше просто ивица, широка десет сантиметра, през която се процеждаше тънък лъч светлина. Само челото и очите на Колин бяха осветени. Останалата част от лицето му беше в мрак. Автоматичният грамофон не работеше, трябваше да се върти манивелата, за да тръгне. Това уморяваше Колин. Плочите също бяха изтъркани. При някои изобщо не можеше да се разбере коя е мелодията. Той си мислеше, че ако Клое има нужда от нещо, мишката веднага ще дойде да го предупреди. Дали Никола ще се ожени за Изис? Каква рокля ще сложи Изис за сватбата? Кой ли звънеше на вратата?

— Добър ден, Ализ — поздрави Колин. — Предполагам, че идваш да видиш Клое.

— Не — отвърна Ализ. — Отбих се просто така.

Можеха да останат в трапезарията. Косата на Ализ озаряваше помещението. В него все още имаше два стола.

— Сигурно ти е било скучно — каза Колин. — Знам какво е.

— Шик е тук — рече Ализ. — Вкъщи си е.

— Трябва нещо да му занесеш, така ли? — попита Колин.

— Не — отвърна Ализ, — трябва да съм далеч от него.

— Аха — кимна Колин. — Сигурно пребоядисва апартамента...

— Не, седи си сред книгите. Вече не иска да бъдем заедно.

— Скандал ли му направи?

— Не.

— Криво е разбрал думите ти, но щом му мине гневът, ще му обясниш.

— Каза ми само, че му оставали още няколко дублезона, колкото да подвърже последната си книга с кожа от нищо, че не издържал повече с мен, понеже нямал какво да ми даде, щяла съм да погрознея и ръцете ми да се захаят.

— Прав е — рече Колин. — Не бива да работиш.

— Но аз обичам Шик и бих работила за него.

— От това няма никаква полза. Впрочем ти не би могла, твърде си хубава.

— Но той защо ме изпъди? Наистина ли бях твърде хубава?

— Не знам — рече Колин. — Но аз много харесвам лицето и косата ти.

— Виж... — промълви Ализ.

Тя стана, дръпна халкичката на ципа си и роклята ѝ се свлече на пода. Беше светла рокля от вълнен плат.

— Да... — пророни Колин.

В стаята беше нахлуло ярко сияние и Колин виждаше Ализ от глава до пети. Гърдите ѝ сякаш бяха готови да литнат, а когато той докосна стройните ѝ крака, усети стегнатите им мускули под топлата кожа.

— Може ли да те целуна? — рече той.

— Да — каза Ализ, — харесвам те.

— Ще ти стане студено — добави Колин.

Тя пристъпи към него. Седна в скута му и очите ѝ тихо заплакаха.

— Защо вече не се интересува от мен?

Колин лекичко я люлееше.

— Не разбирам. Знаеш ли, Ализ, той все пак е добро момче.

— Много ме обичаше — промълви Ализ. — Вярваше, че книгите ще склонят да си го поделят с мен. Но това е невъзможно...

— Ще ти стане студено — повтори Колин.

Той я целуваше и галеше косите ѝ.

— Защо не срещнах първо теб? — каза Ализ. — Щях да те обичам толкова много... Но сега не мога. Обичам него.

— Знам. Аз също сега обичам повече Клое.

Той я изправи на крака и вдигна роклята ѝ от пода.

— Облечи се, котенце. Ще настинеш.

— Няма. Пък и да настигна, какво от това?

Тя машинално се облече.

— Не искам да бъдеш тъжна — каза Колин.

— Много си мил — рече Ализ, — но все пак ми е страшно тъжно. Мисля, че въпреки всичко ще мога да направя нещо за Шик.

— При родителите си ли ще отидеш? — попита Колин. — Сигурно ще се радват да те видят... Или при Изис?...

— Шик няма да е там. Не изпитвам нужда да съм при когото и да било, ако Шик не е с мен.

— Той ще дойде — успокои я Колин. — Ще го навестя.

— Не, при него вече не може да се влезе. Постоянно е заключено.

— Все пак ще отида — заяви Колин. — Или пък той ще дойде при мен.

— Не вярвам — промълви Ализ. — Вече не е същият.

— Същият си е — възрази Колин. — Хората не се променят, променят се вещите.

— Не знам — каза Ализ.

— Ще тръгна с теб — продължи Колин. — Отивам да си търся работа.

— Аз съм в друга посока.

— Ще слезем заедно по стълбата — уточни Колин.

Ализ стоеше срещу него. Той положи ръце на раменете ѝ. Усецаше топлината на нейната шия и меките къдрави коси близо до кожата си. Ръцете му се плъзнаха по тялото ѝ. Тя вече не плачеше. Сякаш бе някъде другаде.

— Не ми се ще да правиш глупости — рече Колин.

— О! — въздъхна Ализ. — Няма да правя глупости.

— Ела пак при мен, когато ти стане скучно... — добави Колин.

— Може би ще дойда — каза Ализ.

Беше се вгълбила в себе си. Колин я хвана за ръка. Слязоха по стълбите. От време на време се подхлъзваха по влажните стъпала. Долу Колин се сбогува с Ализ. Тя остана неподвижна и дълго го проследи с поглед, докато той се отдалечаваше.

LIV

Последният том току-що бе доставен от книговезницата и Шик го погали, преди да го сложи на мястото му в библиотеката. Беше подвързан с дебела зелена кожа от нищо, а името на Партр се открояваше с вдлъбнати букви. Върху една лавица Шик бе наредил пълните съчинения в обикновено издание, а вариантите, ръкописите, първите издания и отбрани страници заемаха специални ниши в стената.

Шик въздъхна. Ализ го бе напуснала сутринта. Принуди се да ѝ каже да си върви. Оставаха му само един дублезон и парче сирене. Нейните дрехи му пречеха да окачи в гардероба дрехите на Партр, с които по чудо книжарят го снабдяваше. Той не си спомняше кога я бе целунал за последен път. Вече не можеше да си губи времето с целувки. Трябваше да поправи грамофона, за да научи наизуст сказките на Партр. Така, ако се случеше да счупи плочите, съдържанието им щеше да се съхрани.

Тук бяха всички книги на Партр, всички негови публикации. Кожени обложки предпазваха луксозните подвързии. Обковите бяха от позлатено желязо. Върху една цяла стена имаше облицовани с кадифе ниши, които съдържаха безценни томове с широки сини полета на страниците, номерирани екземпляри от ограничени тиражи, напечатани върху мухоловки или опаковки от пуцинг. Всяко произведение заемаше отделна ниша. На отсрещната стена бяха подредени в папки статиите на Партр, изрязани от списанията, вестниците и многобройните други периодични издания, които той удостоверяваше с плодотворното си сътрудничество.

Шик прекара ръка по челото си. От колко време Ализ живееше с него?... Дублезоните на Колин бяха предназначени те двамата да се оженят, но тя не държеше чак толкова на брака. На нея ѝ бе достатъчно да го чака, задоволяваше се с присъствието му и беше щастлива. Но не можеш да приемеш това от една жена само защото те обича. Той също я обичаше. Но за него бе недопустимо тя да му пилее времето, при

положение, че Партр вече не я интересува. Как е възможно да бъдеш безразличен към човек като Партр, способен да напише каквото и да е, на каквато и да е тема и с такава прецизност... Партр сигурно ще напише в сътрудничество с херцогиня Дьо Бовоар „Енциклопедия на погнусата“ за по-малко от година. Двамата положително ще сътворят изключителни произведения. Дотогава трябва да спечели достатъчно дублезони, за да даде предплата на книжаря. Шик не си беше платил данъците. Но реши, че сумата, която би трябвало да отдели за тях, ще му е по-полезна във вид на екземпляр от „Дупката на светата гълъбица“. Ализ предпочиташе той да си плати данъците и дори му предложи да продаде някоя своя вещ. Той прие и парите стигнаха точно за подвързването на „Дупката на светата гълъбица“. А Ализ спокойно си живееше и без пожертваната в случая огърлица.

Шик не смееше да отвори вратата. Може би Ализ все още стоеше отвън и го чакаше да превърти ключа. Макар че много-много не му се вярваше. Чаткането на токчетата ѝ по коридора отдавна бе заглъхнало. Тя би могла да се върне при своите родители и да продължи следването си. В края на краищата не е изпуснала кой знае колко материал. Бързо ще навакса. Но Ализ напоследък съвсем не учеше. Занимаваше се само с проблемите на Шик, готвеше му и гладеше вратовръзките му. А пък данъците си той хич нямаше да плати. Има ли случаи, когато идват да те ръчкат за тях у дома ти? Такива работи не стават. Погасяваш мъничка част с един дублезон и после дълго не те закачат. Дали човек като Партр си плаща данъците? Вероятно, но какво от това? Изобщо, препоръчително ли е от морална гледна точка да плащаш данъци, ползата от които е, че може да довтаса в жилището ти съдия-изпълнител и да направи опис на имуществото ти, защото хората плащат данъци за поддържане на полицията и на разни висши чиновници? От този омагьосан кръг трябва да се излезе. Достатъчно е никой да не плаща известно време, за да измрат чиновниците от пълно изтощение и да няма повече войни.

Шик повдигна капака на двойния си грамофон и сложи две различни плочи на Жан-Сол Партр. Искаше да ги слуша едновременно, за да може от съприкосновението на две познати вече идеи да се породят нови оригинални. Седна така, че главата му да се намира точно в точката, където ще се получи сблъсъкът и той да може автоматично да запамети резултатите.

Иглите изпукаха по спиралите в началото на плочите и попаднаха в нареза. Словата на Партр прокълтяха в мозъка на Шик. От мястото му се виждаха отсрещните покриви и той установи, че тук-там се издигат нагоре едри и сини кълба дим, обагрени в червеникаво в основата, подобни на пушек от запалена хартия. Той забеляза как червените оттенъци постепенно надделяваха над сините, а от сблъсъка на думите избухваха ослепителни светлини, които разстилаха пред изнурения му дух отморителни простори, пухкави като майски мъх.

LV

Сенешалът на полицията извади от джоба си свирка и удари с нея по окачения зад него огромен перуански гонг. Тропот на подковани ботуши и шум от падащи тела се разнесоха по етажите и по вътрешната пързалка в кабинета се спуснаха шестима от най-добрите му агенти.

Те изтупаха праха от задниците си и застанаха мирно.

— Дъглас! — извика сенешалът.

— Аз! — отговори първият полицаи.

— Дъглас! — повтори сенешалът.

— Аз! — отговори вторият.

Проверката продължи. Сенешалът не можеше да запомни имената на полицаите и всички наричаше Дъглас.

— Специална задача! — заяви той.

Шестимата полицаи едновременно посегнаха към задните си джобове, за да покажат, че носят своите изравнители с дванайсет заряда.

— Аз лично ще ръководя операцията! — подчерта сенешалът.

И силно удари гонга. Вратата се отвори и се появи един секретар.

— Тръгвам — отсече сенешалът. — Специална задача. Тефтерувай!

Секретарят грабна тефтер и молив и застана в уставно положение номер шест за водене на записки.

— Събиране на данъците от господин Шик с предварително изземване на имуществото — продиктува сенешалът. — Нанасяне на побой и обществено порицание. Пълна конфискация или частична такава, съчетана с насилствено нарушаване на неприкосновеността на дома.

— Записано е! — каза секретарят.

— Дъглас, ходом марш! — изкомандва сенешалът.

Той се изправи и застана начело на ескадрилата, която потегли, имитирайки с дванайсетте си крака полета на книжна кукувица.

Шестимата полицаи бяха плътно пристегнати в черни кожени комбинезони, бронирани на гърдите и раменете. Каските им от оксидирана стомана напомняха авиаторски шлемове и покриваха тила, слепоочията и челото. Всички носеха тежки метални ботуши. Униформата на сенешала беше същата, но от червена кожа, а на раменете му блещукаха две звезди. Изравнителите издуваха задните джобове на неговите бойци. Сенешалът държеше малка златна палка, а от колана му висеше позлатена ръчна граната. Те слязоха по парадното стълбище, където часовоят се направи на мирен, а сенешалът козирува. Пред входа чакаше специална кола. Сенешалът седна отзад сам, а полицаите се сместиха върху стъпнките, двамината по-пълни от едната страна, четиримата слаби от другата. Шофьорът също бе облечен в черен комбинезон, но нямаше каска. Потеглиха. Вместо колела автомобилът имаше множество трепкащи лампички, така че се избягваше рискът да се спуква гума поради попаднал в нея заблуден куршум. Лампичките задраскаха по настилката и колата сви в първата пресечка. Хората вътре имаха чувството, че се намират на гребена на разбиваща се вълна.

LVI

Докато гледаше отдалечаващата се фигура на Колин, Ализ с цялата мощ на своето сърце се сбогуваше мислено с него. Той беше толкова влюбен в Клое, отиваше да търси работа, за да може да ѝ купи цветя и да се бори с ужасното нещо, което я разяждаше отвътре. Широките му плещи бяха поприведени, а русите му коси не бяха вече тъй добре сресани и пригладени както преди. А Шик умееше да бъде така благ, когато говореше за някоя книга на Партр, или когато обясняваше учението му. Не е в състояние да живее без Партр, през ум не му минава да се поинтересува от каквото и да било друго. Партр винаги казва всичко, което той самият би искал да каже. Не бива да се допусне Партр да публикува енциклопедията, това ще погуби Шик, той ще започне да краде, ще убие някой книжар, за да си я набави. Ализ бавно закрачи. Партр прекарва времето си в една кръчма, където пие и пише заедно с хора, които също ходят там, за да пият и пишат, наливат се с морски чай и ликьори и така успяват да не мислят за онова, което пишат, а тъй като там непрекъснато се влиза и излиза, залежалите идеи биват изтласкани на повърхността и сегиз-тогиз някоя от тях се хваща на нечия въдица. Излишното пък не бива да се отстранява напълно, малко от него се добавя към разните идеи и цялата смес се разрежда. Подобни творби са лесно усвоими, особено за жените, които ненавиждат яснотата. Кръчмата не беше далече и Ализ видя през прозореца как един сервитьор в бяло сетре и лимоненожълт панталон поднесе пълнено свинско краче на Дон Евани Марке, прочутия играч на гейсгол. Той ненавиждаше пиенето, но за сметка на това се тъпчеше със силно подправени храни, за да предизвика жажда у съседите си. Ализ влезе. Жан-Сол Партр се бе разположил на обичайното си място и пишеше, а наоколо му имаше много хора, които тихо разговаряха. Като по обикновено чудо, което само по себе си е необикновено, Ализ намери свободен стол до Жан-Сол и седна. Държеше в скута си тежка чанта, чиято закопчалка завъртя. Надничайки над рамото на Жан-Сол, тя видя на листа

заглавието „Енциклопедия“, том деветнайсети. Положи свенливо ръка върху неговата. Той престана да пише.

— Чак дотук ли сте стигнали? — попита Ализ.

— Да — отвърна Жан-Сол. — Искате да говорите с мен ли?

— Искам да ви помоля да не я издавате — рече тя.

— Трудно ще бъде — каза Жан-Сол. — Хората я очакват.

Той си свали очилата, духна върху стъклата им и пак си ги сложи. Очите му не се съзираха.

— Разбира се — потвърди Ализ. — Всъщност бих желала просто да отложите публикуването.

— О, ако е само това, може нещо да се направи.

— Ще трябва да го отложите с десет години.

— Така ли?

— Да. Десет години или повече, естествено. Знаете ли, по-добре ще е хората да спестят малко пари, за да могат да си я купят.

— Ще е доста затормозяваща за четене — заяви Жан-Сол Партр. — Аз самият се тормозя, докато я пиша: лявата ми китка се е схванала от непрекъснатото притискане на листа.

— Съчувствам ви — промълви Ализ.

— Задето ми се е схванала китката?

— Не, задето отказвате да отложите издаването.

— Защо?

— Ще ви обясня. Шик харчи всичките си пари, за да закупува вашите произведения, и вече е останал без грош.

— По-хубаво да си купува други неща — рече Жан-Сол. — Аз лично никога не купувам книгите си.

— Той харесва вашите творби.

— Това е негово право — заяви Жан-Сол. — Той сам е направил своя избор.

— Мисля, че прекалено се е ангажирал — отвърна Ализ. — Аз също направих своя избор, но съм свободна, понеже той повече не иска да живее с мен, така че ще ви убия, щом не искате да отложите издаването.

— Вие ще ме лишите от средства за съществуване — промълви Жан-Сол. — Как ще ми изплащат авторски права при положение, че бъда мъртъв?

— Ваша си работа — каза Ализ. — Не мога да се съобразявам с всичко. Най-важното за мен е да ви убия.

— Но вие, предполагам, ще се съгласите, че за мен аргументите ви са неприемливи — възрази Жан-Сол.

— Съгласявам се — рече Ализ, отвори чантата си и измъкна оттам сърцеизтръгвача на Шик, който няколко дни по-рано бе взела от чекмеджето на бюрото му.

— Бихте ли си разкопчали яката? — помоли тя.

— Слушайте — каза Жан-Сол, като свали очилата си, — това според мен е идиотщина.

Той разкопча яката си. Ализ събра всичките си сили и с решителен жест заби сърцеизтръгвача в гърдите на Партр. Той се втренчи в нея и започна бързо да умира. Последният му поглед изрази учудване от факта, че сърцето му се оказа с форма на тетраедър. Ализ силно пребледня, Жан-Сол Партр вече беше мъртъв и чаят му изстиваше. Тя взе ръкописа на енциклопедията и го накъса. Един сервитьор дойде да избърше кръвта и цялата свинщина, която се бе получила върху четвъртитата масичка от смесването на всичко останало с мастилото от писалката. Ализ плати на сервитьора, раздалечи двете скоби на сърцеизтръгвача и сърцето на Партр падна на масата. Тя сгъна блестящия инструмент, прибра го обратно в чантата и излезе на улицата, стиснала кибритената кутия, която бе взела от джоба на Партр.

LVII

Ализ погледна назад. Гъст черен дим изпълваше витрината и хората започваха да се тълпят. Едва с третата клечка бе успяла да предизвика пожара: книгите на Партр не искаха да се възпламенят. Тялото на книжаря беше проснато зад бюрото, на пода, сърцето му започваше да гори и вече бълваше черни огнени езици и дъгообразни струи вряла кръв. Другите две книжарници в началото на улицата горяха, като пукаха и съскаха, а книжарите бяха мъртви. Всички, продавали на Шик книги, трябваше да умрат по същия начин и книжарниците им да се превърнат в пепел. Ализ плачеше, спомняше си очите на Жан-Сол Партр при вида на сърцето му. Отпърво тя не бе желала да го убива, а само да му попречи да издаде новата книга и да спаси Шик от разрухата, която бавно го завладяваше. Всички бяха в заговор против Шик, стремяха се да му вземат парите, възползваха се от страстното му почитателство към Партр, продаваха му вехти дрехи без никаква стойност и лули с разни отпечатъци, та заслужаваха участта, която ги очакваше. Ализ видя от лявата си страна витрина с подвързани томове, спря, успокои дишането си и влезе. Продавачът се приближи към нея.

— Какво ще желаете? — попита той.

— Имате ли Партр? — каза Ализ.

— Имам — отвърна книжарят, — но не мога да ви предложа реликви, всички са запазени за един много добър клиент.

— Предполагам, че е Шик? — рече Ализ.

— Да — отговори книжарят, — струва ми се, че така се казва.

— Той повече няма да купува — заяви Ализ.

Тя се приближи до човека и изпусна кърпичката си. С пукащи стави книжарят се наведе, за да я вдигне, а Ализ бързо замахна и заби сърцеизтръгвача в гърба му. Тя плачеше и трепереше, той падна ничком и Ализ не посмя да прибере кърпичката си: мъртвецът бе вкопчил пръсти в нея. Сърцеизтръгвачът излезе и между скобите бе заклещено сърцето на книжаря, светлочервено и съвсем малко. Ализ

разтвори скобите и сърцето се изтърколи до своя книжар. Трябваше да се бърза. Тя взе купчина вестници, драсна една клечка, направи от тях факел и го хвърли под тезгяха, добави още вестници и струпа отгоре цяла дузина книги на Никола Калас, които намери на най-близкия рафт. Пламъците обгърнаха книгите с горещи трептения, дървените рафтове пращяха и пушеха, магазинът се изпълваше с дим. Ализ хвърли в огъня още една редица книги и пипнешком излезе, пусна резето, за да не влиза никой, и хукна. На очите ѝ лютеше, а косата ѝ миришеше на пушек, тя тичаше, сълзите по страните ѝ бяха почти засъхнали. Наближаваше квартала, където живееше Шик, оставаха само две-три книжарници, другите не бяха опасни за него. Тя се обърна, преди да влезе в следващата, далеч зад нея към небето се издигаха високи стълбове дим и хората се трупаха да зяпат как работят сложните машини на пожарникарите, чиито големи бели коли профучаваха по улицата, докато Ализ затваряше вратата отвътре. Тя ги проследи с поглед. Книжарят пристъпи към нея и я попита какво желае.

LVIII

— Вие — каза сенешалът — застанете тук, вдясно от вратата, а вие, Дъглас — продължи той, обръщайки се към втория дебел полицаи, — ще стоите вляво и няма да пускате вътре никого.

Двамата определени от сенешала полицаи извадиха изравнителите си и заеха съответното уставно положение, стиснали оръжието си с насочено надолу дуло в отпуснатата успоредно на бедрото ръка. Пристегнаха подбрадниците на каските и те прищипаха тлъстините, които се разляха от двете им страни. Сенешалът влезе, следван от четиримата слаби полицаи, и нареди на двама от тях да застанат от всяка страна на вратата със задача да не пускат никого да излиза. Тръгна към стълбището, сподирен от останалите двама. Те си приличаха, бяха мургави, с черни и тънки устни.

LIX

Шик спря грамофона, за да смени двете плочи, които току-що бе изслушал едновременно. Взе други две и под първата откри една фотография на Ализ, която мислеше, че е загубил. Лицето на Ализ бе снимано в три четвърти и осветено от меко сияние. Навярно фотографът бе сложил зад нея прожектор, за да получи ефект като от слънце в косите ѝ. Шик сложи плочата и задържа снимката в ръка. Погледна навън и установи, че нови стълбове дим се издигат все по-наблизо. Реши да чуе двете плочи и сетне да отскочи до съседната книжарница. Седна и погледна снимката. Щом се взря по-внимателно, установи, че у Ализ има известна прилика с Партр. Постепенно образът на Партр се откри върху този на Ализ и се усмихна на Шик. Партр положително щеше да му даде автограф върху каквото го помоли. Нечии стъпки кънтяха по стълбата, Шик се послуша и по вратата се заблъска. Той остави снимката, спря грамофона и отиде да отвори. Пред себе си видя черния кожен гащеризон на единия от полицаите, а след него втори. Сенешалът влезе последен, по червения му гащеризон и черната каска пъплеха ярки проблясъци и осветяваха сумрачното преддверие.

— Вашето име е Шик, нали? — попита сенешалът.

Шик направи крачка назад, пребледня и отстъпи още, чак до стената, където се намираха хубавите му книги.

— Какво съм сторил? — промълви той.

Сенешалът извади от предния си джоб някакъв лист и зачете:

— Събиране на данъците от господин Шик при предварително изземване на имуществото, нанасяне на побой и обществено порицание. Пълна конфискация или частична такава, съчетана с насилствено нарушение на неприкосновеността на дома.

— Но аз ще си платя данъците... — пророни Шик.

— Да — рече сенешалът, — ще ги платите, но по-късно. Първо ще ви набием. И то яко. Караме по кратката процедура, за да предотвратим съпротивата.

— Ще ви дам парите си — обеща Шик.

— Естествено — потвърди сенешалът.

Шик се приближи до масата и издърпа чекмеджето. Там държеше голям сърцеизтръгвач и един ченгеунищожител в лошо състояние. Не намери сърцеизтръгвача, но съзря ченгеунищожителя, който издуваше купчина стари книжа.

— Хей, вие — рече сенешалът, — наистина ли търсите пари?

Двамата полицаи се бяха отдалечили един от друг и стискаха изравнителите си. Шик се изправи с ченгеунищожителя в ръка.

— Внимание, шефе! — възкликна единият от полицаите.

— Да натисна ли, шефе? — попита вторият.

— Няма лесно да ви се дам — заяви Шик.

— Добре — каза сенешалът, — тогава ще вземем книгите ви.

Единият от полицаите грабна най-близката книга и грубо я отвори.

— Само написани думи, шефе — рече той.

— Изнасилете я! — нареди сенешалът.

Полицаят хвана книгата за корицата и силно я разтърси. Шик закрещя.

— Не я пипайте!...

— Хей, вие — обърна се към него сенешалът, — защо не използвате ченгеунищожителя? Знаете, че в заповедта пише „насилствено нарушаване на неприкосновеността на дома“.

— Оставете я! — изрева Шик и насочи ченгеунищожителя, но стоманената му част се спусна, без да гръмне.

— Да натискам ли, шефе? — попита полицаят.

Книжното тяло се откъсна от корицата и Шик се хвърли напред, като захвърли безполезния ченгеунищожител.

— Натискайте, Дъглас — заповяда сенешалът и отстъпи назад.

Тялото на Шик рухна в краката на полицаите. И двамата бяха стреляли.

— Да го набием ли, шефе? — обади се другият полицай.

Шик все още мърдаше. Понадигна се на длани и успя да коленичи. Държеше се за корема, лицето му бе сгърчено, а капки пот се стичаха в очите му. На челото му имаше дълбока драскотина.

— Оставете тези книги... — прошепна той. — Гласът му беше прегракнал и глух.

— Ще ги стъпчем — каза сенешалът. — Мисля, че след няколко секунди ще умрете.

Главата на Шик клюмаше въпреки усилията му да я задържи изправена, а коремът го болеше така, сякаш вътре се въртяха триъгълни остриета. Той успя да стъпи на десния си крак, но другото коляно отказваше да се изпъне. Полицайте се приближиха към книгите, а сенешалът направи две крачки към Шик.

— Не пипайте книгите — прошепна Шик. Чуваше се как кръвта клоkochи в гърлото му, а главата му все повече се килваше встрани. Шик пусна корема си, ръцете му бяха почервенели, той ги размаха безцелно и падна с лице към пода. Сенешалът го обърна с крак. Беше безжизнен и широко отворените му очи гледаха някъде извън стаята. Кървавата бразда, потекла от челото, разполовяваше лицето му.

— Тъпчете, Дъглас! — нареди сенешалът. — Аз лично ще натроша този апарат за шумове.

Той застана пред прозореца и видя, че голяма гъба от дим излиза от приземния етаж на съседната къща и бавно се издига.

— Излишно е да тъпчете повече — добави той. — Онази къща там гори. Важното е да свършим бързо. Няма да останат следи, но аз ще опиша всичко в доклада си.

Лицето на Шик беше съвсем почерняло. Локвичката кръв под тялото му се съсирваше и заприличваше на звезда.

LX

Никола отмина предпоследната книжарница, подпалена от Ализ. Беше срещнал Колин на път за работа и от него разбра, че племенницата му е дълбоко отчаяна. След като телефонира в своя клуб, узна за смъртта на Партр и тръгна да търси Ализ, понеже искаше да я успокои, да ѝ вдъхне кураж и да остане с нея, докато тя напълно си възвърне предишната веселост. Стигна до къщата на Шик и видя как посред витрината на отсрещната книжарница изригна висок тънък пламък, от който стъклото се разлетя на парченца като разтрошено с чук. Забеляза пред вратата автомобила на сенешала и шофьора, който бавно маневрираше, за да избегне опасната зона; съгледа и черните силуети на полицаите. Пожарникарите дойдоха почти веднага. Тяхната кола спря пред книжарницата с ужасен грохот. Никола вече се бореше с бравата. Успя да изкърти вратата с ритници и се втурна в магазина. Всичко в дъното гореше. Тялото на книжаря лежеше на земята с крака в пламъците, а до него Никола съзря сърцеизтръгвача на Шик. Огънят запраща двойно по-мощно, докато струята го атакуваше в основата. Книгите горяха с пукот, страници прехвърчаха с плющене над Никола в противоположна на струята посока. Сред шума и пожара Никола едва успяваше да диша. Мислеше си, че Ализ едва ли е останала в пламъците, но не виждаше врата, през която да е смогнала да излезе. Огънят се бореше с пожарникарите и сякаш плъзна нагоре, изоставяйки пода, който видимо почна да гасне. Сред мръсната пепел блестеше нещо ярко, по-ярко и от пламъците.

Димът изчезна много бързо, всмукан към горните етажи. Книгите само тлееха, но таванът продължаваше да гори, дори по-силно отпреди. Долу, на земята, се открояваше сиянието.

Целият в сажди, с почернели коси, задъхан, Никола лазешком се примъкна към сиянието. Чуваше тропота на пожарникарите, които се суетяха. Под една огъната желязна греда съгледа ослепителната руса коса. Пламъците не бяха успели да я унищожат, защото тя ги

превъзхождаше по блясък. Той я прибра във вътрешния си джоб и излезе.

Вървеше с колеблива походка. Пожарникарите го проследиха как се отдалечава. Огънят бушуваше из горните етажи и те се приготвиха да изолират сградата от съседните на нея и да я оставят да изгори, защото нямаше повече пожарогасителна течност.

Никола крачеше по тротоара. С дясната ръка галеше косите на Ализ до гърдата си. Чу шума на полицейската кола, която го задмина. На задната седалка различи червения гащеризон на сенешала. Когато разтваряше леко сакото си, озаряваше го слънчева светлина. Само очите му тънеха в сянка.

LXI

Колин съзря трийсетата колона. От сутринта вървеше из подземието на Златното хранилище. Задачата му беше да вика, щом види някой да краде златото. Подземието беше много обширно и за да го обиколи, му трябваше цял ден, и то при бърз ход. В центъра имаше блиндирана зала, където златото бавно зрееше в атмосфера от смъртоносни газове. Работата беше добре платена, ако човек успееше за един ден всичко да обходи. Колин обаче не се чувстваше във форма, пък и в подземието беше прекалено тъмно. Той неволно се обръщаше от време на време и губеше ценни секунди, без да види друго освен мъждукащата светлина на последната лампа зад себе си, докато следващата постепенно нарастваше пред него. Крадците не идваха всеки ден, но независимо от това, Колин бе длъжен своевременно да се явява на контролния пункт, в противен случай му удържаха от надницата. Необходимо бе да спазва разписанието, за да е готов да вика, когато минават. Те бяха изключително точни.

Имаше бодежи в десния крак. Настилката на подземието, облицовано с твърд изкуствен камък, беше неравна и грапава. Той се забърза, за да пресече осмата бяла линия и да пристигне навреме при трийсетата колона. Запя гръмко, за да върви с маршова стъпка, но скоро млъкна, понеже от ехото думите му се връщаха пресекливи и заплашителни, а мелодията ставаше съвсем различна.

С наболелите си нозе той отмина трийсетата колона. Обърна се, защото му се стори, че нещо мърда зад нея. Загуби пет секунди и ускори крачка, за да навакса.

LXII

Вече нямаше начин да се влиза в трапезарията. Таванът почти опираше о пода, с който го свързваха провисналите във влажния сумрак полурастителни, полуминерални образувания. Вратата към коридора не можеше да се отваря и само един тесен проход водеше от входа до стаята на Клое. Изис мина първа, а Никола я последва. Изразът му беше угнетен, нещо издуваше вътрешния му джоб и от време на време той посягаше към него.

Изис погледна леглото, преди да влезе в стаята. Както винаги, Клое беше обкръжена от цветя. Ръцете ѝ, отпуснати върху завивката, държаха бяла орхидея, която изглеждаше бежова в сравнение с прозрачната ѝ кожа. Очите ѝ бяха отворени, но тя едва-едва се раздвижи, когато Изис седна до нея. При вида на Клое Никола извърна глава. Искеше му се да ѝ се усмихне. Приблужи се до нея и погали ръката ѝ. Клое бавно спусна клепачи и после пак ги вдигна. Изглеждаше доволна от посещението.

— Спеше ли? — попита тихичко Изис.

Клое отрече с очи. Тънките ѝ пръсти потърсиха ръката на Изис. Под другата си длан тя криеше мишлето, чиито черни и живи очички проблясваха. То се затича по кревата към Никола, който го взе и го целуна по лъскавата муцунка. Сетне мишлето се върна при Клое. Цветята не издържаха дълго, вехнеха около леглото. С всеки изминал час Клое се чувстваше все по-отпаднала.

— Къде е Колин? — рече Изис.

— На работа... — прошепна едва чуто Клое.

— Не говори — каза Изис. — Ще те разпитвам иначе.

Тя приближи хубавата си мургава главица до Клое и предпазливо целуна приятелката си.

— В банката ли е?

Клепачите на Клое се затвориха.

В преддверието отекнаха стъпки. Колин се появи на вратата. Носеше нови цветя, но го бяха уволнили. Вече не беше в състояние да

ходи, а крадците бяха подранили. Но със старанието си бе заслужил малко пари за цветята.

Клое изглеждаше по-спокойна и почти се усмихна, когато Колин се приближи към нея. Неговата любов вече не беше по силите ѝ, той едва я докосваше, от страх да не я прекърши. Погали тъмните ѝ коси със загрубелите си от труд длани.

Никола, Колин, Изис и Клое бяха там. Никола заплака, понеже Шик и Ализ никога нямаше да дойдат, и понеже Клое беше тъй зле.

LXIII

Администрацията плащаше скъпо на Колин, но вече бе късно. Сега работата му беше всеки ден да посещава разни хора. Даваха му списък и той съобщаваше за нещастията един ден преди да се случат.

Всеки ден ходеше в богатите и в бедните квартали. Изкачваше множество стъпала. Посрещаха го доста зле. Замеряха го с тежки и опасни предмети, отправяха му сурови, пронизващи думи и го изхвърляха навън. Ала получаваше пари и в службата бяха доволни от него. Нямахше да го уволнят. Единственото, за което го биваше, бе именно това: да бъде изпъждан.

Умората го глождеше, вдървяваше коленете му и дълбаеше лицето му. Очите му не виждаха нищо друго освен грозотата на хората. Той непрекъснато уведомяваше за предстоящите беди. Непрекъснато го прогонваха с юмруци, с викове, със сълзи, с ругатни.

Той изкачи двете стъпала и извървя коридора. Почука, но тутакси направи крачка назад. Когато хората съзираха черната му фуражка, разбираха какво ги чака и се нахвърляха върху него, но Колин трябваше да понася всичко — нали за това му плащаха. Вратата се отвори. Той предаде съобщението си и тръгна. Една тежка цепеница го уцели по гърба.

Погледна в списъка следващото име и видя своето. Захвърли фуражката и пое по улицата, а сърцето му натежа като олово, защото знаеше, че на следващия ден Клое ще бъде мъртва.

LXIV

Отчето говореше с Вардаря и Колин ги изчака да свършат, преди да се приближи. Не гледаше къде стъпва и постоянно се спъваше. Очите му виждаха Клое на брачното им ложе — смугла, с тъмни коси, прав нос и изпъкнало чело, виждаха нежния овал на лицето и затворените клепачи, които я бяха откъснали от света на живите.

— За погребение ли идвате? — попита Отчето.

— Клое умря — каза Колин.

Той чу как произнася „Клое умря“, но сам не си повярва.

— Знам — рече Отчето. — На каква цена желаете да бъде? Несъмнено искате хубава церемония.

— Да — потвърди Колин.

— Мога да ви уредя нещо много добро за две хиляди дублезона — заяви Отчето. — Има и по-скъпо...

— Разполагам само с двайсет дублезона — промълви Колин. — Бих могъл навярно да намеря още трийсет-четирийсет, но не веднага.

Отчето си пое дъх и отвратено изсумтя.

— В такъв случай ви трябва церемония за бедняци.

— Беден съм... — каза Колин. — И Клое умря...

— Да, но е редно човек да си има едно наум и да умира с достатъчно средства за прилично погребение. Значи нямате дори петстотин дублезона?

— Не — отвърна Колин. — Ще мога да заплатя най-много сто, ако се съгласите това да стане на няколко вноски. Представяте ли си какво е да си кажеш: „Клое умря“?

— Знаете ли, аз съм свикнал и вече не се трогвам. Съветвам ви да се обърнете към Бога, но се боя, че не е уместно да бъде обезпокояван за такава дребна сума...

— О, няма да го безпокоя — въздъхна Колин. — Едва ли е способен да направи нещо, след като Клое е вече мъртва...

— Защо не смените темата? — предложи Отчето. — Мислете си за... знам ли, за какво да е, например...

— За сто дублезона церемонията ще бъде ли прилична? — попита Колин.

— Не смея дори да помисля за подобно решение — каза Отчето. — Ще трябва да качите до сто и петдесет.

— Ще ми е нужно време, за да ги изплатя.

— Нали имате работа... ще ми подпишете една малка полица...

— Добре — рече Колин.

— При това положение — заяви Отчето — би било добре да качите до двеста, понеже в такъв случай Протодебелакът и Вардарят ще са на ваша страна, докато при сто и петдесет дублезона ще бъдат в противниковия лагер.

— Не ми е възможно — пророни Колин. — Не вярвам да се задържа дълго на тази работа.

— Значи сто и петдесет — отсече Отчето. — Жалко, това ще е действително гнусна церемония. Отвращавате ме, ужасно сте стиснат...

— Извинете — каза Колин.

— Елате да разпишете документите — подкани го Отчето и грубо го побутна.

Колин се спъна в един стол. Ядосан от шума, Отчето отново го побутна към светорийницата и го последва, като мърмореше.

LXV

Двамата носачи намериха Колин в преддверието на апартамента. Бяха изцапани от глава до пети, защото стълбището ставаше все по-мръсно. Ала те бяха облекли най-вехтите си дрехи, така че една дупка повече не беше от значение. През парцаливите униформи се виждаха червените косми на грозните им възлести крака. Те поздравиха Колин, като го тупнаха по корема съобразно изискванията на правилника за погребение на бедняци. Преддверието сега приличаше на мазе. Те наведоха глави, за да могат да влязат в стаята на Клое. Служителите от погребалното бюро вече си бяха тръгнали. Вместо Клое в стаята лежеше един стар и очукан черен сандък с номер. Те го сграбчиха и служейки си с него като с таран, го запокитиха през прозореца. На ръка пренасяха покойниците само ако цената надвишаваше петстотин дублезона.

„Сигурно затова сандъкът е тъй очукан“ — помисли си Колин и заплака, понеже Клое навярно се бе натъртила и наранила.

После се сети, че тя вече нищо не усеща, и заплака още по-силно. Сандъкът падна с грохот на паважа и счупи крака на едно дете, което си играеше наблизко. Сетне го избутаха до тротоара и го качиха в колата за мъртъвци — стар червен камион, шофиран от единия носач.

Много малко хора вървяха след камиона: Никола, Изис, Колин и двама-трима непознати. Камионът се движеше доста бързо и те трябваше да тичат подир него. Шофьорът пееше гръмогласно. Само при цена над двеста и петдесет дублезона беше длъжен да мълчи.

Спряха пред църквата. Черният сандък остана в камиона, а те влязоха за церемонията. Отчето намръщено им обърна гръб и вяло започна. Колин стоеше прав пред олтара.

Той погледна нагоре. Пред него, на стената, висеше Христос на своя кръст. Явно скучаеше и Колин го запита:

— Защо умря Клое?

— Нямам пръст в тази работа — рече Христос. — Да приказваме за друго...

— От кого зависи всичко това? — продължи Колин.
Те разговаряха съвсем тихо и останалите не чуваха думите им.
— Във всеки случай не от нас — отвърна Христос.
— Бях ви поканил на сватбата — добави Колин.
— Хубаво се получи тогава — каза Христос. — Добре се позабавлявахме. А сега защо не дадохте повечко пари?
— Вече нямам — обясни Колин. — Пък и не е сватба.
— Да — съгласи се Христос. Изглеждаше смутен.
— Сега е съвсем различно — продължи Колин. — Клое е мъртва... Неприятна ми е мисълта за този черен сандък.
— Хммммм — изсумтя Христос.
Той гледеше в друга посока, отегчаваше се. Отчето въртеше кречетало и гръмко четеше молитви на латински.
— Защо направихте така, че да умре? — рече Колин.
— О, стига сте се заяждали! — възкликна Христос и се настани по-удобно на гвоздеите си.
— Тя беше толкова нежна — пророни Колин. — Никога не е вършила зло, нито в мисли, нито на дело.
— Това няма нищо общо с религията — промърмори Христос, прозина се и леко раздруса глава, за да смени наклона на трънения си венец.
— Не виждам какво лошо сме направили. Не сме заслужили тази участ — каза Колин и сведе очи.
Христос не отговаряше. Колин вирна нагоре глава. Бавно и отмерено гръдният кош на Христос се надигаше и спускаше. Чертите на лицето му издаваха душевен покой. Очите му бяха затворени и Колин чу тихо гъгниво мъркане като на котарак край печка. В този момент Отчето подскачаше ту на единия, ту на другия си крак и надуваше тръба. Церемонията привършваше.
Отчето напусна църквата пръв и влезе в светорийницата, за да обуе тежки подковани обуца. Колин, Изис и Никола излязоха и зачакаха зад камиона.
Тогава се появиха Вардарят и Протодебелакът, облечени в светли дрехи. Те задюдюкаха по посока на Колин и се впуснаха в дивашки танц около камиона. Колин си запуши ушите, но не можеше да възрази, беше подписал договор за бедняшко погребение. Дори не трепна, когато взеха да го замерят с цели шепи камъчета.

LXVI

Дълго крачиха по улиците. Хората вече не се обръщаха да ги гледат. Свечеряваше се. Гробищата за бедняци бяха далече. Червеният камион се клатушкаше и тресеше по неравната настилка, а моторът весело бумтеше.

Колин не чуваше вече нищо, преживяваше отново миналото и от време на време се усмихваше, защото си спомняше всичко. Никола и Изис вървяха след него и Изис честичко полагаше ръка на рамото му.

Пътят свърши и камионът спря. Пред тях се простираше водна шир. Носачите смъкнаха черния сандък. Колин за първи път идваше на гробищата, разположени на един остров с неясни очертания, които се променяха в зависимост от нивото на водата. Смътно го различаваха в мъглата. Камионът остана на брега, до острова се стигаше по сива огъваща се дъска, чийто край се губеше в далечината. Носачите изпсуваха и тръгнаха, ширината на дъската едва позволяваше да се мине по нея. Те бяха нарамили черния сандък и го крепяха с помощта на широки кожени ремъци, праметнати през вратовете им. Вторият носач започна да се задушава и стана морав от напрежение. На сивия фон на мъглата гледката беше печална. Колин вървеше след тях. Никола и Изис също тръгнаха по дъската. Първият носач нарочно се друсаше и я люлееше наляво-надясно. Той изчезна сред изпарения, които се точеха като торена захар във вода. Крачките им отекваха по дъската в низходяща гама и тя все повече се огъваше. Когато стигнаха до средата, тя докосна водата, а от двете ѝ страни се разплискаха вълнички и тъмната прозрачна вода я покри. Колин се наведе надясно, стори му се, че вижда как в гълбините мърда някаква бяла форма. Никола и Изис се спряха зад него. Отстрани изглеждаха като стъпили върху водата. Носачите продължаваха по-нататък. Във втората си половина дъската се издигаше нагоре, а вълните под нея намаляваха. Тя се отлепи от водата с жвакане.

Носачите се затичаха. Тропаха с крака и дръжките на сандъка дрънчаха. Пристигнаха на острова преди Колин и приятелите му и

спокойно поеха по тясна пътечка с тъмни храсти от двете страни. Тя лъкатушеше в причудливи криви, а почвата беше шуплеста и рохкава. Листата на растенията бяха сивкави, със златисти жилки, които се открояваха върху кадифената повърхност. Дърветата, високи и гъвкави, се извиваха дъгообразно от едната до другата страна на пътя. Под този свод дневната светлина проникваше като матовобяло сияние. Пътеката се раздели на няколко отклонения и носачите без колебание поеха по най-дясното. Колин, Изис и Никола бързаха, за да ги настигнат. По дърветата не се чуваха никакви животинки. Само сиви листа от време на време се отронваха и тежко падаха на земята. Продължаваха да вървят по отклонението. Носачите ритяха с грубите си обуца стволите на дърветата и оставяха дълбоки синкави следи по порестата им кора. Гробищата се намираха в средата на острова. Ако човек се покатереше върху камъните, можеше да съзре отвъд короните на хилавите дървета небето, прорязано от черни ивици и дири от тронав полет на планери над поля с огнивчета и копър.

Носачите се спряха пред една голяма дупка. Разлюляха ковчега на Клое, като пееха „Хайде за салата“, и натиснаха закопчалката. Капакът се отвори и със силен трясък нещо падна в дупката. Вторият носач се строполи полузадушен, защото ремъкът не се откачи навреме от врата му. Колин и Никола пристигнаха тичешком, Изис залиташе зад тях. В този момент Вардарят и Протодебелакът, облечени в мазни гащеризони, изскочиха иззад едно възвишение и завиха като вълци, хвърляйки в дупката камъни и пръст.

Колин коленичи. Захлупи глава в ръцете си. Камъните тупкаха с тъп звук. Вардарят, Протодебелакът и двамата носачи се бяха хванали в кръг и танцуваха около дупката, а после внезапно се изнизаха към пътеката и изчезнаха с балетна стъпка. Вардарят надуваше рог, дълбоките звуци вибрираха в мъртвата атмосфера. Земята лека-полека се свличаше и за три минути тялото на Клое напълно се скри.

LXVII

С върховно усилие сивата мишка с черните мустачки успя да се измъкне навън. Зад нея таванът изведнъж се съедини с пода и дълги влакна от мъртва материя се подадоха отстрани, като бавно се гърчеха. Мишката профуча по тъмния коридор, чиито полюляващи се стени се приближаваха една към друга, и смогна да се провре под вратата. Стигна до стълбището, слезе по него и спря на тротоара. Поколеба се за миг, после се ориентира и тръгна към гробищата.

LXVIII

— Повярвай — каза котката, — това не ме интересува особено.

— Грещиш — рече мишката. — Все още съм млада и до последния момент ме храниха добре.

— Но мен също ме хранят добре — заяви котката, — а пък нямам никакво намерение да се самоубивам. Така че положението не ми се струва нормално.

— Защото не си го видяла — обади се мишката.

— Какво е направил? — попита котката.

Не държеше кой знае колко да узнае. Беше топло и козината ѝ лъщеше.

— Стои на брега — обясни мишката, — чака и когато настане часът, отива до средата на дъската. Там вижда нещо.

— Няма нищо за гледане — каза котката, — освен някоя водна лилия може би.

— Да — потвърди мишката, — чака я да се покаже, за да я убие.

— Това е глупаво — рече котката. — За какво му е?

— Когато отmine часът — продължи мишката, — той се връща на брега и се вторачва в снимката.

— Изобщо ли не яде? — озадачи се котката.

— Не, и остава съвсем без сили. Непоносимо ми е. Някой ден ще вземе да стъпи накриво, както си върви по дъската.

— А теб какво те интересува? — зачуди се котката. — Той и така си е нещастен...

— Не е нещастен — поясни мишката, — ами страда. Непоносимо ми е. И освен това ще падне във водата, все се навежда напред.

— Щом е тъй, съгласна съм да ти услужа. Но не знам защо казвам „щом е тъй“. Нищичко не разбирам от тази история.

— Много си добра — рече мишката.

— Слагай главата си в устата ми и чакай.

— Ще бъде ли дълго? — попита мишката.

— Докато някой ме настъпи по опашката. Трябва да проявя бърз рефлекс. Но ще я оставя да се подава навън, не се безпокой.

Мишката разтвори челюстите на котката и провря главата си между острите ѝ зъбки, но почти тутакси я измъкна.

— Акула ли си яла на закуска?

— Слушай — сопна се котката, — ако не ти харесва, можеш да си вървиш. Омръзна ми тази история. Оправяй се сама.

Изглеждаше сърдита.

— Не се ядосвай — каза мишката.

Затвори черните си очички и отново промуши глава. Котката внимателно обхвана нежната сива шийка със зъби. Черните мустачки на мишката се преплетоха с нейните. Тя разгъна рунтавата си опашка и я отпусна на тротоара.

С песен се задаваха единайсет слепи момиченца от приюта за сираци „Апостол Юлий“.

Мемфис, 8 март 1946 година —
Девънпорт, 10 март 1946 година

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.